4 5 Nisan'dan 20 Temmuz'a: İşçi Hareketi
8 Kürt Sorunu: MHP Cellat, RP Papaz
Orta Sayfa İşçi Hareketi Tarihinden Kesitler-3
16 Çevre Sorunu Üzerine Kapitalizm mi, Çevre mi?
18 Düzen ve Gençlik
20 ABD Tekelleri Arayışta

Kızıl Bayrak
15 Günlük Sosyalist Siyasal Gazete
1-15 Eylül '94, Sayı:7, Fiyatı:15 000 TL

İşçi sınıfıyla alay ediyorlar!

Türk-İş yöneticileri hükümet kapısında işçilerin kazanılmış haklarını pazarlıyor, karşılığında sadaka dileniyorlar.

İşçi sınıfı hain bürokratlardan hesap sormalıdır. Kendisinin bu denli küçük düşürülmesine izin vermemeli, haklarını mücadeleyle elde etmelidir.

Geçtiğimiz günlerde *Hürriyet* gazetesinde bir haber: "Hükümet Türk-İş pazarlığında skandal!" Haberin ilk paragrafı şöyle: "Hükümet, Türk-İş'e sunduğu 'enflasyona endeksli zam' planından bakanları arasındaki anlaşmazlık nedeniyle son anda vazgeçince, zam tam anlamıyla bir 'skandal'a dönüştü. Türk-İş, kabul ettikleri bir sırada hükümetin kendilerine önerdiği ödeme planından son anda vazgeçmesi konusunda, Başbakan Tansu Çiller'i suçladı."

"Enflasyona endeksli zam" kamu işçilerinin toplu sözleşmeyle elde edilmiş yasal bir kazanımıdır. Hükümet, krizi ve "kaynak yokluğu"nu gerekçe göstererek bu zamları ödemiyor. Ödeme tarihini değiştirmeye, mümkün mertebe ileri bir tarihe atmaya çalışıyor. Türk-İş'in başındaki hain bürokratların buna ilke olarak bir itirazları yok. Hükümetin tutumunu "anlayışla" karşılıyorlar. Tek sorun erteleme için hazırlanacak planda çıkıyor. Aslında burada da başlangıçta bir sorun yok. Hükümet bir ödeme planı öneriyor, daha doğrusu dayatıyor. Türk-İş yönetimi bunu hemen Başkanlar Kurulu'nda kabul ediyor. Buna göre Haziran ödemeleri Kasım'a, Temmuz-Ağustos ödemeleri Ocak ayına, Eylül ödemeleri Şubat'a, kısaca her bir ödeme 6 ay sonrasına erteleniyor.

Ne var ki bu işçi sınıfı hainlerini şamar oğlanına çevirmiş hükümet, dayattığı ödeme planının bu kadar kolay kabul edildiğini görünce, bu planı geri alıyor ve çok daha berbat bir yeni planı dayatıyor. Ve Türk-İş bürokratları ancak bu durumda sızlanmaya, "Türk-İş'i bu kadar yıpratmaya kimsenin hakkı yok" diye feveran etmeye başlıyorlar.

Bugün işçi sınıfı ve emekçiler çok yönlü ve topyekün bir saldırıyla karşı karşıyalar. Enflasyon farklarının gaspı bu genel saldırı için tekil bir ayrıntı durumundadır. Ne var ki bu özel olay, sendikaların başına çöreklenmiş sermaye uşaklarının işçi sınıfını ne duruma düşürdüklerini göstermesi bakımından gerçekten dikkate değerdir. Hükümet, Türk-İş ağalarının uşakça uysallığı sayesinde işçi sınıfıyla adeta alay ediyor. Düşünün ki bunlar 20 Temmuz'dan sonra oluyor! 20 Temmuz genel eylemi kararını alan bürokratlar güya bu yolla işçi sınıfının gücünü ve kararlılığını hükümete

Devamı 3. Sayfada

Kızıl Bayrak

Aras Kargo direnişçileri yol gösteriyor

Aras Kargo işçilerinin başkentteki direnişi yalnızca 150 işçiden oluşuyor. Fakat bu küçük işçi topluluğu, ortaya koydukları militan direniş, dile getirdikleri sorunlar ve yükselttikleri şiarlarla büyük bir iş başarıyorlar. Sınıfın sorunlarına tercüman olmakla kalmıyorlar, sermayenin sınır tanımayan keyfi saldırıları karşısında tutulması gereken biricik yolu da gösteriyorlar.

İşçiler direnişe başladıkları gün yaptıkları açıklamada; "Biz köle değiliz. Çağdaş insan muamelesi görmek istiyoruz. Zaten çoğumuz 2,5 milyon lira gibi komik bir para alıyoruz. İşimizi yaptığımız halde, bunu bile bize çok görüyorlar", diyorlardı.Yükselttikleri şiarlar, direnişte gösterdikleri kararlılık ve örgütlülük düzeyi, Aras Kargo işçilerinin, işçi sınıfının modern burjuva toplumunda ücretli kölelik ilişkileri içinde bulunduğunu, çağdaş köle olduklarını çok iyi bildiklerini gösteriyor. Onlar, "Biz köle değiliz. Çağdaş insan muamelesi görmek istiyoruz." derken, sözlerinin devamından da anlaşılacağı gibi, çağdaş köleliğin bile kendilerine çok görüldüğünü, bir tür parya muamelesi gördüklerini anlatmak istiyorlar. Çok düşük bir ücretle, günde 14 saat, sigortasız, sendikasız, her türlü güvenceden yoksun çalıştırılmak ve her an işten atılma tehdidi! Bu sermayenin işçilere modern köleliği bile çok gördüğünü

Devamı 3. Sayfada

Şeffaflık yarışında kim önde?

BÜROKRATLARDAN İŞÇİ SATIŞINDA "ŞEFFAF" İHALE ATAĞI

Sermaye iktidarının babası, anası ve ana kuzusu aslan sosyal demokratlar koltuk için yüzlerce vaatte bulunurken "şeffaflık ya da açık yönetim" dedikleri, devletin işlerinin halkın gözleri önünde görüleceği palavrasını öne çıkardılar. Sömürü, talan, ahlaksızlık ve katliamla tanınan düzenlerini bu yolla yutturmaya çalıştılar. Sonunda vaatleri gerçekleşmedi ama sermaye iktidarı istemeden öyle şeffaflaştı, pislikleri o kadar açığa çıktı ki, en desteksiz palavralardan olan "şeffaflık" vaadini başka bir yönüyle de olsa gerçekleştirmiş(!) oldu.

Şeffaflığın ilk ayağı karakollardı. İşe terör yasasıyla başlanmış, işkence yasal hale getirilmiş ve sosyalistlere-devrimcilere ayrı bir hukuk örülmeye başlanmıştı. Ortaklarından daha hızlı çıkan aslan sosyal demokratlar da ilk ürünlerini CMUK ile verdiler. Plan iyiydi. Bu yasa ile devrimciler, sosyalistler, işçiler, emekçiler düzenle çatıştıkları noktada ayrı bir hukuğa tabi olacaklar, karakolların ve normal adliyelerin dışında bir mekanda azgın bir terör ile ezileceklerdi. Halkın gözü önündeki semt karakolları ise görüntüyü kurtaracak hale gelecekti. Tecrit başarıldı ve terör şubesi denilen işkencehanelerle, DGM'lerle ayrı bir yapı oluşturuldu. Ama planın öbür yüzü tutmadı. Karakollar bu kez adli olaylarda da işkence ve pislik yuvaları olduklarını çok geçmeden gösterdiler. İşkence adli olaylarda bile sistemli olarak uygulandı. Ama asla şeffaflıktan vazgeçilmedi. Sokaklarda emekçileri öldüresiye döverek, devrimcileri bakanların eşliğinde katledip köpek sürülerine alkış tutturarak, DGM'lerin koridorlarını kana bulayarak her yeri karakol ve işkencehane yaparak "şeffaflığı" sağladılar.

Düzen döviz vurgunlarıyla, ihale yolsuzluklarıyla, kolerasıyla, Manukyanı'yla, tankıyla-topuyla, kimyasal bombasıyla teşhir olunca, sözcüleri de daha rahatça saldırgan kimliklerini gösteriyorlar. Krizle tırmanan sınıf çelişkileri açık oynamaya zorluyor.

Sermaye iktidarının kanatları "açıklık"ta bu kadar mesafe kaydeder de can dostları sendika ağaları geri kalır mı?

Önce keskinleşen sınıf çelişkileri ağaların önündeki perdeyi biraz aralar. Sülük Şemşi'nin jaguarı, Özbek'in otelleri, villaları derken, takke düşmüş kel görünmüştür. Ne var ki, kriz ortamında işçileri susturmak için doğrudan tavır almak da şarttır. İşte açıklık burada kendini gösterir. Bayram Ağa, *"Her türlü fedakarlığa hazırız, yeter ki bizi öldürmeyin."* diyerek, işinin işçilerin ölmeyecek kadar gelir elde etmelerini sağlamak olduğunu açıkça söyler. Hain bürokratlar, işçilerin mücadelelerini parasal taleplere hapsetmeyi başarmıştır. Ama sermaye geçmişte kazanılmış hakları da geri istemektedir. Burjuva hukukun bile kazanılmış hak saydığı TİS alacaklarını vermeyeceğini söyleyen iktidar karşısında, işçinin öfkesini yatıştırmak gereklidir. Ağalar bu son görevlerini de bilinen "bolca keskin laflar eşliğinde satış" yöntemiyle halletmeye koyulurlar. Ama bu kez satış "şeffaf ihale" ile yapılır. Hakkımızdır, alırız, meydanlara çıkarız, vs... diyerek pazarlığa başlanır. Birikmiş alacakların aylar sonra taksitle ödenmesini içeren kağıt parçasını, bir bakana imzalatarak satışı gerçekleştirirler. Ne var ki sermaye iktidarı bir adım daha atar ve satış koşullarını kabul etmez. Şimdilerde ağalar ellerinde bu imzalı kağıt parçasıyla televizyonlarda boy gösterip, biz satışta anlaşmıştık ama, onlar oyunbozanlık yapıyor diyerek, pazarlıkları devam ettirmekle meşguller. Görev henüz tamamlanmadı ama "şeffaf" ihalede iktidarlarının pabucunu dama attılar.

Bu zorunlu şeffaflaşma zinciri kapitalizmin kuyusunu kazıyor. Teşhir olan düzen işçi ve emekçilere açıktan saldırlarına hız verirken, kaçınılmaz sonunu da hazırlıyor. İşçi sınıfı da Gebze direnişindeki dişe diş kavgası, Aras Kargo işçilerinin militan direnişi gibi örneklerle açık bir karşı saldırının ışığını ve umudunu yayıyor. İşte bu karşı saldırı olasılığı sermaye iktidarının uykularını kaçırıyor.

Nice uykusuz günlere...

ŞIRNAK VERİLİR, İSTANBUL ALINIR...

19-24 Ağustos tarihleri arası Milli Eğitim Bakanlığı'nın önü korkuların pazarlandığı bir alana dönüştü. Ekonomi dilinde yararlı olmayan, yani kullanım değeri olmayan nesnelerin değişim değerleri de olmaz, bunlar bir madalyonun iki yüzü gibi biribirini tamamlar. Eğlence pazarlanabilir örneğin. Bu gün olduğu gibi, su da kumsallar da pazarlanıyor. Ama önce korku pazara nasıl düştü bir bakalım.

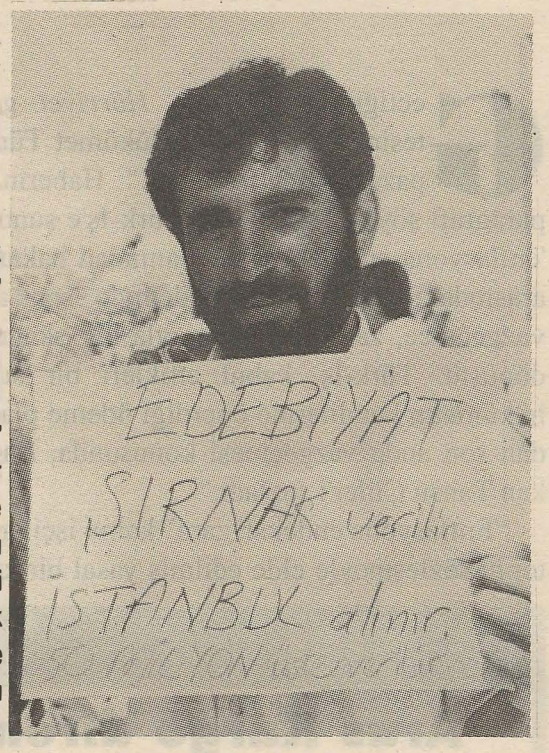
Kirli savaşın insanların yaşamına mal olduğu, sıradan halkı hedef tahtası yaparak köyünü yaktığı, Nazi kamplarını aratmayan kamplarda tuttuğu günümüzde, 20 bin öğretmen kura ile dört bir yana tayin edildi. Çocukları, genç kuşakları eğiterek yaşamını sürdürecek öğretmen adayları, yürekleri ağızlarında, hani o yazarların "Kürdistan" dediği için hapis yattığı bölgeye tayinlerinin çıkmaması için dua ettiler. En çok öğretmen açığı orada bulunuyordu. Ve Çiller'de geçenlerde "Açılmayan hiçbir okul kalmayacak" demişti. Devlet "dağ Türkleri"ne anadilini öğretecek öğretmenler gönderiyordu.

Bunda ne vardı canım?

İşte korku pazara böyle düştü. Ama korkunun fiyatı da çok yüksekti hani. Batman 1 araba, 300 dolar... Batman faili meçhullerin en çok yaşandığı, insan bozması özel timin köşe başlarında bıyık burduğu, karanlık bir şehir... Tek tük kalmış "dağ Türklerine" eğitim vermek üzere öğretmen gönderilecek.

Bunda ne var canım?

İşte böyle denile denile torbadan Batman'ı, Ağrı'yı, Kars'ı, Şırnak'ı vb. çeken genç öğretmenler korkularını satılığa çıkardılar. Ama bu öyle bir meta ki, fiyatını satın alan değil, satan ödüyor. Satıcılar şimdilik paçayı kurtarmış gözüküyorlar. Peki alıcılar ne yapacaklar? Büyük ihtimalle istifa edecekler. Ancak İç İşleri ve Milli Eğitim Bakanlığı'nın bir iddiası vardı. Onlara göre; bu becayiş işini mutlaka provakatörler yapmışlardı. Amaçları da, "Bak sizin öğretmeniniz bu bölgeye gelmek istemiyor." propagandası yapmaktı. Öyleyse bu "namussuz" gazeteciler masus böyle yazıyor, bu devleti yıpratmak istiyorlardı. Ne hinoğlu hindi şu gazeteciler.

Kapitalizmin Orman Kanunu

Son günlerde orman yangınları ülke gündeminde özel bir yer tutmaya başladı. Medya madalyonun bir yüzünü saklı tutarak, timsah gözyaşları ile ormanlarımızın nasıl yanıp kül olduğunu feryat-figan göstermeye çalışıyor. Bir taraftan da, PKK sabotajıdır deyip allayıp pullayarak kamuoyu oluşturmaya uğraşıyor. Bu koroya aslan çevreciler ve aslan sosyal demokratlar da katılınca konu daha renkli bir hal alıyor.

Madalyonun diğer yüzüne gelince; yıllardan bu yana arazi mafyasına karşı, kaza-kasıtlı yangınlara karşı ormanları korumasız bırakan kapitalizm değil mi? Son yıllarda Kürdistan'da PKK'ye yataklık yaptığı gerekçesiyle ormanları yakan sömürgeci devlet ve onun ordusu değil mi? Madalyonun bu yüzüne iki yüzlü medya gözlerini kapıyor. Çok duyarlı çevreciler ve destekleyicileri görmez oluyor.

Kapitalizmin doğaya yatırım yapacak tek kuruşu bile yoktur. O, kar getiren işlere yatırım yapar. Ormanlar para için kesilirler ya da toptan yokedilerek yapılaşma ve tarım için kullanılırlar. Nehirlerse, kapitalistler için fabrika atıklarını uzaklaştırma aracıdır. Doğal denge bozulmuş, barajlar, içme suyu kirlenmiş, onların umurunda bile değildir.

Burjuvazi öyle ikiyüzlüdür ki, kendi pisliğini "bilinçsiz" köylülerin, işçilerin, emekçilerin suçuymuş gibi göstermekte üstüne yoktur. Kürdistan'da kendi elleriyle orman yakanlar ve buna sessiz kalanlar batıdaki yangınlara göz yaşı dökerken rollerini usta tiyatrocu gibi yerine getirmektedirler.

İşçi sınıfıyla alay ediyorlar!

Baş Sayfadan Devam

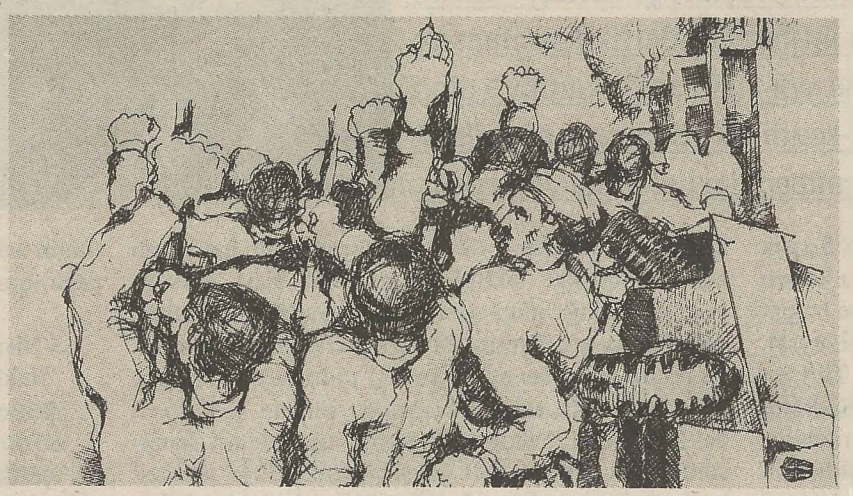
ve sermayeye göstereceklerdi de, bu uyarı dikkate alınmazsa daha etkili yeni mücadele yöntemleri gündeme getireceklerdi. Oysa 20 Temmuz eylemini aktif biçimde sabote edip işçi sınıfını bir belirsizliğin içine düşürdükten hemen sonra, yeniden hükümet ve sermaye örgütlerinin kapılarına koştular. Kapitalist krizin yüklerini işçi sınıfının sırtına yıkacak planları işçi sınıfının düşmanlarıyla birlikte tartışmaya başladılar. Bu hain çete, Türk-İş yönetimi, sermaye sınıfının işçi sınıfı hareketi içindeki bir uzantısıdır. Onlar, her adımda, her davranışta, her sorunda, her kararda bunu istisnasız olarak kanıtlıyorlar.

Sermaye 5 Nisan saldırısıyla sorumlusu olduğu krizi sistematik bir biçimde işçi sınıfına ve emekçilere ödettirme yolu tutmuştur. Bunun için büyük zamlar yapılmış, kazanılmış bir dizi hak fiilen gaspedilmiş, 700 bin işçi sokağa atılmıştır. Hayat şartları emekçiler için dayanılmaz hale gelmiştir. Açlık, işsizlik, hastalık emekçi sınıfların yaşamını gerçek bir sefalete çevirmiştir. Türk-İş hainleri bütün bunları problem etmemekle kalmıyorlar, bir de işçi sınıfının toplu sözleşmelerle kazanılmış haklarının gaspedilmesine onay veriyorlar.

Hükümet neden işçilerin yasal kazanımı olan enflasyon farklarını zamanında ödemiyor? Kaynak yok demek, işçileri aptal yerine koymak, onlarla en aşağılayıcı biçimde alay etmektir. Kriz ortamında tefeciye %400'lük faiz için kaynak bulunuyor, batık banka ve şirketleri kurtarmak için kaynak bulunuyor, stokları büyüyen tekellere karları düşmesin diye kaynak bulunuyor, kredi ve teşvikler için kaynak bulunuyor, uluslararası bankalara ödeme için kaynak bulunuyor, kardeş bir halkın katliamdan geçirilmesi için kirli savaşa yüzlerce trilyonluk kaynak bulunuyor, baskıyı, katliamı, işkenceyi tüm toplum yaşamına yayacak devasa bir polis aygıtı yaratmak için kaynak bulunuyor da, işçilerin kazanılmış haklarına, işçi çocuklarının günlük nafakasına gelince kaynak bulunamıyor. Her türlü sömürücü, asalak, rantiyeci ve tefeciye, bunlara bekçi köpekliği etmekten başka toplumda hiç bir işlevi olmayan ordu ve polis aygıtına kaynak bulunuyor da, zenginliğin biricik yaratıcısı olan işçiye kendi öz emeğinin çok küçük bir bölümünden başka bir şey olmayan ücretini ödemek için kaynak bulunamıyor. Baskıya, zülme ve işkenceye, silaha ve zindana kaynak bulunuyor da, halk sağlığına, eğitime, sosyal hizmetlere kaynak bulunamıyor. Sermaye çalışan sınıflarla işte böyle alay ediyor.

Ama bütün bu kaba ve çıplak gerçekler Türk-İş'in tepesindeki hain çete için sorun oluşturmuyor. Onlar bu düzenin has adamları olarak, kapitalist sınıfın işçi kahyaları olarak, işçi sınıfı hareketi içindeki sermaye ajanları olarak, tüm bunları bu düzenin olağan gereklerinden sayarlar. İşçi alacaklarını 6 ay ertelemenin, enflasyonun %150'lerde seyrettiği bir ülkede, bu alacakların durduk yerde erimesi demek olduğu onları ilgilendirmiyor. Ya da hükümet %400 faizle tefeciden para toplarken ve faizini tıkır tıkır öderken, işçilerin trilyonlarca liralık parasının 6 ay boyunca karşılıksız gaspedilmesi de onları ilgilendirmiyor. Onları ilgilendiren tek şey, tüm bu rezilliklerin işçilerde yarattığı tepkiyi dizginlemek, işçi sınıfını aldatıp oyalamak, böylece bir avuç asalağın hüküm sürdüğü bir düzenin düze çıkması için kendi haince rollerini başarıyla oynamaktır. Ne de olsa, bu düzen onların da düzenidir. Kendileri de en büyük asalaklar sınıfındandırlar. İşçilerin kanından, işçi çocuklarının nafakasından beslenirler. Her biri birer milyarderdir. Katları, arabaları, jaguarları, metresleri vardır. Maddi varlıklarıyla, yaşam biçimleriyle, zevkleriyle, düşünüş tarzlarıyla kokuşmuş burjuva sınıfının bir parçasıdırlar. Onlar işçi sınıfının tepesine çöreklenmiş, oradan bir an önce sökülüp atılması gereken asalak urlardır. Onlar hesap sorulması gereken hainlerdir.

İşçi sınıfı sırtındaki bu uru söküp atmalıdır. Bunu başarmadıkça sermayenin ardı arkası kesilmeyen saldırıları karşısında güçsüz ve etkisiz kalacak, ihanet üstüne ihanetle karşılaşacaktır. Sendika bürokrasisi işçilerin eline kelepçe, ayağına zincir gibidir. İşçi sınıfının muazzam gücünü ortaya koymasını engelleyen, hareket kabiliyetini felç eden en büyük engellerinden biridir.

Bu zincirleri parçalamak, bu hain engeli bir an önce yıkmak, kendisiyle bu derece kaba biçimde alay edilmesine, kendisinin bu denli küçük düşürülmesine artık bir son vermek, işçi sınıfının önündeki en acil ve en temel görevlerden biridir.

Kızıl Bayrak

Aras Kargo direnişçileri yol gösteriyor

Baş Sayfadan Devam

gösteriyor. Türkiye'nin bugünkü kapitalist düzeninde bu istisnai değil, yaygın bir durumdur.

İşte Aras Kargo işçileri bu keyfi ve barbar politikaya başkaldırmışlardır. Evet, bu gerçek bir başkaldırıdır. Yalnızca patrona değil, sermayenin anında direnişi kuşatan militarist güçlerine yiğit bir meydan okumadır. "Ölmek Var Dönmek Yok!" Bu direnişin yiğit çığlığıdır.

Aras Kargo işçileri işçi sınıfına yol gösteriyorlar, tutulması gereken yolu kendi eylemleriyle bizzat ortaya koyuyorlar. Açgözlü, acımasız, küstah ve şımarık sermaye sınıfının, onların bekçi köpekleri olan militarist güçlerin anladığı biricik dili kullanıyorlar.

Sermaye basını direnişi, "İşçiler sertleşiyor" başlığıyla verdi. Bu başlık durumu iyi özetliyor. Dikkate değer olan şu ki, işçilerin bu sertliği anında başka bazı işverenleri yumuşatıyor. Aras Kargo direnişinin hemen ardından, atılan dört arkadaşlarının geri alınması için direnişe geçen ve fabrikayı işgal eden Bel-Beton işçileri karşısında gün kaybetmeden yelkenler indiriliyor. Anakent Belediyesi'nin kibirliliği ve küstahlığı ile tanınan başkanı anında işçilerle görüşmeyi ve sorunu çözmeyi kabul ediyor. Bu hızlılığın gerisinde Aras Kargo işçilerinin yaktığı kıvılcımın verdiği korku var. Kötü örneğin yaygınlaşması korkusu! Bel-Beton işçilerinin istemleri kabul edilirse bunu Aras Kargo işçilerinin dolaysız bir başarısı kabul etmek gerekir. Bunu en iyi Bel-Beton işçileri biliyor olmalı ki, kendi direnişleri biter bitmez destek için toplu olarak dosdoğru Aras Kargo işçilerinin yanına gittiler.

Abartmaya düşmeksizin iddia ediyoruz; Aras Kargo türünden direnişler, sermaye sınıfına karşı 20 Temmuz'dan daha etkili bir "uyarı" işlevi görmektedirler. Sahte işçi önderleri tarafından utanç verici bir teslimiyetle bitirilmemiş olsaydı, Gebze direnişi de sonuçta kırılsa bile, aynı "uyarı"cı etkiyi yapmış olacaktı. Bu durumda 20 Temmuz'da belediye işçileri Refah'lı belediyelerin tehditlerine bu kadar kolay pabuç bırakmayacaklardı. Dahası Refah'lı belediyeler bu tür tehditlere bile cesaret edemeyeceklerdi. Ve nihayet, 20 Temmuz'un sonuçları da çok başka olacaktı.

Aras Kargo direnişinin kararlılığı kuşku yok ki mücadele ve örgütlenme bilincinden güç alıyor. Eylem kendiliğinden patlamış değil. İşçiler sendikalaştıkları için kendilerini kapı önüne koyan patronun bu keyfi uygulamalarına "eylemlerle karşılık vereceklerini" önden açıkça duyurmuşlardı. Sözlerini tuttular, bilinçli bir tutumla ve örgütlü olarak dediklerini yaptılar, direnişe geçtiler. Bugün direnişi bir savaş düzeninde sürdürüyorlar. Karşılarında artık patron değil, patronların bekçileri olan polis ve jandarma var. Barikatlar, ölümüne kararlılık, militan direniş şimdi bunlara karşı. İşçiler bu yeni muhataplarının tehditlerini ve saldırılarını göğüslemeyi başarabilirlerse, mücadeleyi de aslında kazanmış olacaklar. Neticede direnişleri zorbalıkla kırılmış olsa bile...

"Yaşasın İşçilerin Birliği!", "İşçilerin Birliği Sermayeyi Yenecek!", "İşsizliğe, Pahalılığa, Zamma, Zulme Son!", "Ölmek Var Dönmek Yok!" Bunlar direnişçi işçilerin kullandıkları sloganlar. Bu politik sloganları haykırmakla kalmayan işçiler, kurdukları barikatın tepesine ve barikatın önünü tutan jandarmanın karşısına, "Yaşasın İşçilerin Birliği, Yaşasın Örgütlü Mücadelemiz-Aras Kargo Direnişçi İşçileri" pankartını asmış bulunuyorlar. Tüm bunlar, ortada, yüreklilik ve kararlılıkla birleşen bilinçli ve örgütlü bir direniş olduğunu gösteriyor. Aras Kargo işçileri yalvarmıyorlar, militan bir kararlılıkla haykırıyorlar. İş ve sendika demekle yetinmiyorlar, işçi sınıfının sermayeye karşı birliğinin ve örgütlü mücadelenin çağrısını yapıyorlar. Kendilerini Şırnak deneyimi ile tehdit eden jandarma binbaşısına pabuç bırakmazken, HADEP heyetini "Yaşasın Halkların Kardeşliği!" sloganı ile karşılıyorlar.

Özetle, Aras Kargo işçileri yol gösteriyorlar. 150 işçi eylemleriyle milyonlarca işçiye en anlamlı mesajları veriyor. Sermaye köleliğine karşı onurlu bir sınıfın tutabileceği, tutması gereken biricik yolu, örgütlü, birleşik, kararlı ve militan mücadele yolunu gösteriyor. İşçi sınıfı Aras Kargo işçilerinin çağrısına kulak vermeli, kendisine parya muamelesi yapan, kendisi ile alay eden şımarık ve küstah sermaye sınıfına anladığı dilden karşılık vermelidir. Sadaka dilenmeyi değil, onurlu mücadeleyi seçmelidir.

Bu direniş, sınıf hareketi açısından oynayabileceği olumlu rolü daha şimdiden fazlasıyla oynamıştır. İşçi sınıfı Aras Kargo işçilerine çok şey borçludur. Bu borcu ödemenin biricik yolu, onların tuttuğu yolu tutmak, saldırıyla ve saldırının ardından bir dizi baskıyla yüzyüze kalacak direnişçi işçilere her yolu kullanarak sahip çıkmaktır. Aras Kargo direnişi sınıf dayanışmasını da sınavdan geçirecektir, işçi sınıfı bunun bilinciyle hareket etmek zorundadır.

5 Nisan'dan 20 Temmuz'a işçi hareketi

Olanaklar, dinamikler, handikaplar...

5 Nisan'dan 20 Temmuz'a kadar geçen süreç, sınıfın bağrında barındırdığı mücadele dinamiklerini olduğu kadar, aşılması gereken zaaf ve eksikliklerin görülmesi açısından da son derece zengin deneyimler ve dersler içermektedir. Yeter ki sınıf devrimcileri bundan gereken sonuçları çıkarmayı bilsin. Sınıfın asıl ihtiyacı olan ihtilalci önderlik karşılansın; mücadelenin tıkanmasına yol açan asıl handikap olan ekonomik-sendikal çerçeve kırılabilsin. İşçi sınıfı iktidar mücadelesi alanına çıkarılsın.

5 Nisan saldırısından bu yana yaklaşık 5 aylık bir süre geçti. Bu döneme ve sınıfın kararlı bir karşı koyuş gerçekleştirmediğine bakıp, emekçi yığınların büyük ölçüde geri, uysal ve korkak olduğu sonucuna varılabilir. Türkiye devrimci hareketinin büyük bir umutla beklediğini veremeyen sınıfa kolayından yüz çevrilebilir. Cumhuriyet tarihinin en ağır ve kapsamlı saldırısını sineye çekmiş görünen işçi sınıfı için,"adam olmaz" denip, gerisin geri toplumun marjinal kesimlerine yönelinebilir. Aydınlar, gençlik, küçük esnaf vb. gibi küçük-burjuva katmanlar arasında güç olmak hayali yeniden canlanabilir. Veyahut da, işçi sınıfı henüz siyasal mücadeleye hazır değil, bilinç düzeyi öylesine geri ki, onu ancak "iş", "ekmek" ve burjuva demokrasisi çerçevesindeki "özgürlük" istemlerinden oluşan bir reform platformu hareketlendirebilir sonucuna da ulaşılabilinir. Daha doğrusu durum, zaten mevcut bu reformist platformun yeni bir doğrulanması sayılabilinir. Nitekim tüm bu yorumlar şimdiden yaygındır. Küçük burjuva devrimci harekette geniş bir etkinlik alanına sahiptir.

Öysa sonuçlar üzerinden ahkam kesmek ne işçi sınıfını, ne de devrimci hareketi bir milim dahi ileriletmez. Aksine, sorunların kangrenleşmesine, gerçek ve köklü çözüm platformlarının ise kararmasına yol açar. Yapılması gereken, 5 Nisan paketinden bu yana sınıf hareketinin gelişim seyri üzerinden, işçi sınıfının bugün içinde bulunduğu durumun gerçek kaynaklarına inmektir. Taşıdığı ileriye çıkış dinamiklerinin yanısıra, frenleyici handikapları da tahlil etmektir.

Geçmiş dönemi, sınıf hareketinin seyri üzerinde belirleyici öneme sahip belli bazı kesitlere ayırmak mümkündür: Yerel seçimler dönemi, 5 Nisan saldırısı ve hemen ardındaki süreç, 1 Mayıs, 1 Mayıs'tan Gebze direnişine kadar geçen süreç, Gebze direnişi ve nihayet 20 Temmuz.

Yerel seçimler dönemi: Sınıfın Kürt Sorununa Duyarsızlığı, Kemalist İdeolojinin İflası ve Biriken Gerilim...

Yerel seçimler dönemini karakterize eden en önemli olgu, Kürt ulusal mücadelesinin almış olduğu boyut ve kendisini boykot taktiği ile gündeme dayatmasıdır. Seçim havasının kendisi, boykot taktiği ve düzenin buna karşılık yoğunlaştırdığı ırkçı-şoven propagandalar, yaratılan politik atmosfer üzerinde belirleyici olmuştur. Sınıfın bu politik havadan etkilenmediğini varsaymak büyük bir yanılgı olacaktır. Aksine, bu süreçte sömürgeci devletin Kürt halkının özgürlük mücadelesi karşısında daha belirgin hale gelen çözümsüzlüğü ve aczi, burjuvazinin sınıf üzerinde kurduğu ideolojik tekelde önemli gediklere yol açmıştır. İşçi sınıfı Kürt sorunu karşısında politik bir tutum alamamıştır, ancak içgüdüsel de olsa, sermayenin şoven propagandalarına sırt çevirmiştir. Emekçi kesimlerin seçime katılım oranının nispi düşüklüğü, bir yandan düzenden bir beklentilerinin kalmadığını, burjuva partilerden umutlarını kestiklerini anlatırken, öte yandan "devletin bölünmez bütünlüğü" etrafında sürdürülen ırkçı kampanyanın sınıfta yanıt bulamadığını ortaya koymuştur. Oysa tüm bunlar işçi sınıfının yüzünü kardeş Kürt halkına döndüğünü değil, ama burjuva iktidardan yüz çevirdiğini göstermektedir. Seçimin odak noktası Kürt sorununda ve boykot taktiğinde düğümlenmesine rağmen, işçi sınıfının Kürt ulusal mücadelesi karşısındaki duyarsızlığı kırılamamıştır.

Düzen partilerine güveni kalmayan ama devrimci bir alternatiften de yoksun olan emekçi yığınların düzen dışı arayışları, en çarpıcı bir ifadesini RP'nin almış olduğu oy oranında bulmuştur. Demagojik bir "adil düzen" propagandasıyla kendisine sahte bir düzen karşıtı ve anti-kapitalist, anti-emperyalist görünüm veren Refah Partisi, yercl seçimlerin gerçek galibi olmuştur. Bunun karşısında sermayenin yaratmaya çalıştığı şeriat paniği ve dini fanatizm-laik-Kemalizm ikilemi emekçi yığınlar nezdinde tutmamıştır. Yığınların resmi burjuva ideolojisine derin bir güvensizlik duyduğu açığa çıkmıştır.

Bu dönemin diğer bir önemli özelliği; sermaye tarafından hazırlanmakta olan, ancak seçim dönemine arkasına bırakılan ekonomik ve siyasal saldırı paketinin işçi sınıfında yarattığı yoğun gerilimdir.

5 Nisan Saldırısı: İlk Tepkiler, "Haklıyız, Kararlıyız, Kazanacağız!" Atmosferi ve Sendika İşgalleri

Sözkonusu gerilim, beklenilenden çok daha ağır bir içerikle uygulamaya konulan 5 Nisan saldırısının şokuyla birlikte, emekçi yığınlarda bir çok yerde kitlesel tepkilere yolaçmıştır. Bu dönemde 5 Nisan paketini protesto eden bir dizi kitle gösterisi yaşanmıştır. Sınıfa egemen olan öfke ve direniş havasıdır. "İşçiyiz, Haklıyız, Kazanacağız!" sloganı önplandadır. Ancak en dikkate değer olgu işçi sınıfının büyük bir kızgınlıkla bazı sendika merkezlerini basmasıdır. Sendika bürokratlarını hedefleyen bu eylem, gerçekte sınıfın içgüdüsel bir tarzda yumuşak karnına yönelmesidir. Sınıf, gerçek içeriği ile olmasa dahi, en büyük handikapının ve 5 Nisan saldırısını geri püskürtmenin önündeki temel barikatın, sendika bürokrasisi olduğu gerçeğinin bilincindedir. Onu aşıp parçalamak isteği ateşlenmeye hazırdır. Ancak bu engelinin aşılıp aşılamayacağı da tümüyle devrimci bir öncü alternatifinin yaratılmasına, devrimci hareketin sınıf mücadelesine politik ve örgütsel bir müdahalede bulunmasına bağlıdır.

1 Mayıs: Sendika Bürokrasisine Öfke, Devrimci Harekete Güvensizlik

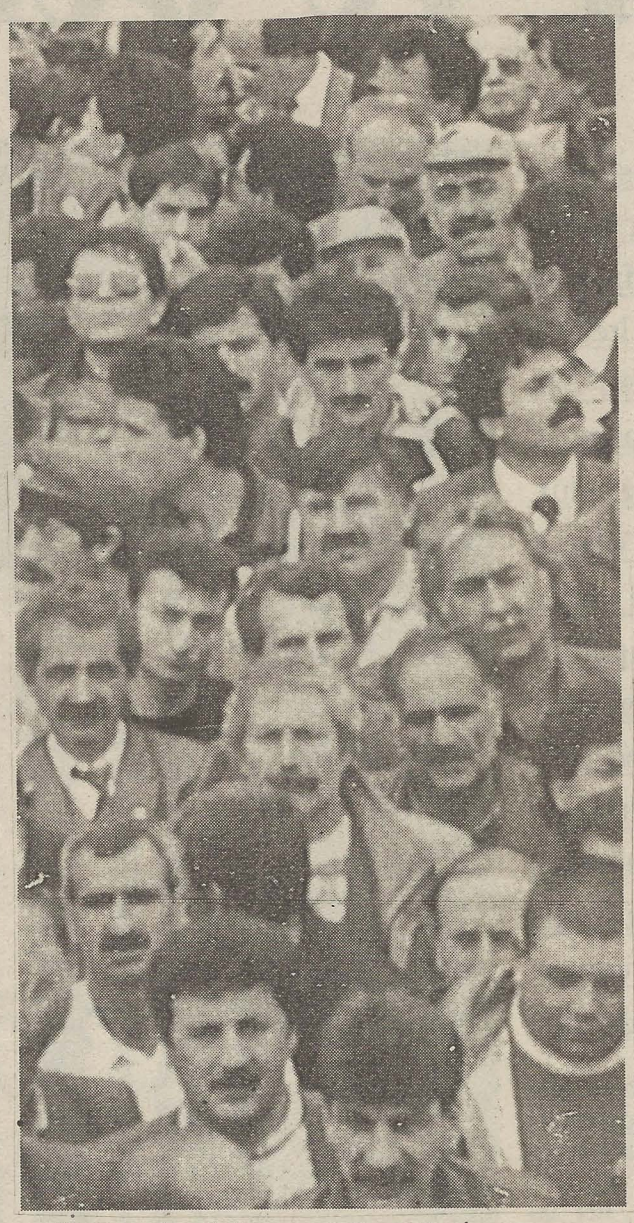
1 Mayıs'a gelinirken işçi sınıfının direniş kararlılığı hala tam, öfke hala doruktadır. Ancak sendika bürokrasisinin ihanet kuşatması altında, gerçek bir öncü alternatifinin yokluğu da gittikçe daha yakıcı hissedilmektedir. İşçi sınıfı, tüm ileriye çıkış potansiyeline rağmen, onunla köklü bağlar kurmayı bir türlü başaramayan, sınıf hareketine etkin, politik, ihtilalci müdahale olanaklarını yeterince değerlendiremeyen ve içten içe kaynayan kazan görünümündeki fabrikalara ulaşamayan, eylemlerde içerden devrimci ve militan bir öncü tutumla kitlenin önüne geçemeyen devrimci harekete hala güvensizdir. Sınıfın **sendika bürokrasisine öfke-devrimci**

Sınıf, gerçek içeriği ile olmasa dahi, 5 Nisan saldırısını geri püskürtmenin önündeki temel barikatın ve en büyük handikapının sendika bürokrasisi olduğu gerçeğinin bilincindedir. Onu aşıp parçalamak isteği ateşlenmeye hazırdır. Ancak bu engelin aşılıp aşılamayacağı da tümüyle devrimci bir öncü alternatifinin yaratılmasına, devrimci hareketin sınıf mücadelesine politik ve örgütsel bir müdahalede bulunmasına bağlıdır.

harekete güvensizlik çelişkisi, 1 Mayıs alanlarına açık bir tarzda yansıdı. "Kahrolsun Sendika Ağaları!, "Sendika Bürokratları Defolsun, Sendikalar Bizimdir!" sloganlarının yoğunluğuna rağmen, sınıf ve devrimci hareket alanda birbirinden kopuktu. Küçük burjuva devrimci hareket kendi grupsal varlıklarını göstermeye çabaladı. İşçi kitlesi ise, yer yer taşınan kızıl bayraklara ve bazı politik sloganlara rağmen, politikleşmiş bir sınıf tavrı ortaya koyamadı. Kendiliğinden hareketin ekonomist-reformist çerçevesini aşamayan talepler-şiarlar önplandaydı. Sonuçta 1994 1 Mayıs'ın tablosuna düzen ve onun hizmetkarı sendika bürokratları tüm çabalarına rağmen egemen olamadı. Ancak devrimci hareket de ona politik-militan bir damga vurmakta büyük oranda yetersiz kaldı.

1 Mayıs'ın gözler önüne serdiği en olumlu gelişme ise, genel grev-genel direniş talebinin sınıf içerisindeki yaygınlığı ve gücü olmuştur. "İşçi-Memur Elele Genel Greve!" şiarının yankısı tüm 1 Mayıs alanlarından duyuldu. Ancak, işçi sınıfının düzen partilerine duyduğu güvensizlik, sendika ağalarına gösterdiği tepki ve genel grev doğrultusunda ortaya koyduğu istek, tüm bunlar, devrimci harekette yanılsamalara yol açtı. İşçi sınıfının kendiliğinden bilinçle ve kendiliğinden hareketin gücüyle sendika bürokrasisi barikatını aşamayacağı, ekonomik-sendikal mücadelenin dar ufkunu parçalayamayacağı görülemedi. Sınıfın taban örgütlenmesinin son derece güçsüz, bugün hareketin önünü tutan "öncü" işçilerin ise devrimci sınıf bilincinden ve tutumundan uzak unsurlar olduğu yeterince anlaşılamadı. Sınıfa büyük umutlar yüklendi, ama taşıdığı devrimci dinamiğin harekete geçirilmesi için ciddi bir çaba harcanmadı.

İşçi sınıfının düzen partilerine güvensizliği, sendika ağalarına tepkisi ve genel grev talebi devrimci harekette yanılsamalara yol açtı. Sınıfın kendiliğinden hareketin gücüyle sendika bürokrasisi barikatını ve ekonomik mücadelenin dar ufkunu parçalayamayacağı görülemedi. Sınıfın taban örgütlenmesinin son derece güçsüz, hareketin önünü tutan "öncü" işçilerin ise devrimci sınıf tutumundan uzak unsurlar olduğu anlaşılamadı. Sınıfa büyük umutlar yüklendi, ama taşıdığı devrimci dinamiğin harekete geçirilmesi için ciddi bir çaba harcanmadı.

1 Mayıs'tan Gebze Direnişine :
Mevzi Direnişler,
Yenilgiler ve Yayılan Belirsizlik

1 Mayıs'ın ardından bir dizi mevzi direniş yaşandı. Ancak mücadele biçimleri (Ankara'ya yürüyüş, oturma eylemleri, alkışlı protesto, basın açıklamaları vb.) nispeten geriydi ve talepler ekonomik haklar çerçevesini aşamadığı oranda, kolay ve çabuk yenilgiler yaşandı. Sınıfın taban örgütlülüğünün zayıflığı ve ileri işçilerin inisiyatifsizliği direnişlerin yalıtık ve yalnız kalmasına yolaçıyordu. Genel grev-genel direniş talebi sınıfta her zamankinden yakıcı, ama onu hayata geçirecek hazırlık yok denecek derecede cılızdı. Devrimci hareketin "tek çözüm genel grev, genel direniş" perspektifinin ardına saklanıp mevzi direnişlere sırtını dönmesi, bu direnişleri ilerletme, dönüştürme ve politikleştirme olanaklarını da heba etmiştir. Sınıf hareketini etkin ve politik bir genel greve götüren yolda birer ara durak, birer deneyim okulu ve sıçrama tahtası olan bu mevzi direniş ve eylemlerin işlevi ve önemi gözardı edildi. Bu tutumla işçi sınıfı adeta sendika bürokratlarının kıskacına itildi, onların ihanetlerine mahkum edildi.

Göz göre göre sendika bürokratlarının manevralarıyla satışa getirilen işçi sınıfına, önündeki bu aşağılık barikatı yıkamamanın da çaresizliğiyle, bir güvensizlik ve beklenti havası hakim oldu. Fakat, hala daha direniş ruhu kırılamamıştı. Mücadele isteği sönmemişti. Düzenin pervasız saldırıları karşısında öfke dinmemişti. Bunu en iyi ifade eden olgu, dinmek bilmeyen "genel grev-genel direniş" talebi oluyordu. Fakat öte yandan "nasıl ve neyle?" sorusu gittikçe bir belirsizliğin yayılmasına yol açıyordu.

Gebze Direnişi:
Tabanda Militan Tutum,
"Öncü"de Uzlaşma ve Teslimiyet

Gebze direnişinin patlak vermesiyle bu hava büyük oranda kırıldı. Yalnızca emek cephesi değil, burjuva düzen de nefesini tutmuş, önemli bir işçi-emekçi merkezi olan Gebze'ye gözünü dikmişti.

Daha önceki eylemlerin birçoğu gibi, Gebze direnişi de işten atılmalara karşı sınıfın tepkisi olarak gelişmişti. Ancak bu kez işçiler kolay yenilgiye razı olmayacak, polisle çatışmak pahasına direnişlerini sürdüreceklerdi. En azından tabana bu kararlılık ve militan ruh hakimdi.

Ne var ki, Gebze direnişinin seyri üzerinde belirleyici olan, tüm sınıf kini ve mücadele kararlılığına rağmen tabandaki duyarlı işçi kitlesi değil, ama ona öncülüğe soyunan sahte işçi önderleri oldular. Eylem, militarist güçlerle çatışmalar ve emekçi çevre halkının, özellikle de kadınların militan desteği ile, sınıfta düzen dışı bir mecrayı zorlayan dinamikleri göstermek bakımından olduğu gibi, küçük burjuva devrimciliğinin iflasını sergilemek açısından da zengin bir deneyim olmuştur.

Direnişi kendi elleriyle hain sendika bürokrasisinin inisiyatifine teslim eden sözde direniş komitesi oldu. Direnişin kendisinden çok, direniş komitesinde temsil edilmek, burada grupsal varlıklarını kanıtlamakla ilgili olan oportünist öğeler başından itibaren, diplomasi adı altında SHP ile ilişkilerini bozmamaya, DİSK bürokratlarıyla elele işçileri dizginlemeye gayret ettiler. Öte yandan, büyük çoğunluğu onların uzantıları olan "öncü" işçiler de, bırakalım sınıftan ileri bir tutum ve bilinç sergilemek, tabanın mücadele dinamizmine dahi ulaşamadılar. Polisle çatışmayı, gözaltına alınmayı göze alamayan bu sahte önderler, sendika bürokrasisiyle içiçeliği ve polisle "kardeş"liği geliştirmeyi tercih ettiler.

Tüm bunlar bir kez daha sınıfın devrimci bir öncü alternatiften yoksunluğunun altını çizmiştir. Daha da kötüsü, küçük burjuva demokratizminin izlediği politika ile, "devrimcilik" ve "öncülük" yaftasıyla hareket eden sahte işçi önderlerinin korkak ve uzlaşmacı tutumları sınıfın devrimci harekete güvensizliğini derinleştirmiştir. Gebze direnişinin gösterdiği bir diğer gerçek ise, sınıf dayanışmasının hala daha çok zayıf olduğudur. İşçi ve emekçilerden gelen destek yoğun bir ziyaret akışının-ki bu oldukça pasif bir dayanışma şeklidir-dışına taşamadı. Örgütlü bir destek sunulamadı. Gebze direnişi mevzi bir direniş olarak kaldı ve sonuçta yenildi.

Ancak sınıf hareketinin ufkunu sınırlayan tüm bu güçlü barikatlara rağmen sermaye, işçi sınıfının ileriye çıkış ve düzen dışı bir mecraya akış dinamiklerinden hala daha korkmaktadır. Sınıfın tabanında biriken, her eylem ve direniş alanından yükselen "Genel Grev-Genel Direniş!" şiarında ifadesini bulan mücadele potansiyelinin saptırılması ve olası bir patlamanın önüne geçilmesi için, düzen her zamanki gibi sendika bürokratları ile elele verdi.

20 Temmuz: Hayalkırıklığı mı?
Yeni Bir Başlangıç mı?

20 Temmuz herşeyden önce, sınıfta güçlü bir yankı bulan genel grev-genel direniş talebini yükseltmek ile onu hayata geçirmek arasında büyük bir mesafenin olduğunu göstermiştir. 20 Temmuz'un başarısızlığını bürokratların ihanetleriyle izah etmek çok kolaycı bir yaklaşım olacaktır. Zira bu hainlerin 20 Temmuz'u 3 Ocak soytarılığına benzer bir oyuna çevirme planları ve çabaları önceden de biliniyordu.

Gerçekte işçi hareketini felce uğratan, devrimci hareketi ise büyük ölçüde şaşırtan sınıfın örgütsel ve moral hazırlıksızlığıydı. 20 Temmuz, sınıfın ileri ve öncü kesiminin zayıflıklarını, inisiyatifsizliğini, kitlenin önüne geçmek ve düzen güçleriyle dişe diş bir mücadele etmek konusundaki cesaretsizliğini gösterdiği gibi, devrimci hareketin müdahale çabalarının yetersizliği ve yeteneksizliğini de gözler önüne sermiştir. Gerçek bir hazırlığa ve taban örgütlülüğüne dayanmayan eylem büyük ölçüde sendika bürokrasisinin denetiminde geçti. Sokak gösterilerinden ve tek tük bazı fabrikalardan yükselen politik sloganlar ve şiarlar ise, herşeye karşın politikleşmiş, devrimci bir öncü işçi çekirdeğinin varlığını kanıtlıyordu.

Gerçek hayal kırıklığını da bu eylemi bir başlangıç, bir ilk uyarı olarak gören sınıf değil, umduğunu bulamayan devrimci hareket yaşamıştır. (Bugün devrimci basında kendiliğinden hareketin kutsanması bunun yalnızca tersinden bir ifadesidir).

Oysa işçi sınıfı ne onu bir milim dahi ilerletmeyen kutsamalara layıktır ve ne de "bu sınıf adam olmaz" türü kestirme ve soluksuz yargıları haketmektedir.

5 Nisan'dan 20 Temmuz'a kadar geçen süreç, sınıfın bağrında barındırdığı mücadele dinamiklerinin olduğu kadar, aşılması gereken zaaf ve eksikliklerin görülmesi açısından da son derece zengin deneyimler ve dersler içermektedir. Yeter ki sınıf devrimcileri bundan gereken sonuçları çıkarmayı bilsin. Sınıfın asıl ihtiyacı olan ihtilalci önderlik karşılansın; mücadelenin tıkanmasına yol açan asıl handikap olan ekonomik-sendikal çerçeve kırılabilsin. İşçi sınıfı iktidar mücadelesi alanına çıkarılsın.

Sınıf hareketinin geleceğini belirleyecek olan, kendi ekonomik taleplerine ve demokratik haklarına ne denli kararlı sahip çıkıp çıkmamasından ziyade, politik bir sınıf tavrını gösterip gösteremeyeceği gerçeğidir. Bugün "Yaşasın Halkların Kardeşliği!" cılız sesinden öte, kardeş Kürt halkının tümüyle meşru ulusal kurtuluş mücadelesine sahip çıkamayan, toplumun köklü ve politik sorunlarına büyük ölçüde duyarsız bir sınıfın gerçek bir ilerleme katedemeyeceği ise ortadadır.

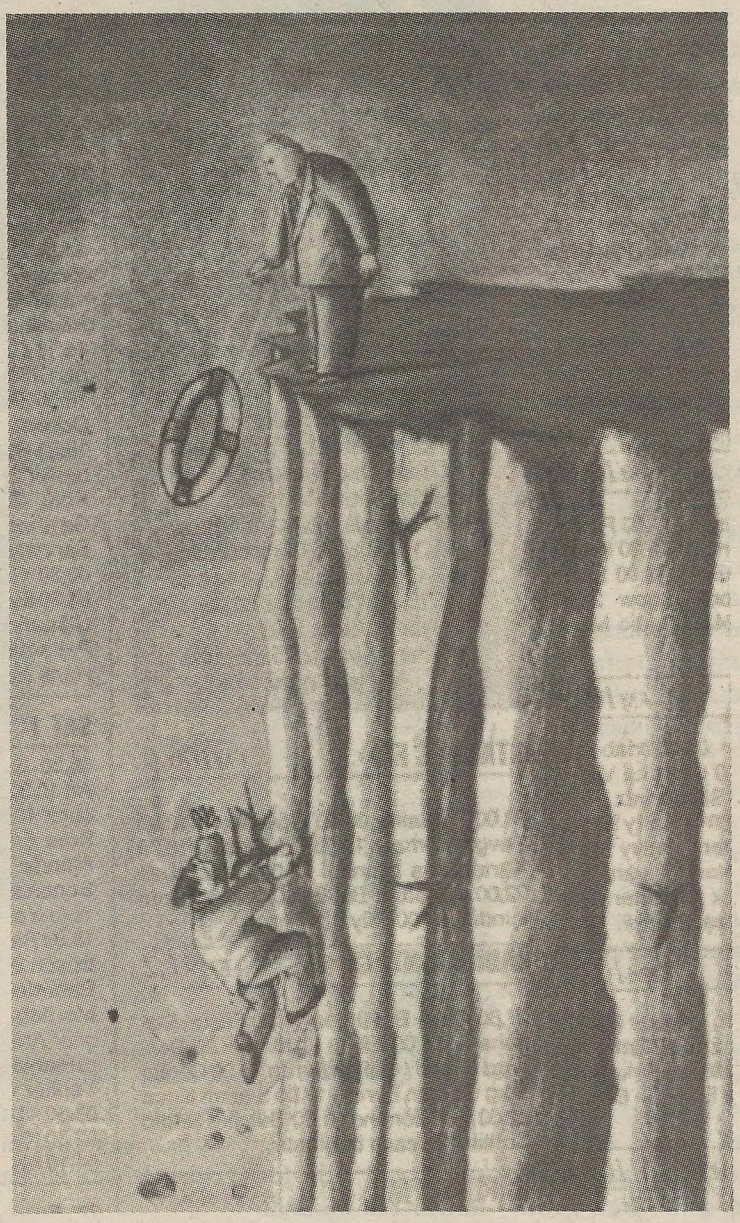
Sınıfın bakışını "iş"ten, "ekmek"ten ve burjuva demokrasisini aşamayan bir "özgürlük"ten ilerisine çekemeyenlerin, sınıfa sundukları programları ile siyasal demokrasi perspektifini aşamayanların, ona devrimci bir önderlik yapamayacakları açıktır.

Düğüm gerçek bir ihtilalci öncü inisiyatifin gösterilmesinde odaklaşmaktadır.

Sermaye Siyasi Krizden Çıkabilir mi?

Umutlar ve Gerçekler

İşçi sınıfı, mevzi direnişlerin desteksiz kalmasını önleyecek, kendisini bir bütün olarak sermaye sınıfının topyekün saldırısına karşı topyekün bir karşı saldırıya yöneltecek, ayrıca diğer emekçi kesimlerle birlikte savaşkan bir emek cephesi oluşturacak öncü devrimci partisinden yoksundur. Bu yoksunluk, sınıfın kendisi için sınıf olarak politik mücadele sahnesinde etkin yerini almasında önemli bir engeldir. Ayrıca sermaye sınıfı, bu sayede işçi sınıfı ve emekçilere yönelik bölücü, paralize edici, oyalayıcı politikalar geliştirmekte, uygulamakta ve bu politikalar sermaye için kazanılmış bir mevzi olarak hemen sonraki azgın saldırılar için kullanılmaktadır.

Türkiye kapitalizmi uzun süredir derin bir iktisadi kriz ve bu iktisadi krizin koşulladığı siyasi kriz içerisindedir. Temelinde pazar ve finansman sorunları yatan iktisadi kriz kendisini büyük boyutlara ulaşan dış ticaret ve bütçe açıkları, yüksek oranlı enflasyon ve devalüasyon, sermayenin karlılık oranlarında düşme eğilimi olarak gösteriyor. Tekelci sermayenin bu kriz ortamından daha da güçlenerek çıkma, faturasını işçi ve emekçilere yükleme doğrultusunda uygulamaya koyduğu istikrar programlarına ise hükümetler dayanmıyor. Binbir yalandolanla ve cilayla iktidara getirilenlerin makyajı kısa sürede dökülüyor, halk düşmanı yüzleri açığa çıkıyor. Kürt özgürlük hareketine karşı iktidar koltuğuna İzmir marşıyla oturanların süngüsü birkaç ayda düşüveriyor.

Türkiye kapitalizminin yapısal bozuklukları, Türk sermaye sınıfının iktisadi krizini aşmada emperyalist efendilerine göre çok daha sınırlı ve cılız araçlarla donanmış olmasının nedeni olmaktadır. Tekelci sermaye aslında işçi ve emekçi sınıflara yönelik sömürü, Kürt ulusuna yönelik sömürgeci politikaları uygulamada oldukça sınırlı araçlara sahip olmasına rağmen, şimdiye kadar görülen o ki, her iki alanda da durumu idare etmeyi başarmıştır.

Kuşkusuz araçların sınırlılığından bahsederken işçi sınıfı hareketinin zaaflarının da dikkate alınması gerekir. Tekelci sermayenin durumu idare ederek günümüze kadar pek bir yara almadan gelebilmesinin ardında da bu zaaflar ve bunlardan sermaye sınıfının alabildiğine yararlanması gerçeği vardır.

Bu zaaflar nelerdir?

Birincisi; işçi sınıfı, mevzi direnişlerin desteksiz kalmasını önleyecek, kendisini bir bütün olarak sermaye sınıfının topyekün saldırısına karşı topyekün bir karşı saldırıya yöneltecek, ayrıca diğer emekçi kesimlerle birlikte savaşkan bir emek cephesi oluşturacak öncü devrimci partisinden yoksundur. Bu yoksunluk, sınıfın **kendisi için sınıf** olarak politik mücadele sahnesinde etkin yerini almasında önemli bir engeldir. Ayrıca sermaye sınıfı, bu sayede işçi sınıfına yönelik bölücü, paralize edici, oyalayıcı politikalar geliştirebilmekte ve bunda başarılı da olabilmektedir.

Tekelci sermaye, her ne kadar sorunlarını aşmada köklü tedbirler alma ve uygulama gücünden yoksunsa da, durumu kurtarmaya yönelik kısmi tedbirlerle kendisi için kısa dönemli soluklanma zamanları yaratabilmektedir. Bu şekilde de işçi ve emekçi kitleleri yarattığı sahte umutlarla sersemletebilmektedir. Bu ise, sermaye sınıfı için kazanılmış bir mevzi olmakta ve bunu hemen sonraki saldırıları için bir üs olarak kullanmakta; yeni saldırıları karşısında sınıfın derlenip toparlanması, diğer emekçilerle birleşmesini engellemek için de hemen yeni sahte umutlar yaratmakta ve bu böylece sürüp gitmektedir. Tekelci sermayenin 1991 Genel Seçimleri'ndeki amacı buydu. Kaşarlanmış burjuva hizmetkarı Demirel ve SHP'nin koltuk değnekliği sayesinde toplumda bir umut ve beklenti havası yaratmayı başarabildi. Fakat Türkiye kapitalizminin derin iktisadi krizi yaratılan her umudun gerçek yüzünü kısa sürede açığa çıkardığından, bu cilalanmış "umut"lar uzun süreli olamamaktadırlar. Nitekim Demirel-İnönü ikilisinin mumu yatsıya kadar bile yanamamış, bunun yerine Çiller-Karayalçın ikilisi pazarlanarak, işçi ve emekçi kitlelere umut olarak lanse edilmişti. Böylece eski işçi düşmanı politikalar yeni yüzlerle sürdürülmeye çalışılmıştır.

Bu politikaların uygulanmasını kolaylaştıran ek bir faktör de sendika bürokratlarının işçi sınıfı içinde birer truva atı olarak tekelci sermayeye verdikleri koşulsuz destektir. Sendika bürokratları, bir yandan sermaye sınıfının uçurduğu umut balonlarını var gücüyle şişirerek, diğer yandan da işçi sınıfı içinde biriken öfkeyi sermayeye zarar vermeyen şovlarla söndürerek sermaye sınıfına eşsiz bir hizmet sunmaktadırlar.

Sınıf hareketinin ikinci temel zaafı, aslında birincisiyle bağlantılı olarak, günümüzde önemli bir boyuta ulaşmış ve devrimci direngenliğini tüm olumsuz koşullara rağmen, büyük ölçüde Kürt yoksul köylülüğüne dayanmakla koruyabilen Kürt özgürlük mücadelesiyle herhangi bir bağ kuramamış olmasıdır. İşçi sınıfı sömürgeci devletin yoğun şovenist propagandalarına karşın, Kürt ulusuna yönelik katliam politikalarına aktif bir destek sunmaktan uzaktır. Sınıfın öncü kesiminde, "Yaşasın Halkların Kardeşliği!" şiarında ifadesini bulan bir duyarlılık da sözkonusudur. Ancak tüm bunlar mücadelenin ortaklaştırılması anlamına gelmemektedir. Hatta sınıfın geri kesimlerinde Kürt özgürlük mücadelesine karşı bilinç bazında şoven önyargılar olduğunu da söylemek mümkündür. Bu olumsuz durum, ancak işçi sınıfının sermaye sınıfına karşı politik mücadele alanına çıkması ve öncü örgütünün yaratılmasıyla aşılabilecek bir zaaftır.

Sermaye sınıfı, her umut yaratma operasyonunu "demokratikleşme" demagojileri eşliğinde sürdür-

Dünya kapitalizminin girdiği ekonomik krizin giderek derinleşmesi ve Türkiye kapitalizminde çok daha yıkıcı sonuçlara yol açması, Türk burjuvazisinin siyasi krizini derinleştirmektedir. Bu, paket üzerine paket hazırlayarak, emekçi sınıfların sefaletini katmerleştirmiş bulunan Çiller-Karayalçın koalisyonunun makyajının akmasına yol açmıştır.

mesine rağmen, aslında onun politikası tektir ve bellidir; sürekli olarak yeni bir acı iktisadi reçeteyi gündeme getirmek ve gelişen Kürt ulusal kurtuluş hareketini dizginleyebilmek için terörü daha yaygın biçimde uygulamak.

Tekelci sermayenin siyasi krizini hafifletmek amacıyla politika pazarına sürdüğü her yeni yüz ya da politik oluşum, her ne kadar kitleleri aldatmak için "demokratikleşme"den, "siyasal çözüm"den, "Kürt realitesini tanımak"tan, "krizi aşmak"tan, işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin "yaşam koşullarını düzeltmek"ten bahsediyorsa da, gerçekte yapılan bilinen politikaların yıpranmamış yüzlerle uygulanması girişiminden başka bir şey değildir. Nitekim, dünya kapitalist sisteminin içine girdiği ekonomik krizin 1994 yılında giderek derinleşmesi ve bunun Türkiye kapitalizminde çok daha sarsıcı ve yıkıcı sonuçlara yol açması, Türk burjuvazisinin siyasi krizini daha da derinleştirmiştir. Bu durum, paket üzerine paket hazırlayarak, emekçi sınıfların sefaletini katmerleştirmiş bulunan Çiller-Karayalçın koalisyonunun makyajının iyice cıvıklaşmasına yol açmıştır.

Tekelci sermaye bugün krizden daha da sıkınırarak çıkmanın hesaplarını yapmaktadır. Bunun için işçi ve emekçi sınıfların daha yoğun sömürülmesi, özelleştirme uygulaması, sosyal harcamaların kısılması vb. gibi yollardan elde edilen trilyonlarca kaynak tekellerin kasasına akıtılmaktadır. İşçi ve emekçilerin sefalet çukuruna itilmesiyle elde edilen bu kaynakların önemli bir kısmı ise Kürt özgürlük hareketinin bastırılması için harcanmaktadır. Bu koşullarda Türk burjuvazisi aradığı "siyasal istikrar"ı bir türlü bulamamaktadır. Bulamayacaktır da...

Günümüz Türkiyesi'nde burjuvazi iktidarını sınıf hareketinin taşıdığı zaaflara borçludur. Türkiye işçi sınıfı bu zaaflarını aşıp politik mücadele alanına çıktığında, bu mücadele süreci içinde öncü partisine kavuştuğunda, her yanı çürümüş olan burjuvazinin diktatörlüğü için ölüm çanları daha gür çalacaktır. Çanların sesini şimdiden duyan burjuvazi ise çareyi diktatörlüğünü koyulaştırmada ve baskıyı sömürüyü daha da yoğunlaştırmada arıyor. Ama nafile! Türkiye burjuvazisini ne mevcut ya da kurulması için girişimlerde bulunulan düzen partileri, ne de askeri darbeler kurtarabilir. Onun kapitalist kölelik düzeni er yada geç yerini, proletaryanın hayatın her alanına egemen olduğu sosyalizme bırakacaktır.

YENİ BİR SALDIRI HAZIRLIĞI

Düzen MC'leşiyor

Son haftalarda düzenin siyasi cephesinde yoğun bir trafik yaşanıyor. Yeni koalisyon için birlik arayışları hız kazanıyor. Hemen hemen tüm partiler birbiri ardına gelen istifalarla, yükselen iç muhalefetle sarsılıyorlar. Sosyal demokrat maskeleri çoktan düşen SHP-DSP-CHP birbirlerini çöküşün suçlusu ilan ederken, birlik tartışmalarıyla, yeni lider arayışlarıyla maske tazelemeye çalışmaktadırlar. ANAP, partiden istifalarla neredeyse çöker duruma gelmiştir. Mesut Yılmaz başka istifaların olmayacağına dair açıklamalar yaparken, belli ki çaresizliğini dile getirmektedir. Çiller bir taraftan parti içi muhalefetle uğraşırken, diğer taraftan Türkeş'le ortak mitinge çıkarak ittifak arayışlarına yönelmektedir. Bakanlığa getirilirken medyada büyük tartışmalara konu olan Mümtaz Soysal'a yine aynı medya tarafından övgüler düzülmektedir. Tüm bunları ara seçim tartışmaları, erken seçim için formül arayışları tamamlamaktadır. Partiler seçim hazırlıkları için start vermektedirler.

Bu yoğun trafik aslında yaşanan siyasi krizin doğrudan sonuçlarıdır. Siyasi krizin gerisindeyse düzenin temel sorunlarındaki çözümsüzlüğü yatmaktadır. Kürt ulusal hareketi üzerine her seferinde "ya bitecek, ya bitecek" iddialarıyla yapılan planlar bir kez daha suya düşmüş durumdadır. PKK'nin ezilmesi bu bahar da fiyaskoyla sonuçlandı ve Doğan Güreş başarısızlıkla biten görevini sessizce devretti. Ulusal hareket ise ezilmek bir yana gelişmesini ve boyutlanmasını sürdürdü. Bu konuda tam bir iflası yaşayan sermaye devleti, şiddetten başka çözümleri yaşama geçirememekte, kendinde bu gücü bulamamaktadır. Demokratik ve kültürel hak kırıntılarının ucunu göstermekte ama gerilla hareketini ezmeden bunları vermeye cesaret edememektedir. Reformist Kürt partisiyle ulusal hareketi ehlileştirmeye hazırlanmakta ama bunun da merkezine şiddete dayalı çözüm politikasını oturtmaktadır. Son günlerde ABD'nin verdiği kredinin %10'luk bölümünü insan hakları ve Kıbrıs'la ilgili koşula bağlamasına karşı, devletin "kafa tutarcasına" %10'luk bölümü geri çevirmesi, bir yönüyle demokratikleşme ye karşı tutumunu da açıklamaktadır.

Diğer taraftan, Çiller'in, "Enflasyonu düşürdük.", "Zamları durdurduk." vb. açıklamalarının aksine, ekonomik kriz kapitalist düzenin başında hala olduğu gibi durmaktadır. Yüksek faizle piyasadan çekilen para sayesinde dövizin yükselişi durdurulmuş, bu para iç borçların ödenmesi için kullanılmış ve kredi olarak sermaye sahiplerinin cebine akıtılmış, sonuçta yine borçlanılmıştır. Eylül içinde devleti iç ve dış ödemeler beklemektedir. Bir şekilde bunları ertelemenin bir yolu bulunabilir ama bu yine sadece bir erteleme olacaktır ve ancak işçi ve emekçilerin sırtına binilerek yapılabilecektir.

Bu nedenlerle sermaye düzeninin önümüzdeki dönem uygulayacağı politikalar aslında tekleşmektedir; ekonomik saldırı ve bunu tamamlayan devlet terörü. Kürdistan'da köylerin yakılıp yıkılmaya devam edeceği, toplama kamplarının, cinayetlerin yoğunlaştırılacağı, yeni ve daha sert ekonomik paketlerin dayatılacağı gün gibi açıktır.

Bunların yaşama geçirilmesi için sermaye sınıfının elinde eskitilmiş ve inandırıcılığı kalmamış bir koalisyon hükümeti, yıpranmış yüzlerden başka bir araç yok. Buradan baktığımızda burjuva siyasi arenada yaşanan telaşın, dönen dolapların bu zorlamadan kaynaklandığı açıkça görülüyor. Bu yaşanan trafik arasında ise Çiller'in Türkeş ile flörtü iyice göze çarpmaktadır. Sermaye sınıfına daha da sertleşecek saldırısını gerçekleştirebileceği araçlar gerekmektedir ve faşist MHP bu araçlardan biridir. Görevlerinde hiçbir zaman kusur işlememiştir. Kürdistan'da faili meçhul cinayetleri örgütlemekten, MGK'nin emirlerine eksiksiz uymaya kadar tüm görevlerini yerine getirmiştir. Çiller'in Türkeş'le MHP bayrakları arasında Yozgat'ta gerçekleştirdiği miting sermayenin saldırılarında MHP'nin daha önplana çıkarılacağını göstermektedir.

MHP'ye verilen bu desteğin iktidar ortaklığıyla, yeni bir MC hükümetiyle sonuçlanıp sonuçlanmayacağı henüz tartışmalıdır. Ancak bu MHP'nin işlevini değiştirmeyecektir. Sermaye devletinin elinde yeni hükümetin oluşturulması için çok fazla tercih olanağı yoktur. Sosyal demokratlar tamamen eskitilmiş ve demokratlıktan çıkartılmıştır. RP alternatiflerden biridir. Ama kısa vadede sermaye sahiplerinin tercihleri içinde değildir. ANAP'ın yer alacağı ANAYOL formülü, ANAP'ın da kısa sürede eskitileceği anlamına gelmektedir.Bu yüzden MHP, BBP'nin yer alacağı bir milli mutabakat hükümeti güçlü tercihlerden biridir. Zaten bugünkü hükümetin de temel politikları özünde ırkçı faşist politikalardır. Sürekli bir Kürt düşmanlığı körüklenmekte, milli birlik ve beraberlik üzerinde ırkçı Türk şovenliği örgütlenmektedir. Sosyal demokratlar da dahil tüm partiler giderek MHP'leşmektedirler.

Çiller Türkeş'le mitinge çıkarak asıl yatırımını iktidar ortaklığına değil, MHP'nin sivil faşist örgütlerine yapmaktadır. Aslında MHP bugünkü hükümetin de gizli ortağıdır. Tüm hükümet politikalarını desteklemekte, bu arada kadroları BOTAŞ, ÇİTOSAN, PETKİM, TRT, TEK gibi devlet kuruluşlarında merkezi yerlere yerleştirilmektedir. Eğitim kurumlarında, sendikalarda, çeşitli vakıflarda ve orduda örgütlenmesi devlet tarafından eskiden beri desteklenmektedir. Polis örgütü hemen tamamıyla bir faşist MHP'li örgütü haline getirilmiştir. "Bayrağa sevgi" gibi kampanyalar, asker cenazelerinin PKK- Kürt karşıtı gösterilere dönüştürülmesi doğrudan MHP üzerinden yürütülmektedir.

MHP'ye, sivil faşist örgütlenmeleri yaratması için, sermaye her dönem tam destek vermektedir. Özellikle Kürdistan'da MHP, polis, MİT, ordu, kontr-gerilla tam bir işbirliği içinde çalışmaktadır.

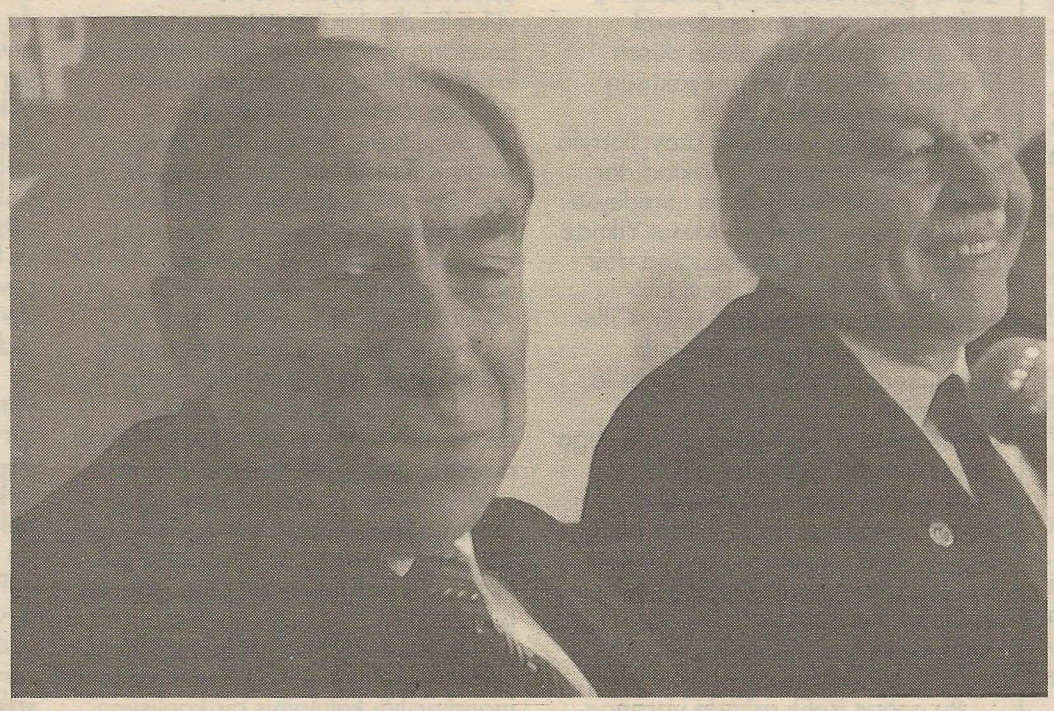
Geçtiğimiz dönemde sermayenin saldırılarına karşı işçi ve emekçiler belirleyici bir direniş gösteremediler. Bu, saldırı paketlerinin rahat uygulanabilmesinin önünü açtı. Ama bu durum sermayeye işçi ve emekçilerin yine sessiz kalacağının garantisini vermiyor. Bu yüzden her yoldan baskı altında tutmanın yollarını arıyor. Doğrudan bir baskı ve tehdit aracı olarak sivil faşist örgütlenmeler 12 Eylül öncesi işlevlerine kavuşturulmaya çalışılıyor. İşçi ve emekçilere saldırı aracı olarak kullanılan katil sivil faşist sürüleri, devrimci mücadelenin gücünü bölmek, yönünü saptırmak gibi bir rol de oynamaktadırlar. Bu örgütlenmelerin merkezinde yer alan MHP bu özellikleriyle faşist sermaye devletinin vazgeçilmez bir köpeğidir. MHP'ye daha yağlı kemikler atmakla sermaye, aslında işçi ve emekçilere, Kürt halkına karşı gerçekleştireceği yeni saldırı dalgasının temel hazırlıklarından birini yerine getirmektedir.

Kürt Sorununda Düzen Partilerinin İşbölümü

MHP Cellat, RP Papaz

Bugün MHP-Kürdistan'da devletin "cellad"ı, RP ise "papaz"ı rolünü oynamaktadır. Amaçları Kürt halkının ulusal direnişini çözmektir. Devlet, MHP'li kadroların yuvası olan özel tim eliyle Kürt halkı üzerinde terör estirmekte, köyleri yakmakta, köylüleri kurşunlamakta ve bu terörün yarattığı öfke doruklara çıkınca, RP devreye girmektedir. RP, MHP'li özel timi sözde hedef alan göstermelik bir muhalefet ile bu öfkeyi kendi üzerinden sömürgeci egemenliğin kanallarına akıtmaya çalışmaktadır.

Devlet, bir yıldır doğrudan sivil halk üzerinde yoğunlaştırdığı katliam politikasının karşılığını son Kürdistan ziyaretinde aldı. Bu, aynı zamanda, PKK'ye yönelik "ezdik, bitirdik" nakaratlarıyla sürdürülen psikolojik ezme harekatının da iflasını belgeledi. Başbakanı, yardımcısı, Genel Kurmay Başkanı, bir düzine bakanı vb. dahil olmak üzere devlet erkanı Kürdistan kentlerinde halkın tecrit edildiği boş meydanlarda sayıları bir kaç yüzü ya da bir kaç bini bulan özel tim, kontr-gerilla, korucu, polis, asker "kitleleri"ne hitap etmek zorunda kaldı. Gezi öncesinde Tansu Çiller ve Karayalçın Kürtçe TV, Kürtçe eğitim vb. kültürel hak kırıntılarının sözünü ediyorlar ve bu vaatleri PKK'nin ezilmesi, hiç olmazsa etkisizleştirilmesi şartına bağlıyorlardı. Gezi sonrasında ise "şimdi bunları gündeme getirmenin zamanı değil" diyerek, bu vaatlerini bile yutmaları, devletin PKK karşısında henüz askeri bir üstünlük ya da siyasi bir inisiyatif sağlayamadığını itiraf edilmesinden başka bir şey değildi. Geziye katılan burjuva köşe yazarları gazetelerinin, "Bölge halkı coşku içinde devletini kucakladı" vb. manşetlerini tekzip edercesine, devletin çözümsüzlüğünün derinleşmekte olduğuna dikkat çektiler ve askeri operasyonların yanı sıra siyasi manevralara da girişilmemesi halinde tehlikenin büyüyeceği konusunda devletlerini uyardılar. Bu arada, RP'nin bölgedeki diğer sömürgeci partilerden farklı konumu, Kürt halkının din konusundaki duyarlılığı, gene aynı yazarlar tarafından vurgulandı ve bu temelde yeni siyasi manevra teorileri yapıldı. İşte RP de bu işaretleri aldı ve gezinin hemen sonrasında bir "Güneydoğu raporu"nu gündeme soktu. Düzenin açık bıraktığı bir alanı, Kürt milliyetinin bulanıklaştırılması alanını, ümmet, muhammet, müslümanlık nidalarıyla doldurmaya ve sözde anti-şovenist, özde anti-MHP eksenli bir politika yapmaya koyuldu.

Bugün aralarında yaşanan göstermelik döğüş hiç kimseyi şaşırtmasın, RP ile MHP arasında 1991 seçimlerinde somutlaşan ittifak bu gün de bütün hızıyla, hem de alttan alta daha da pekişerek sürmektedir. İkisinin de ortak görevi Kürdistan'da devletin sallantıda olan sömürgeci egemenliğini yeniden tesis etmektir. Bugün-Kürdistan'da, MHP devletin "cellad"ı, RP ise devletin "papaz"ı rolünü oynamaktadır. Tek amaçları Kürt halkının ulusal direnişini çözmek, sömürgeci egemenliği yeniden tesis etmektir. Devlet, MHP'li kadroların yuvası olan özel tim eliyle sivil Kürt halkı üzerinde terör estirmekte, köyleri yakmakta, köylüleri kurşunlamakta ve bu terörün yarattığı öfke doruklara çıkınca, RP devreye girmektedir. RP, MHP'li özel timi sözde hedef alan göstermelik bir muhalefet ile bu öfkeyi kendi üzerinden sömürgeci egemenliğin kanallarına akıtmaya çalışmaktadır. Devlet böylece MHP ile ez, RP ile çöz taktiğinin peşinde koşmakta, dizginlerinden boşanmış terör ile yaratmaya çalıştığı yılgınlık toprağına alttan alta RP eliyle teslimiyet tohumları ekmeyi hesaplamaktadır.

RP'nin "Güneydoğu raporu" incelendiğinde asıl amacının devlete değil, Kürt halkının ulusal önderliğine, Kürt halkının ulusal mücadelesine vurmak olduğu görülür. RP'nin "muhalefeti", "özel timin MHP'li kadrolar tarafından oluşturulması, operasyonlar sırasında faşist köpek işaretleri yapmaları" ve "Kürt halkına potansiyel suçlu muamelesi yapılması" noktalarında odaklanmıştır. Evet, "özel timin MHP'li faşist kadrolar tarafndan oluşturulması ve operasyonlar sırasında faşist köpek işareti yapmaları" sömürgeci faşist savaş pisliğinin en çarpıcı ifadelerinden biridir. Ama bu ifade (köpek işareti) sömürgeci devlet ve kirli savaş gerçekliğinden kopartıldığında, bu gerçeğin gizlenmesi ve Kürt halkının duyduğu öfkenin hedefinin şaşırtılması amacına hizmet eder. RP'nin sembolik "muhalefet"inin amacı tam da budur.

RP, "Bir yanda Türk ırkçılığı, diğer yanda Kürt ırkçılığı birbirini besliyorlar" demektedir. RP'ye göre Türk ırkçılığı faşist özel timin yaptığı el işaretidir. Ama Kürt ırkçılığı PKK'dir. RP "Kürt ırkçılığını" tarif ederken sembolik "muhalefet"ten vazgeçmekte ve hedefini hiç şaşırmamaktadır! RP, "bir yanda Türk ırkçılığı diğer yanda Kürt ırkçılığı" diyerek, Kürt halkına kendisini katlederken köpek işareti(ırkçılık) yapmayacak bir özel tim vaad etmekte ve bunun karşılığında da Kürt halkından PKK'yi desteklemekten vazgeçmesini talep etmektedir. "Türk ırkçılığı, MHP'li kontrgerilla" yaygarası altında Türk sovenizmine ve sömürgeci devlete hizmet etmenin bundan aşağılık bir yolu olur mu?

RP bir de "halka potansiyel suçlu muamelesi yapılması" noktasını kendisine dert edinmekte ve bu noktadan sert(!) muhalefet yapmaktadır. RP boşuna dertleniyor. Türk devleti Kürt halkına potansiyel suçlu muamelesi yapmamakta, düpedüz suçlu muamelesi yapmaktadır. Çünkü Kürt halkının sömürgeci zulme karşı ulusal eşitlik ve özgürlük talepleriyle ayağa kalkması bu devletin gözünde en büyük "suç"tur. RP, devletin bütün Kürt halkını hedef alarak terörü tırmandırmasına karşı çıkıyor gibi gözükerek, işin özünde sömürgeci

Kürt halkının sömürgeci zulme karşı ulusal eşitlik ve özgürlük talepleriyle ayağa kalkması bu devletin gözünde en büyük "suç"tur. RP, devletin bütün Kürt halkını hedef alan terörüne karşı çıkıyor gibi gözükerek, işin özünde sömügeci "suç" ve "ceza" anlayışına sahip çıkmakta, kirli savaşa tam desteğini sunmaktadır. RP'nin amacı, bölgedeki "sorunu" çözmek için sömürgeci devletten talep ettiği "din adamları"na Kürt halkının ulusal mücadelesinin "cenaze namazını" kıldırmaktır.

"suç" ve "ceza" anlayışına sahip çıkmakta, kirli savaş pisliğine tam desteğini sunmaktadır. RP'nin amacı, bölgedeki "sorunu" çözmek için sömürgeci devletten talep ettiği "din adamları"na Kürt halkının ulusal mücadelesinin "cenaze namazını" kıldırmaktır.

RP'nin "Güneydoğu" raporunu açıklaması karşısında başta MHP olmak üzere diğer düzen partilerinin RP'yi "bölücü", "PKK'yle işbirliği içerisinde" vb. ilan etmelerinin arkasında yatan nedenler çok çeşitlidir.

Bir yandan RP'nin "bölücü" olarak suçlanması yukarıdaki danışıklı dövüşün bir gereğidir ve RP'nin muhalefetini inandırıcı kılarak Kürt halkı içerisindeki siyasi manevra alanını genişletmesine hizmet etmektedir.

Diğer yandan, hedef ve taktik düzeydeki bütün ortaklıklarına rağmen, bu partiler arasında Kürt halkına karşı savaş yöntemleri konusunda yaklaşım farklılıkları söz konusudur. Her biri diğer yöntemin de gerektiğini inkar etmeksizin, kendi uzmanı olduğu yönteme daha fazla ağırlık verilmesini istemektedir. Özellikle MHP ve RP bu çerçevede devletin Kürdistan'daki açmazını kendi önderliğinde çözmeye talip olan iki partidir. Bu ikisi hem birlikte iş görmekte, hem de sömürgeci egemenliğe hizmette biribiriyle yarışmaktadırlar. RP dışındaki düzen partileri RP'nin devlete yönelik göstermelik de olsa muhalefetinin, tersi bir amaca PKK'ye hizmet ettiğini söylemektedirler. Bu konuda HEP ve DEP deneyimine sahip olan devletin sıkıntısı hiç de yersiz değildir.

Bugün Kürdistan'da ulusal mücadelenin ve kirli savaşın ulaşmış olduğu düzey gözönünde tutulduğunda, PKK ile devlet arasında sözde "tarafsız" görünüp "siyaset" yapmaya kalkışmak, ip cambazlığı yapmaktan bile zordur. Geçmiş deneyimler göstermiştir ki PKK, böylelerinin devlete karşı "muhalefetini" ulusal mücadelenin kazanım hanesine yazdıktan sonra, onları kolaylıkla teşhir ve tecrit etmektedir. PKK'nin altını oymaya çalışanların tersine kendi altları oyulmakta, üstelik bu ortamdan PKK devlete karşı güçlenerek çıkmaktadır. Bu koşullarda devlet RP'ye ne "muhalefet yap", ne de "muhalefet yapma" diyebilmektedir.

RP'nin "Güneydoğu" raporunun sömürgeci cephede yarattığı kriz, çözümsüzlüğün derinleştirdiği iç çelişkilerin bir tür dışa vurumudur. PKK'nin Kürt halkına önderliği koşullarında, devletin ulusal mücadeleyi tasfiyeye yönelik her türlü siyasi manevrası boşa çıkmakta ve siyasi hareket alanı daralmaktadır. Bu durumda PKK ile baş edemeyen ve sivil halkı hedefleyen askeri manevralar gündeme getirilmekte ama bu da Kürt halkının devletle bütün köprüleri atmasına yol açmaktadır. Görülüyor ki Türk devleti açmaz içindedir, Kürt halkı direnmektedir. Kazanan Kürt halkı olacaktır.

Burjuva Hükümetin Yeni Dış Politikası

"Ulusal Onur" Kaça Satılır?

Son günlerde burjuva basın bir "ulusal onur" krizine tutulmuş görünüyor. Emperyalizme bağımlılığın doğal bir sonucu olarak onursuzluk batağı içinde yaşayan sermaye devletinin satılık kalemleri, özellikle Mümtaz Hoca'larının bakan yapılmasından sonraki bir iki icraatıyla, çok yabancı oldukları onura yeniden sahip olduklarını düşünmeye başladılar. "Onurlu bir adım", "Hiç denedik mi?", "Türkiye Uganda değildir" vb. başlıklı yazılar gazete sütunlarını doldurmaya, Türk devletinin aslında ne kadar onurlu olduğunu anlatan yorumlar birbirini izlemeye başladı.

Burjuva gazetelerinin bu "onur" kampanyasına girişmelerine neden olan mümtaz icraatler nelerdi ki, böylesine bir hava estirmişti? Bunu Hürriyet gazetesinden O. Ekşi'nin köşesinden öğreniyoruz: Yabancı heyetlerin çeşitli toplumsal olay ve davalarla ilgili olarak yerli adli makamlarla görüşmelerinin yasaklanması; vize koymada "karşılıklılık ilkesi"nin getirilmesi. Ve son olarak da ABD'nin verdiği kredinin %10'luk kısmını insan hakları ve Kıbrıs'la ilgili koşula bağlaması karşısında, bu kısmın geri çevrilmesi...

Kendisini emperyalizmin savaş arabasına fütursuzca bağlamış, onların ezilen halkları yağmalamak için giriştikleri her hareketi desteklemekle kalmayıp Somali, Bosna örneklerinde olduğu gibi hizmetine bizzat asker vermiş, topraklarını emperyalist ABD'nin askeri üsleriyle donatıp nükleer silahlarını ve onbinlerce askerini yerleştirmiş olan bir devletin onurundan bahsedilebilir mi?

Bedelini emekçi sınıfların sırtından karşılamak üzere emperyalist finans kuruluşlarının karşısında kredi koparmak için kırk takla atan, bu kuruluşların yaktığı ışığı kırmızıdan yeşile çevirmek için olmadık tavizler veren, krediyi kopardığında ise ne kadar itibarlı olduğuyla övünen bir devletin onur neresindedir?

Kendi bayan başbakanlarını emperyalist ABD'nin "yakışıklı başkan"ına pazarlamaya çalışanların, uluslararası platformlarda kendi çıkarları doğrultusunda bir karar çıkması için O. Ekşi'nin deyişiyle "özel önem vermeye değer" buldukları ABD Başkanı, İngiltere Başbakanı, Fransa Cumhurbaşkanı, Almanya Başbakanı vb. nin ağızlarının içine girenlerin onurdan bahsetmeye hakları var mıdır?

Nihayet, bir avuç asalağın, milyonlarca emekçinin sefalete itilmesi sayesinde müreffeh bir hayat yaşadığı, koca bir halkın ulusal kölelikten kurtulma mücadelesini boğmak için kitlesel kırımlardan geçirildiği bir toplumun üzerine çöreklenmiş bu devletin onurundan bahsetmek, bu bir avuç asalağın uşaklığını yapmak değil midir?

Bir kısım liberal burjuva yazar da, emperyalist devletlerin "insan hakları ihlalleri" vb. konusundaki girişimlerini haklı bularak, "ancak bu ihlaller kalktığında" kendilerini onurlu sayabileceklerini söylüyorlar. Fakat bu "insan hakları ihlalleri" denilen şey, sadece sömürgeci Türk devletinin değil, tüm kapitalist dünyanın sahip olduğu bir sorundur. Türk devletinin sınırları içinde oldukça yoğun yaşanması ezen ve ezilen sınıflar arasındaki çelişkilerin daha da keskinleşmesinden kaynaklanmaktadır. Emperyalist metropollerin de sicilinin temiz olmadığını tarih ve şimdiki zaman bize defalarca göstermiştir. ABD'de greve giden havaalanı çalışanlarının polis tarafından zincirlenip yerlerde sürüklenmeleri, Los Angeles olayları, İngiltere ve kıta Avrupası'nda muhalif gösterilere, sosyal ya da politik göçmenlere karşı uygulanan polis terörü, bizzat emperyalist devletler ve tekeller tarafından beslenip palazlandırılan, yeni faşist akımların terörü vb. sadece birkaç örnektir.

Yani liberal yazarların onurulu olmak için sahip çıkılmasını istedikleri insan hakları, tüm kapitalist dünyanın ihlal ettiği, sınıfsal yapısı nedeniyle etmek zorunda olduğu bir durumdur. Dolayısıyla onursuzluk, kimileri bundan daha çok pay alsa da tüm kapitalist dünyaya aittir.

1870 Alman-Fransız Savaşı'nda yenilen Fransız burjuvazisinin, 1871'de başkent Paris'te tarihin ilk işçi devrimini gerçekleştiren ve Paris Komünü'nü kuran kendi ulusundan işçi ve emekçileri ezmek için, ülkesini işgal eden Alman ordusunun yardımını istemesi onurlu bir davranış mıdır?

1905 Rus-Japon Savaşı sırasında Çarlık Rusyası'nın generallerinin Rus askerlerinin silahlarını satarak zenginleşmeleri onurlu mudur?

İkinci Dünya Savaşı'nda İngiliz tekellerinin Alman silah fabrikalarının bacalarını tüttürecek kömürü kar uğruna satmaları ne kadar onurludur? Yine aynı savaşta, Türk devletinin önce İngilizci, sonra Almancı, savaş sonunda ise Amerikancı olmasında onurun bir zerresi dahi var mıdır?

Örnekler çoğaltılabilir. Ama bu kadarı bile onursuzluğun tüm bir kapitalist sistemden kaynaklandığını göstermeye yeter. Kapitalizmde onursuzluk burjuvaziye aittir. Ama bir de bu sistemde proletarya vardır. Proletarya kapitalist köleliğe karşı mücadeleyi yükselttiği ölçüde burjuvazinin onursuzluğunu paylaşmaktan kurtulacak ve bu sistemi tarihe gömdüğü zaman hakettiği onura kavuşacaktır.

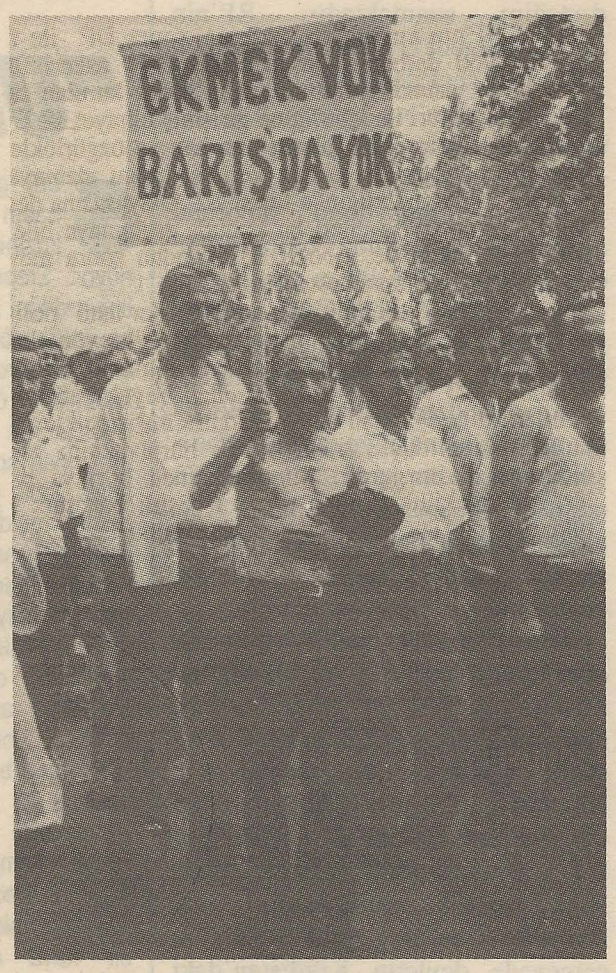
ANAP'IN "MUHALEFET" IZDIRABI

ANAP, bütünüyle onayladığı tekelci burjuvazinin saldırı programına destek verme ihtiyacı ile yedek at olarak muhalefette kalmak ve muhalefet yapmak ihtiyacı arasındaki ızdırap verici çelişkiyi yaşıyor. Bu çelişkiyi, sözde muhalefetini Tansu Çiller'in şahsı üzerinde odaklaştırarak aşmaya çalışıyor. Ama bu hiç etkili bir muhalefet tarzı olarak görülmüyor ve ANAP günden güne puan kaybediyor. Tabanından RP'ye kaymalar yaşanıyor. Mesut Yılmaz, "Biz bu hükümetin programını ondan daha iyi hayata geçiririz." demekten öteye geçmiyor. Hükümet programına verilen bu destek, tekelci bujuvazi dışındaki kesimlerde hoşnutsuzluk yarattıkça, ANAP'ın da tabanının altı oyuluyor. ANAP bunun önüne geçmek için, Özelleştirme Yetki Yasası'nın iptali başvurusunda olduğu gibi, son derece biçimsel ve kısmi de olsa muhalefet adımları atıyor. Bu sefer de tekelci burjuvazinin programının hayata geçirilmesinin önünde pürüz yaratmış oluyor. Böylece "aşağıya tükürsem sakal, yukarı tükürsem bıyık" misali iki arada bir derede sıkışıp kalıyor. ANAP'ın "muhalefet"te güçleneceğini, DYP ve Tansu Çiller'in ise kısa sürede yıpranarak iktidar ömrünü tüketeceğini, böylece ANAP'ın erken bir seçim ile iktidara geleceğini düşünerek bu partinin içinde mevzilenen milletvekilleri de beklentileri gerçekleşmeyince rahatsızlıklarını dışa vuruyorlar. Şirket işleri kötüye gidenler ANAP iktidarının rantını beklemeye daha fazla tahammül edemeyip istifa ediyorlar ve mevcut hükümete yakınlaşarak işlerini düzeltmeye çalışıyorlar.

İşte ANAP'ın bir yandan özelleştirmede hükümete "şartlı" destek verdiğini açıklaması, diğer yandan da hükümete karşı, diğer partilere "ortak muhalefet" için çağrı yapması, yukarıda tanımladığımız çelişkinin iki yönlü zararlarını en aza indirmek için girişilmiş yeni manevralardır. Aynı zamanda düzen partilerinin ikiyüzlülüklerinin de somut bir örneğidir.

Kapitalizmin Asgari Ücret Politikası

Öldürmeden Süründürmek...

Ücretli kölelik düzeninde hiçbir emekçinin iş, dolayısıyla ücret garantisi yoktur. Sermayenin işçi sınıfının başına döne döne vurduğu bu acı gerçek sınıf bilinçli işçi için tek anlama gelir: Üretken emeğe iş ve hakettiği değeri sağlayacak tek sistem işçi sınıfının sosyalist düzenidir. Ama işçi sınıfı sadece asgari ücret sefaletini yoketmeyi değil, insanca yaşamın varolduğu bir toplumu kurmayı vaat ederek, mücadeleye atılmalı ve tüm ücretli emeği bu mücadeleye çağırmalıdır. İşsizlik ve asgari ücret sefaletinin yarattığı "bozgun ruhu"nu yere çalmanın yolu, birleşik ve militan bir sınıf hareketinden geçmektedir.

İşçi ücreti bir işçi ailesinin zorunlu ihtiyaçları üzerinden belirlenir. Bu "zorunlu" ihtiyaçlar, ülkeden ülkeye ve zamanla değişiklik göstermekle birlikte esas olan, işçi ve ailesinin geçimidir. Çünkü işçi, hem bir sonraki gün çalışabilecek şekilde kendini, yaşlandığında yerine başka köleler bırakmak üzere de soyunu sürdürebilmelidir.

Kapitalistler her zaman, işçi ailesinin bu zorunlu ihtiyaçlarını en alt sınırdan hesaplamışlardır. Ücretlerin sergilediği gerçeklik, işçi sınıfına layık görülen yaşam biçiminin, yaşamak değil sürünmek olduğunun en açık kanıtıdır. En kötü barınak, en düşük beslenme... İşte ücret tesbitinde kıstas budur.

Bu görünüm karşısında pek çok burjuva aydın vicdansızlıktan söz edebilir. Oysa asgari ücret bu sınırın da altı demektir. Artık ücretli-emekçiye ödenen, ailesini en alt sınırda da olsa geçindirecek bir miktar değil, kendisini bile yarına çıkarmaya yetmeyecek bir sadaka ücretidir. Bu ücretle emekçi, ailesinden ve toplumdan özgürleştirilmiştir(!). Adeta bir ailesi, evi, çevresi ve bu toplum içinde bir yeri olmadığı farzedilir. O artık, kapitalist için makinelerinden biridir. Hem de en ucuzundan... Bozulduğunda tamirine ihtiyaç duyulmayan, atılıp yerine başkası alınan bir makine.

Bugün Türkiye'de, birkaç büyük sanayi kentinin yaşam standardı göz önüne alındığında asgari ücret, örneğin, sadece bir gecekondunun aylık kirası kadardır. Emekçinin bu ücretle böyle bir gecekondu kiralayıp ailesini yerleştirdiğini farzedelim. Şimdi bu ailenin yaşamını da sürdürmesi gerekmektedir. Yemeklik malzeme değilse bile hiç olmazsa ekmek alabilmeli, gelecek ayın kirasını ödeyebilmek için işe gidip-gelebilmelidir vb. Tüm bu sorunların üstesinden gelmek, kapitalizmin vahşi ormanında ayakta kalabilmek için bir takım çözümler aranır. Ama asgari ücret, sistemin devlet zoruyla uyguladığı bir politika ise ve işçi sınıfı, büyük bir kesimini insanlık sınırlarının altında sürünmeye iten bu dayatmacayı, politik bir sınıf tavrıyla karşılayamıyorsa, aranan çözümler giderek bireyselleşmeye, böylece çözümsüzleşmeye başlar.

Asgari ücretin yarattığı sefalet koşullarında, "kutsal aile" çözülüp dağılır. İnsani olan ne varsa çürüyüşe ve ölüme itilir. Bu emekçinin evinde artık, çok küçük çocuklardan eli titreyen yaşlılara dek her fert çalışmak zorundadır. Bütün bunlar bir lokma ekmek içindir ve büyük kentlerin sokakları, çalışan, dilenen ve çalan ufaklıklarla dolar. Ücret düştükçe çalışma saati artar ve kadın emekçi bu azgın sömürüyü katmerleyen bir cinsel tacize daha fazla maruz kalmaya başlar. Her şeyin parayla alınıp satıldığı bu lanetli toplumun insanları burjuvazi tarafından, emek-gücünü böylesine düşük fiyata satmaya razı olan emekçi kadının cinselliğini de çok ucuza satabileceğini düşünmeye yönlendirilir. Aranan çözüm (süzlük)lerin yarattığı ruh hali tam bir çürüme, çözülme ve dağılmadır. Maddi yaşamın yarattığı bu umutsuzluk, burjuvazinin özel çabalarıyla beslenir. "Gemisini kurtaran kaptan", "Düşene bir tekme de sen vur" türünden burjuva ahlaksızlık örnekleri, eğitimden eğlencesine dek tüm burjuva sektörlerce sürekli işlenir.

Bu bozgun ruhunu dağıtacak tek yol olan birleşik ve militan bir sınıf mücadelesinin yaratılmasının önüne ise, bizzat sınıfın içinden satın alınmış olan sendika bürokratları dikilir. Bu işbirlikçi hainlerin sınıfa gösterdikleri bütün yollar yenilgi çıkmazının ta kendisidir.

Burjuvazi bir yandan emekçi kitleleri çözmek, dağıtmak, birleşik bir mücadele geliştirmesini engellemek amacıyla bireyciliği körüklerken, öte yandan kendisi sürekli örgütlenir. Ulusal ve uluslararası sermaye grupları aralarındaki rekabeti en küçük işçi hareketinde derhal geriye iterek, emek düşmanlığı hedefinde kenetlenirler. Ulusal burjuva devletler bir yana, sermaye güçlerini uluslararası düzeyde birleştiren askeri ve siyasi örgütlenmeler de söz konusudur. Böylesine örgütlü bir düşman karşısında işçi sınıfının da örgütlenmek dışında hiçbir şansının olmadığı açıktır.

Sermayenin her türlü hilesi ve sınıfı bölmek üzere giriştiği bütün oyunlar bilinçli ve sürekli bir karşı çalışmayla altedilebilir. Özellikle işsizliğin ve asgari ücretin dağıtıp çürümeye ittiği emek güçleri, işçi sınıfının daha örgütlü ve bilinçli kesimleri tarafından sınıf mücadelesine kazanılmalıdır.

Binlercesi bizzat üretimin kendisi tarafından fabrikalarda bir araya getirilen büyük sanayi işçilerine, bu konuda temel bir rol düşmektedir. Bu kesim işçileri ister kamu, ister özel olsun, kriz öncesi dönemde ücretlerinin nispi yüksekliğine ve üretimin ihtiyaçlarına bakarak, bir iş güvenceleri olduğunu sanabilirlerdi. Ama bugün krizle çatırdayan tekellerin her sarsıntıda binlerce işçiyi silkeleyip sokağa attığı, kamu sektörlerinin haraç mezat satılığa çıkarıldığı koşullarda bu tür yanılsamalar da yerini acı gerçeklere bırakmıştır. **Bu sistemde hiç bir emekçinin iş, dolayısıyla ücret garantisi yoktur.**

Bugün sermayenin işçi sınıfının başına döne döne vurduğu bu acı gerçek sınıf bilinçli işçi için tek anlama gelir: **Üretken emeğe iş ve hakettiği değeri sağlayacak tek sistem işçi sınıfının sosyalist düzenidir.** Ama işçi sınıfı sadece asgari ücret sefaletini yoketmeyi değil, asıl insanca bir yaşamın toplumunu kurmayı vaat ederek, mücadeleye atılmalı ve tüm ücretli emeği bu mücadeleye çağırmalıdır. İşsizlik ve asgari ücret sefaletinin yarattığı "bozgun ruhu"nu yere çalmanın yolu, birleşik ve militan bir sınıf hareketinden geçmektedir.

İşçi sınıfının kendi sistemini kurması, kapitalist sınıfa karşı bir dizi kavga vermeden, bu kavga içinde birliğini kurup geliştirmeden olanaklı değildir. Asgari ücrete karşı verilmesi gereken mücadele de bunlardan biridir. Özellikle, işsizliğin korkunç düzeylere çıktığı, ücretlerin neredeyse sıfırlandığı kriz koşullarında bu, kesinlikle ertelenemez bir görevdir. Demir tavında dövülür. Sermayenin asgari ücret politikasına karşı mücadeleye ücretlerin en aza indirilmeye çalışıldığı dönemlerde özel önem verilir. Bütün sınıf bilinçli işçiler, henüz fabrikalarındayken, sokağa atılıp olanaklarını ve ilişkilerini yitirmeden üzerlerine düşen mücadeleyi örgütleme görevini yerine getirmelidirler. İşsizliğin, günübirlik, geçici işlerin, asgari ücretin pençesinde umutsuzca kıvranan geniş yığınlara umut ve mücadele azmini taşıyacak olan büyük işletmelerden yükselecek militan sınıf kavgasıdır.

Özelleştirme, işsizlik, örgütsüzleştirme vb. saldırılarına karşı ve Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkı gibi, genel taleplerle büyük işletmelerde başlatılacak mücadele, peşine onbinlerce asgari ücretli, yarı-işsiz ve işsizi takarak bir çığ gibi büyüme şansına sahiptir. Sermaye sözcülerinin bile Nisan'dan daha sert geçeceğini söylediği Eylül saldırısını püskürtebilmek için en zorunlu ve acil görev örgütlenmektir. Devrimci ve öncü işçilerin komünistlerle birliği bu görevi başaracaktır. Sermayedarlara bu ülkede onurlu bir işçi sınıfı bulunduğunu göstermenin zamanı gelmiştir.

Sermaye sınıfının her türlü hilesi ve işçi sınıfını sınıfı bölmek üzere giriştiği bütün oyunlar, bilinçli ve sürekli bir karşı çalışmayla altedilebilir. Özellikle işsizliğin ve asgari ücret politikasının dağıtıp çürümeye ittiği emek güçleri, sınıfın daha direngen, örgütlü ve bilinçli kesimleri tarafından sınıf mücadelesine kazanılmalıdır.

Aras Kargo Direnişçileri

Kararlı, Militan ve Uzlaşmaz

"İş" ve "ekmek" için değil, daha önemlisi, "sermayeyi yenmek için, işçilerin birliği" adına direniş bayrağını yükselten Kargo işçileri, örgütlülükleri ve sergiledikleri politik tutumla tüm işçilere örnek olmuşlardır. Direnişlerde mücadeleyi "iş", "ekmek" ve "özgürlük" perspektifiyle sınırlandırarak, sınıfın kendiliğinden bilincinin peşinden giden bazı çevrelerinbu direnişten öğrenecekleri pek çok şey vardır.

Ankara Aras Kargo'da bir ayı aşkın süredir devam eden direniş, 28 Ağustos pazar sabahı başlatılan işgalle yeni bir boyuta sıçradı.

Sadece kendi seyri açısından değil, sınıf mücadelesinin seyri açısından da bir sıçramaydı bu. Aras Kargo direnişçileri militanlıkları ve kararlılıklarıyla, '80 sonrasının işgal destanlarından birini daha yazıyordu.

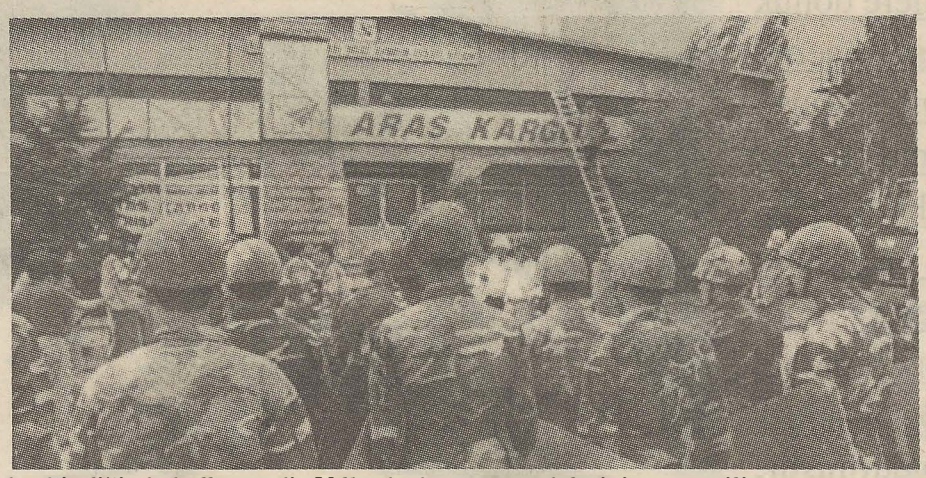
Gaspedilen hakların alınmasına yönelik bir günlük iş bırakma eylemiyle başlayan bu başkaldırı, eyleme öncülük eden bir kaç işçinin işten atılması ve işçilerin atılan arkadaşlarına sahip çıkmasıyla devam etmişti. 14 Temmuz günü Aras Kargo patronu, uyanışın odağı olarak gördüğü Ana Aktarma Merkezi'nin 55 işçisini işten çıkararak, kavgayı "zaferle" bitirdiğini düşündü.

Gerçekte ise kavga yeni başlıyordu. İşten atılanlar direnişe geçtiler. Bir süre işyeri önünde direnen işçiler, yalnızlık, yokluk ve devlet baskısının kuşatmasını kırma umuduyla, adındaki "D"ye ve geçmiş ününe güvenerek yeni üye oldukları DİSK Nakliyat-İş Sendikası'na taşındılar ve işgale kadar da orada beklediler. Bir ay kadar süren bu bekleyiş boyunca direnişçiler, bir "çıkış yolu"nun, ileri atılmak ve kazanmak için bir çözüm arayışının peşine düştüler. Aras Kargo'nun diğer birimlerdeki çalışanlarıyla ve müşterilerle görüşüldü. İstanbul'a heyet gönderilip, direnişin diğer bölgelere ve illere de sıçratılması için çalışmalar yapıldı.

Bütün bu çalışmalar için hergün Ankara'nın çeşitli gecekondularından Kızılay'daki sendika merkezine yaya gidilip gelindi. Yaya, çünkü sendika: "Para bitti." diyordu. DİSK açılır açılmaz "miras kavgası" na girişen ve işçi sınıfının alınterinden damla damla biriken milyarlarca lirayı anında kapışan bürokratlar, 55 işçiyle başlayan bu direnişin daha ilk haftasında, "Para bitti" diyorlardı. '80 darbesi sayesinde sendikacılıktan patronluğa, en azından bir kapitalist işletmenin yöneticiliğine terfi eden bu hainler, işçi ödeneklerinin birikimini lüks bir burjuva yaşam sürmek için harcarken, direnişçilere yol ve ekmek parası kalmıyordu.

Aras Kargo işçileri, sendikada bekledikleri günlerde, direniş açısından hiçbir kazanım elde edemeselerde, direnişin kaderini değiştirecek en temel kazanıma sahip oldular. Sendika bürokratizmini daha yakından tanıdılar. Ve sonunda "kendi öz güçlerine güvenme" ilkesini yaşama geçirmek üzere **ayağa kalktılar, işyerini işgal ettiler.**

Hain sendika bürokratları, sefil bir dilenciliğin, dövüşmeden teslimiyetin ve yenilginin bozgun yolunu yıllardır işçi sınıfına dayatmaya, bin bir oyunla benimsetmeye çalıştılar. Ama işçi sınıfı yapısına ve geleneğine tamamen aykırı

bu kimliği kabullenmedi. Yıllardır bu ihaneti aşma yolunu arayan işçi sınıfı nihayet Aras Kargo'da kendine bir kanal buldu. Aras Kargo'nun 150 yiğit işçisi Türkiye işçi sınıfına yol gösteriyor. 80'den sonra Ankara'daki ilk işgal olan bu eylem, sınıfın elini kolunu bağlayan bürokratik ihanet zincirini parçalayacak olan militan mücadele balyozunun ilk darbelerini cesaretle vuruyor.

Bu ruhun, bu tür **"ilk"**lerin nelere yol açacabileceğini çok iyi bilen sermaye diktatörlüğü, bir avuç işçinin üzerine, jandarmasından çevik kuvvetine ve özel timine dek olanca gücüyle yürüdü. Direnişçilerin elektriğini-suyunu kesti, yiyecek-içecek yardımını engelledi. Onları, "Şırnak'ta yaptıkları"yla(!) tehdit etti. İşbirlikçi reformistleriyle "uslu" olmaya çağırdı. Ama nafile!.. Bir kez gemiler yakılmış, sınıf mücadelesinin o militan mecrasına ulaşılmıştı.

Üç gün bir sinir harbi yaşandı. Daha işgale başlarken benzin bidonlarıyla ölüme meydan okuyan direnişçiler, bu üç günlük savaşı da kazandılar. İlk saldırıya verdikleri yanıtla, sloganları ve davranışlarıyla zulmün üstüne yürüdüler.

Sonunda sermaye devletinin aşağılık uşakları, hırsızların bekçileri, hiçbir tehdidin eğdiremediği bu onurlu başları kırmak üzere, panzerleri ve coplarıyla harekete geçtiler. Üç günlük yenilgilerinin acısını çıkarırcasına işçilere saldırdılar. Yerlerde sürüklediler, zincirlere vurdular. Direncin sloganları kanlı cop darbeleriyle bastırıldı. Bu vahşi saldırıyla işgal, dördüncü gününde bitirilmiş oldu. Ama yenilen işçiler değil, kendi sonunu hazırlayan sermaye idi.

Sermaye devleti işçilerin direnişi karşısında terör sopasını, hem de en acımasız biçimde kullanmaktan geri durmadı. Çünkü komünistlerin bir süredir vurguladıkları gibi, onun artık daha fazla baskı ve terör dışında işçi ve emekçi kitlelere verecek hiçbir şeyi kalmadı.

***

Bu direniş bağımsız ve kararlı bir tutumun ve ona denk düşen bir örgütlenmenin mücadelede bir sıçrama oluşturabileceğini göstermiştir. İstanbul'da Suser'in kapısı önünde bekleyen, bürokratlarının yönlendirmesiyle oraya buraya dilekçe yağdıran Suserli işçiler ise, daha baştan yenilgiyle karşı karşıya kaldılar. Sağlam, kararlı bir iç örgütlülük yaratılmadığı koşullarda, hain sendika bürokratlarına yönelik lanetlerin hiçbir faydası yoktur. Nitekim Suser'de yaşanan budur. Sendika bürokratlarına duyulan tepki ama "iş" talebiyle sınırlandırılmış bir direniş ufku ve işyeri bazında inisiyatifli bir örgütlülükten yoksunluk... Suser işçilerinin bilinç bazında kararlı olmaları, direnişi pasif bir direniş olmaktan kurtaramamaktadır. İpler çoktan sendikanın eline verilmiştir ve sendika da "gereğini" yapmaktadır. Kargo işçilerinin direnişi Suser işçileri, Köy Hizmetleri işçileri, yol işçileri ve Garanti Bankası çalışanları başta olmak üzere, tüm işçiler ve emekçiler için gerçekte bir ışıktır. Yeter ki etrafına saçtığı aydınlıktan yararlanılabilinsin.

Yalnızca "iş" ve "ekmek" için değil, bundan çok daha önemlisi, "sermayeyi yenmek için, işçilerin birliği" adına direniş bayrağını yükselten Kargo işçileri, örgütlülükleri ve sergiledikleri politik tutumla tüm işçilere örnek olmuşlardır. Umarız sınıf hareketine "öncülük" iddiasındaki bazı çevrelerin şapkalarını önlerine koyup düşünmeleri yol açabilirler. Zira direnişlerde mücadeleyi "iş", "ekmek" ve "özgürlük" perspektifiyle sınırlandırarak, sınıfın kendiliğinden bilincinin peşinden giden bu çevrelerin de bu direnişten öğrenecekleri pek çok şey vardır.

Eski "sol"cuları kırpıp kırpıp kapitalist yaparlar.

Aras Kargo Şirketi, sahibinden yöneticilerine "eski solcu"lardan oluşuyor. Bunun Aras Kargo işçilerinin direnişiyle ilişkisine gelince:

Dava kaçkını, solcu eskisi, sonradan olma burjuvalar emek düşmanlığında eski kapitalistlerden daha usta olduklarını bu tür direnişlere karşı tutumlarıyla kanıtlıyorlar. Ne de olsa geçmişlerinde, işçi sınıfının burjuvaziye karşı mücadelesine kenarından köşesinden bulaşma var. Bu "bulaşık"lığın derslerini, şimdi işçi sınıfının mücadelesine karşı ustaca kullanıyorlar.

Aras Kargo'nun sahibi, eski "yol"cu Celal Aras, "sınıf adına hareket etme" geleneğini, "yeni kapitalist yol"unda da sürdürüyor. İşten çıkardığı işçilerin direnişine karşı, şirketinde halen çalışmakta olan işçiler "adına" basın açıklaması yaparak, direnişi kınıyor, devlet güçlerini direnişçilere karşı kışkışlıyor.

Adeta; "Gerillaya karşı kahramanca dövüşen mehmetçik, 3-5 çapulcu işçinin hakkından gelemeyecek mi?" diyor.

Anlaşılan Celal Efendi şirket hesaplarına dalalı, bu "yol"ların çoktan eskidiğini farketmemiş. İşçi sınıfı bu tür çocuk oyunlarına şimdi pabucuyla gülüyor. Kışkırttığı "kahraman"lara gelince; onların kahramanlığı, uçakları, topları ve tanklarıyla, kadın ve çocukların karşısına çıktıklarında depreşiyor. Gerilla karşısında ise "cesetlere işkence yapma cesareti" madalyasıyla çoktan taltif edildiler.

GEBZE DİRENİŞİ'nin ARDINDAN
Bir Kez Daha
Küçük-Burjuva Devrimciliğinin Eleştirisi
ÇIKTI
Kitapçılarda
EKSEN YAYINCILIK

Bu Günü Anlamak İçin:

İşçi Harek
Tarihinden

12 Eylül askeri faşist diktatörlüğü döneminde işçi ve emekçilere pek çok cepheden bir saldırı politikası yürütülmüştür. Ücretler düşürülmüş, işçiler kıdem tazminatı, emeklilik, sigorta hakkı vb. gibi tüm cephelerden ciddi hak kayıplarıyla yüzyüze kalmışlardır. İşçi ve emekçilere dönük saldırılarında yalnızca kısa dönemli politikalarla yetinmemiş, burjuva normları açısından bile demokrasiyle en küçük bir ilgisi olmayan '82 Anayasası ve çeşitli yasaklarla işçilerin örgütlenme, grev ve toplu sözleşme vb. haklarını tümüyle sözde haklar haline getirmiştir. DİSK kapatılmış, işçiler çeşitli baskı ve yöntemlerle sendikalarından ayrılmaya zorlanmış, tümüyle örgütsüz bırakılmışlardır.

7.) 1980-94 Dönemi: Yenilgiden Yeni Yükselişe

24 Ocak Kararları ve 12 Eylül faşist darbesi, bu birbirine bağlı iki olay, Türkiye kapitalizminin girmiş olduğu bunalımdan kurtulma çabasının iktisadi ve siyasi boyutunu simgeler. Kapitalist düzenin bunalımdan çıkış için uyguladığı politika geniş bir kapsama sahiptir. Zira bu politikalar aynı zamanda uluslararası kapitalist işbölümündeki değişimlere göre kapitalist düzenin kendini reorganize etme çabalarıdır da. Türkiye kapitalizmi bu yeni işbölümüne bağlı olarak yeni bir birikim modeline, sermaye çevrelerinin ifadesiyle, "ihracata yönelik kalkınma modeline" yönelmektedir.

'80'li yıllara gelindiğinde, Türkiye kapitalizmi, kendini döviz kıtlığı biçiminde dışa vuran bir kaynak krizi ile yüzyüzeydi. Bunalım Türkiye kapitalizminin ithalat kapasitesini azaltıyor, özellikle yatırım malları ve ara mallarının ithalatında ciddi bir tıkanma yaşanıyordu. Bunun anlamı ise sanayi üretiminin neredeyse durma noktasına gelmesi, iflasların ve işsizliğin artmasıydı. '80'lerin Türkiye'sinde mevcut üretim kapasitesinin ancak %30'u kullanılabiliyordu. Sermaye devletinin temsilcilerinin yeni dış borç kaynakları bulma çabası da bir sonuç vermiyordu. Zira hem Türkiye hayli borçlanmış bir ülkeydi, hem de azgelişmiş kapitalist ülkelerin pek çoğunun dış borçlarını ödeyemez bir duruma düşmüş olması nedeniyle uluslararası planda bir "borç krizi" yaşanmaktaydı.

Uluslararası sermaye çevreleri yeni dış borç vermek için bu türden tüm azgelişmiş ülkelere benzer bir dayatmada bulunmaktaydı; ekonomilerini ihracata yönlendirmeleri. Bu tür ülkeler ekonomilerini ihracata yönelterek, kendileri gibi borç ödeyemez duruma düşmüş diğer azgelişmiş ülkelerle rekabet edecekler, bu kördöğüşü rekabette ihracatını artırmayı başarabilenler, kaynak-döviz sorununu çözme konusunda da bir mesafe almış olacaklardı. Böylece gerekli ithalatı yapabildikleri gibi, emperyalist merkezlere olan borçlarını da ödeyebilir duruma geleceklerdi.

Peki bu ülkelerin ihracat kapasitelerini, diğer bir deyişle rekabet kapasitelerini artırmaları nasıl mümkün olacaktı? Çünkü bu ülkeler gelişkin bir teknolojiden yoksundular ve süreklilik kazanmış bir kaynak sıkıntısı ile yüzyüzeydiler. Bu nedenlerle üretim maliyetlerini aşağıya çekerek rekabet güçlerini artırmaları çok zordu. Aşağıya çekilebilecek tek maliyet kalemi ise işçi ücretleriydi. Dolayısıyla bu ülkelerin hangisi ücretleri en alt düzeye indirebilirse, o diğerlerine karşı rekabet üstünlüğü sağlayabilmiş olacaktı.

24 Ocak, bu yönelimin iktisadi manifestosu oldu. Ne var ki bu iktisadi politikalar olağan parlamenter yöntemler eşliğinde uygulanamazdı. Düşük ücret politikası için dönem hükümeti, Toplu Sözleşme Koordinasyon Kurulu vb. gibi düzenlemelere gitti, ama başarılı olamadı. Oy kaygıları, büyüme dönemine has politikalardan kriz politikasına geçişte zorluk ve tüm bunlardan çok daha önemlisi yaygınlaşan grev ve direnişler, devrimci hareketin gücü vb. sermayenin bu saldırı politikasını önemli ölçüde sınırlamaktaydı. Bu politikalar ancak 12 Eylül askeri faşist diktatörlüğü koşullarında uygulanabilmiştir.

12 Eylül askeri faşist diktatörlüğü döneminde işçi ve emekçilere pek çok cepheden bir saldırı politikası yürütülmüştür. Ücretler düşürülmüş, işçiler kıdem tazminatı, emeklilik, sigorta hakkı vb. gibi tüm cephelerden ciddi hak kayıplarıyla yüzyüze kalmışlardır. Bu dönemde uygulanan politikalar aracılığıyla sermayenin 1979'da %42 olan milli gelir içindeki payı, 1989'da %68'e çıkmış; ama aynı süreçte işçilerin milli gelir içindeki payı %33'ten %14'e geriletilmiştir.

12 Eylül rejimi, işçi ve emekçilere dönük saldırılarında yalnızca kısa dönemli politikalarla yetinmemiş, burjuva normları açısından bile demokrasiyle en küçük bir ilgisi olmayan '82 Anayasası ve çeşitli yasaklarla işçilerin örgütlenme, grev ve toplu sözleşme vb. haklarını tümüyle sözde haklar haline getirmiştir. DİSK kapatılmış, işçiler çeşitli baskı ve yöntemlerle sendikalarından ayrılmaya zorlanmış, tümüyle örgütsüz bırakılmışlardır. Burada özel olarak belirtilmesi gereken bir nokta da şudur: 1980'den sonra kapitalist devletin KİT'lere ilişkin politikalarında köklü değişiklikler olmuştur. Geçmişte ithal ikameci birikim modelinin motoru olan KİT'ler, bu yıllardan sonra düşük ücret politikalarında motor rolü oynamışlardır. Düşük ücret politikasının dolaysız sonucu olarak KİT işçilerinin yaşam ve gelir düzeylerinde hızlı bir düşüş yaşanmıştır.

İşçi sınıfı 12 Eylül'ü suskunlukla karşıladı. Bazı bölgelerde ve fabrikalarda çeşitli açık ve gizli direnişler olmasına karşın 12 Eylül rejimine karşı kayda-değer bir direniş gösterilememiştir. Bu sessizliğin içiçe geçmiş pek çok nedeni vardır. İşçi sınıfı, bu dönemde bir bütün olarak davranma imkanından büyük ölçüde yoksundu. 12 Eylül'ü siyasal ve sendikal alanda ciddi bir bölünmeyle karşıladı. Buraya dek anlatılanlardan çıkarılabileceği gibi kendi içinde kamu ve özel sektör düzeyinde, düzen içi sağcılık ve düzen içi solculuk ekseninde önemli bir bölünmüşlük yaşıyordu. Bu bölünmüşlük sendikal alanda Türk-İş ve DİSK nezdinde yansıyordu. Bu, direnişi zorlaştıran önemli bir etkendi. İkinci olarak, işçi sınıfı yorgun ve moralsizdi. Zira 1978-80 arası dönemde işçi eylemlerinde genel bir yoğunlaşma ve yükselme sözkonusuydu ama işçi sınıfı öndersizlikle de doğrudan bağlantılı olarak bu dönemde pek çok eylemde yenilgiyle yüzyüze kalmıştı. DİSK eylemlere önderlik etmek bir yana, açıktan eylem kırıcı bir rol oynuyor; devrimci

12 Eylül'le birlikte sınıfın yasal mücadele kanalları tümüyle işlevsiz hale getirilmişti. Mevcut yasalar tek tek mevzi direniş ve grevlerle başarı elde edilmesini büyük ölçüde imkansızlaştırmıştı. Bu durumun iki önemli sonucu oldu. Birincisi; işçi sınıfı her eyleme çıkışında yasal alanı ihlal eder hale geldi. İkincisi, sınıf içinde genel eylem isteği yaygınlaştı. Bu istek, sınıf dayanışmasının öneminin kavranmasında işçiler açısından bir eğitim olanağına dönüştü.

ti Kesitler-3

İşçi sınıfının kazanımları elde etmesinde yılların mücadelesiyle oluşmuş birikimin ve geçmiş sınıf dengelerinin doğrudan etkisi vardır. Burjuvazi sınıfın mücadelesinden ve işçi ve emekçiler arasında o anda biriken tepkiden bağımsız olarak haklar "ihsan" etmiş değildir. Ancak, bunların elde edilmesini önceleyen günlerde şiddetli bir sınıf mücadelesi yoktur. Dolayısıyla "haklar", burjuvazinin sıcak bir çarpışma içinde geriletilmesi sonucunda kazanılmamıştır. Kısacası "haklar" "aşağıdan" ama bu birikim henüz patlamaya dönüşmeden verildikleri için "yukarıdan" elde edilmişlerdir.

hareket ise doğan önderlik boşluğunu perspektif, hazırlık ve önderlik yeteneği açısından doldurabilecek konumdan hayli uzak bulunuyordu. İşçi sınıfı bu açıdan da 12 Eylül rejimine karşı bir direniş örgütleyecek pozisyondan uzak gözüküyordu.

Tüm bunlara eklenebilecek bir kaç önemli etken daha var: İşçi sınıfı içinde 12 Mart'ın yarattığı "şüphe"ler bir yana, ordu hakkında pratik deneyimle elde edilmiş bir tecrübe, bir açıklık sözkonusu değildir. Aksine tüm toplum nezdinde varolan yanılsamalar işçi sınıfı içinde de küçümsenmeyecek bir etkiye sahiptir. 27 Mayıs, "hak getiren" bir askeri darbe olmuş, uzun süre sınıfın en ileri kesimlerinin mücadelesi bile "27 Mayıs'ın sağladığı anayasal hakların fiiliyatta uygulanmasını" gerçekleştirmek çerçevesini aşamamıştır. 12 Mart bu alanda belli şüpheler yaratmakla birlikte, bu faşist askeri darbenin işçi sınıfı açısından yarattığı tahribat sınırlı ve kısa süreli olmuştur. Neticede kısa süre sonra DİSK açılmış, işçiler ücret kayıplarını hızla telafi edebilmiştir. İlan edilen genel "af"la pek çok devrimci, ileri işçi, ilerici sendikacı ve aydın cezaevlerinden salıverilmiştir. Kısacası 12 Eylül'ün anlamı işçi sınıfı tarafından bu etkenler nedeniyle yeterince kavranamamıştır.

Bu süreçte politik önderlikten yoksun olmanın da son derece belirleyici ve özel bir rolü söz konusudur. Belirttiğimiz gibi, 1978-80 döneminde hareket DİSK'i aşmaya başlamıştır. Aştığı oranda da DİSK'in eylem kırıcı rolü daha iyi kavranabilmiştir. Bu gelişim sınıf hareketinde açık bir önderlik boşluğu yaratmış ve bu boşluk devrimci sınıfsal bir temelde doldurulamamıştır. Öte yandan bir bütün olarak sol hareketin işçi sınıfına dönem boyunca taşıdığı "bilinç" temelde 27 Mayısçılık ve Ecevit halkçılığı çizgisini fazlaca aşamamıştır. Kapitalizmden yalıtılmış bir "anti-faşizm" ve sermaye devletini hedeflemekten uzak, yalnızca sivil faşist güçlere karşı bir "can güvenliği" talebi 1970'li yıllarda yürütülen faaliyetin temel ekseni olmuştur. Bu bakış sermaye devletine karşı savaşta işçileri donatmak bir yana, "can güvenliği"ni sağlamak için yönetime el koyduğunu ilan eden 12 Eylül rejimine karşı onları "bilinç" düzeyinde silahsızlandırmıştır da...

Reformist ve devrimci kanatlarıyla geleneksel sol hareketin 12 Eylül sırasındaki tutumları, "önderlik" niyet ve kapasiteleri hakkında ibret verici bir tablo oluşturmaktadır. TKP, faşist yada askeri diktatörlük adını yakıştırmayıp, "askersel devrim" dediği 12 Eylül rejimi karşısında daha başından itibaren "hayırhah" bir tutum almıştır. 12 Eylül rejiminin faşistlere ve ülkücü bozkurtlara yönelik şiddetini tasvip edip alkış tutmuş, SSCB ile ilişkilerin iyileştirilmesi yolunda telkinlerde bulunmuştur.

Bu aynı dönemde DİSK'in yöneticileri de Cunta'nın "teslim ol" çağrısına büyük bir sadakatle, Selimiye önünde kuyruklar oluşturarak yanıt vermekteydi. Geleneksel sol hareketin en kitlesel yapılanması olan Dev-Yol ise, perspektifindeki zayıflıklarla doğrudan ilgili olarak, 12 Eylül rejimi karşısında tümüyle hazırlıksız ve dirençsizdi. Dışardan bakıldığında heybetli görünen bu yapı 12 Eylül rejimi tarafından bir kaç ay içinde hemen tümüyle çökertildi. Kurtuluş, Cunta'yı izleyen günlerde, bir paniğin ve ne yapacağını bilememenin göstergesi olarak "ricat" kararı aldı. Önce ilişkiler gevşetildi ve sınırlandı, sonra ('82'deki kısır toplanma çabasının da başarısızlığa uğramasıyla) bugüne kadar sürüp gelen bir örgütsüzlük ve tasfiye süreci içinde yuvarlandı. TDKP, 1981 Nisan'ında merkezi bir darbe yiyerek büyük ölçüde çökertildi. Kısa bir süre sonra bu örgütte 1987'ye kadar süren bir örgütsüzlük ve faaliyetsizlik dönemi başladı.

Bu kolay yenilgi, hiçbir biçimde olağan ya da tesadüfi değildir. Bu sonuç, mevcut hareketlerin perspektif zayıflıkları, birikim ve tecrübe azlığı, bunlarla bağlantılı olarak, siyasal önderlik yeteneklerinden yoksun olmalarıyla doğrudan ilişkiliydi. Bu alandaki zayıflıklar kendini ilk kez, 12 Eylül karşısında bir direniş hattı oluşturulamaması ve kolay bir çöküş yaşanması biçiminde göstermiyordu. 1978-80 dönemi ve özellikle Tariş direnişi bu gerçeği çok açık bir biçimde ortaya koymuş bulunmaktaydı. Bir iki istisna dışında, "yakın bir devrim" beklentisi içinde olan bu yapıların hiçbiri, gerçekte buna uygun bir taktik-politik-askeri hazırlığa sahip değildiler. Çimentepe, Gültepe gibi önemli semtleri de kucaklayan Tariş Direnişi'nde silahlar ve barikatlar vardı. Ama bunun anlamını kavrayacak ve buna uygun bir önderlik düzeyi gösterecek bir örgüt yoktu. Sermaye Tariş'i ilk ciddi saldırısında kolay bir biçimde mağlup etti. Bu direniş burjuva iktidara hem sınıf hareketinin ulaşmış bulunduğu tehlikeli boyutu, hem de tüm devrimci hareketin bu direnişe önderlik edecek bir hazırlıktan yoksun olduğunu gösterdi. Sermaye devletinin kendine güveni arttı. Ardından Çorum ve Fatsa saldırıları geldi. Devrimci hareket daha bu süreçte tüm mevzilerinden sökülüp atılmaya başlandı.

İşte 12 Eylül bu sürecin ardından geldi ve çok zorlanmadan başarı kazandı. 1984 yılına kadar, ülkeye kendi karanlığını hakim kılmayı başardı. Hemen hiç bir direnişle karşılaşmadan kendi programındaki bütün düzenlemeleri gerçekleştirdi.

1980-84 dönemi, ciddi ücret ve hak kayıplarına rağmen işçi hareketi açısından tam bir suskunluk dönemi olarak yaşandı. Sınıf saflarında yenilgi psikolojisi egemendi. Düzenin yürüttüğü yoğun ideolojik kampanya, yenilginin hakim kıldığı umutsuzluk atmosferi sınıf saflarında da küçümsenmeyecek oranda yankısını buldu. Depolitizasyon, atomizasyon, bireycilik, şans oyunları, içki ve kumar alışkanlığı mücadeleden uzak ve mücadele konusunda umutsuz sınıf bireyleri arasında yaygın bir eğilime dönüştü. Gelir ve yaşam düzeyindeki düşüşü sınıf mücadelesi aracılığıyla telafi etmek yerine, bireysel "telafi" yöntemleri denendi. Diğer aile bireylerinin işe girmesi, ikinci bir işte çalışma, çocukları okuldan çekerek masrafları kısma vb. gelir azalmasına gösterilen tepkinin ana biçimi oldu.

Hareketsiz ve suskun geçen bu 4 yılın ardından, işçi hareketinde ilk kıpırdanışlar 1984 yılından itibaren görülmeye başlandı. 1987-91 döneminde ise Türkiye işçi sınıfı tarihinin en yaygın eylemlilik sürecini yaşadı. Netaş greviyle başlayan süreç Zonguldak madenci eylemiyle doruk noktasına ulaştı. Bu eylemlilik sürecinin sonunda sendikalar göstermelik de olsa bir genel grev kararı almak zorunda kaldılar. 1991'den bugüne kadar uzanan süreçte ise işçi hareketinde mevzi eylemlerin hakim olduğu bir nisbi durgunluk dönemi yaşanmaktadır.

1987-91 eylem sürecinin ve '91-'94 nispi durgunluk sürecinin hemen hemen tüm özellikleri, komünist yazında ayrıntılı sayılabilecek bir tarzda ortaya konulmuştur. Biz burada '87-'94 eylemlilik sürecinin özelliklerine yalnızca özet olarak değinmekle yetineceğiz.

Bu eylemlilik sürecinin en önemli özelliklerinden biri yaygınlığıdır. '87'den sonraki sınıf hareketliliği neredeyse sınıfın tümünü kucaklayan bir özellik göstermiştir. Hatırlanacağı gibi geçmiş dönemlerde hareket daha ziyade özel sektör işçilerini kapsamaktaydı. Bu ise sınıf mücadelesinin gelişimi açısından ciddi bir dezavantaj oluşturmaktaydı.

Dünün nispeten hareketsiz kesimini oluşturan kamu sektörü işçileri, 1980 sonrasında işçi hareketliliğinin ana gövdesini oluşturmakta, başını çekmektedir. Bu sınıf hareketliliği açısından son

'87-91 sürecinin doruk noktası olan Zonguldak madencilerinin grevi ve Ankara yürüyüşü, sendika bürokrasisinin ihaneti ile sonuçlandı.

derece önemli bir gelişmedir. Zira sınıfın bu kesimi geçmişte, işçi sınıfının burjuva düzenle bağı en kuvvetli, bir sınıf olarak davranma kavrayışı en zayıf olan kesimiydi. Kamu sektörü işçisindeki bu hareketlenmenin nedeni, düşük ücret politikasından dolaysız olarak etkilenmeleri ve devletin kapitalist niteliğiyle ilk kez bu denli dolaysız biçimde yüzyüze gelmeleriydi. Saldırıdan tüm işçiler büyük bir zarar görmüştü. Kapitalist devlet sınıfın farklı bölümleri arasında politika değişikliği yapacak esneklik imkanlarını yitirmişti ve sınıfın tümüne aynı acımasız yüzüyle saldırmaktaydı. Sınıfın yasal mücadele kanalları aşağı yukarı tümüyle tırpanlanmış, işlevsiz hale getirilmişti. Mevcut yasal düzenlemeler tek tek mevzi direniş ve grevlerle başarı elde edilmesini büyük ölçüde imkansızlaştırmıştı. Bu durumun işçi hareketi açısıdan iki önemli sonucu oldu. Birincisi; işçi sınıfı her eyleme çıkışında yasal alanı ihlal eder hale geldi. Hemen tüm eylemlerde mevcut yasaları fiilen çiğnedi ve boşa çıkardı. '87-'91 dönemi eylemliliklerinde yasadışılık en genel özelliklerden biri oldu. İkincisi; bu durum sınıf içinde genel eylem isteğini yaygınlaştırdı, sınıf dayanışmasının önemi konusunda işçiler açısından önemli bir eğitim olanağına dönüştü. "İşçiler Elele Genel Greve!" sloganı '87-'94 eylemliliklerinde yükseltilen en temel şiar oldu.

Eylemler başlangıçta, "Açız!" sloganıyla başlamıştı. Bu slogan işçi eylemlerini motive eden temel nedenleri en açık biçimde gösteriyordu. Ne var ki işçiler daha ilk adımda "açlıkları" ile 12 Eylül rejimi ve onun izleyicisi ANAP rejimi arasında belirli belirsiz bir bağ kuruyorlardı. Bu süreçte yaşanan eylemlerde 12 Eylül ve ANAP karşıtı bir karakter açık bir biçimde görülebiliyordu. Bu, yasal sınırların son derece dar olması gibi bir faktörle birleşince, işçi eylemlerine daha ilk adımda zayıf da olsa bir politik karakter kazandırıyordu.

Bu dönemin işçi hareketinin önemli özelliklerinden biri de, hiç bir burjuva partinin dolaysız bir etkisi ve yönlendirmesi altında olmamasıdır. Önemli oranda çeşitli burjuva partilere oy veriliyor olmasına karşın, bu durumun işçi hareketi üzerinde herhangi bir bölücü rolü söz konusu değildir. Türkiye kapitalizminin dönemsel eğilimlerine ve krize bağlı olarak, tüm burjuva partilerin tek bir program etrafında toplanmış bulunması olgusu, bu partilere güvensizlik duygusunu besleyen en önemli etken olmuştur. Bilindiği gibi geçmiş dönemde işçi hareketi burjuva partiler arasında bölünmüştü, işçi sınıfının çeşitli kısımları çeşitli burjuva partilere belli bir umutla bakabiliyordu.

Bölünmüşlük geçmiş dönemde sendikal örgütlülük alanında da mevcuttu. Başta DİSK'li işçiler olmak üzere, sendika bürokrasisine karşı belli bir güven sözkonusuydu. Eylemlerde atılan değişmez sloganlardan biri, "Yaşasın DİSK!" sloganıydı. Oysa '80 sonrası işçi hareketi bu açıdan da önemli değişiklikler yaşamaktaydı. Özellikle Türk-İş'in 12 Eylül rejimi karşısında takındığı açık işbirlikçi tutum, Cunta hükümetine bakan vermesi, "Anayasa'ya evet" kampanyası yürütmesi vb. işçiler nezdinde Türk-İş bürokrasisinin gerçek kimliğini açığa çıkaran olaylar oldu.

"Kahrolsun Sendika Ağaları!" sloganı başta olmak üzere, sendika bürokrasisinin sermaye sınıfına uşaklığını teşhir eden sloganlar işçi eylemlerinde çok sık duyulmaya başlandı. İşçiler pek çok kez 'sendika basma' eylemi gerçekleştirdi.

Bu dönem işçi hareketi açısından belirtilmesi gereken bir diğer önemli özellik ve gelişme; işçi hareketinin kendi dışındaki toplumsal kesimlere de belli bir ilgi göstermeye başlamasıdır. Bu gelişme kendini daha çok kamu çalışanları ile ortak mücadele isteği biçiminde göstermektedir. Aynı duruma Kürt ulusal sorunu açısından bakıldığında, işçi sınıfının henüz bu soruna genel kitlesiyle sahip çıkmaktan uzak olduğu söylenebilir. Ne var ki yine '91-'94 döneminde, ileri işçiler şahsında Kürt ulusal sorunu daha sık tartışılır ve "Kirli Savaşa Son!" şiarı mücadele talepleri arasında yer alır olmuştur. Henüz cılız bir biçimde de olsa işçi eylemlerinde, "Kürt ulusuna özgürlük" talep eden sloganlar duyulur hale gelmeye başlamıştır.

Buraya kadar anlatılanlar, '80 sonrasında işçi sınıfının önemli değişimler yaşadığını, kendi güncel ekonomik ve demokratik çıkarları doğrultusunda bir bütün olarak davranabilme yeteneği kazandığını göstermektedir. İşçi hareketi, burjuva partiler ve sendika bürokrasisi karşısında daha bağımsız bir tutum sergilemekte, bu anlamda bağımsız bir siyasal eylem sürecine girme olanakları da çoğalmış bulunmaktadır. Ne var ki, geçmişe göre daha yaygın ve kitlesel olmasına karşın, '80 sonrası işçi hareketinin politizasyon ve militanlık açısından geçmiş dönem işçi eylemlerinin düzeyine henüz ulaşmamış bulunduğu da bir gerçektir.

Burjuvazi daha ilk adımda, işçileri kendi denetiminde örgütlemeye ve böylece işçi hareketini disipline etmeye çalışmıştır. İşçi sınıfının Cumhuriyet'in ilk dönemindeki milliyetçi eğilimlerini de bu açıdan bir imkana dönüştüren kemalist burjuvazi, bu işçi örgütlerini sınıf içinde kemalist ideolojinin eğitiminin yapıldığı üslere dönüştürebilmiştir. Kendi denetimi dışında hiçbir işçi örgütlenmesine izin vermemiş, bu örgütleri çeşitli yöntemlerle ezmeye, yoketmeye çalışmıştır.

Sınıf hareketiyle bağı olan, sınıf mücadelesinin gelişme ihtiyaçlarına yanıt verme yeteneğine sahip bir örgütlenme düzeyine, bir partili mücadele düzeyine ulaşılmadığı sürece, işçi hareketinin eylem ve örgütlenme düzeyinde bir nitelik değişimi söz konusu olmayacaktır. '80 sonrası işçi hareketinin en temel zayıflığı hiç kuşkusuz bu alandadır.

8.) Değerlendirme ve Sonuçlar,

1. İşçi hareketi 1908'den bu yana belli bir süreklilik gösteren bir geçmişe sahiptir. Cumhuriyet öncesi tarihi ile cumhuriyet sonrası tarihi arasında, birbirinden bütünüyle yalıtılmış bir süreç sözkonusu değildir. Ama bu tarihi gelişimde işçi hareketi açısından daha sonraki süreçte önemli olumsuzluklara kaynaklık edecek ciddi kopukluklar ve zedelenmeler vardır.

Türkiye işçi sınıfı, Türk burjuvasizisinden daha önce oluşmuş bir sınıftır. Osmanlı burjuvazisi daha çok komprador levanten kesimlerden oluşmaktadır. Türkiye işçi sınıfının Türk burjuvazisinden daha önce oluşmuş ve dolayısıyla daha güçlü bir sınıf olması, bu kadarıyla bir avantaj gibi görülebilir. Ne var ki, yaşanan gelişme tam aksine işçi hareketi açısından bu durumu bir dezavantaja dönüştürmüştür. İşçi sınıfının sınıfsal sömürü ile "yabancı tahakkümü" arasındaki ilişki ve farklılıkları doğru bir temelde kavramasını zorlaştırmıştır. İşçi sınıfı daha çok birinci tür sömürüyü, ikinci tür sömürünün doğal bir uzantısı olarak görmüştür. Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın rüzgarının da etkisiyle işçi sınıfı burjuvaziye karşı mücadele etmekten çok, yabancı tahakkümüne karşı mücadele etmiştir. Bu onu kendi ulusal burjuvazisine yakınlaştırmıştır. Kendi iç bölünmesindeki özellikler de bu süreci besleyen bir diğer önemli etken olmuştur. Yabancı uyruklu gayri müslim işçilerle, Türk ve müslüman işçiler arasındaki farklı ücret ve çalışma koşulları, bu süreci hızlandırmış, kuvvetlendirmiştir.

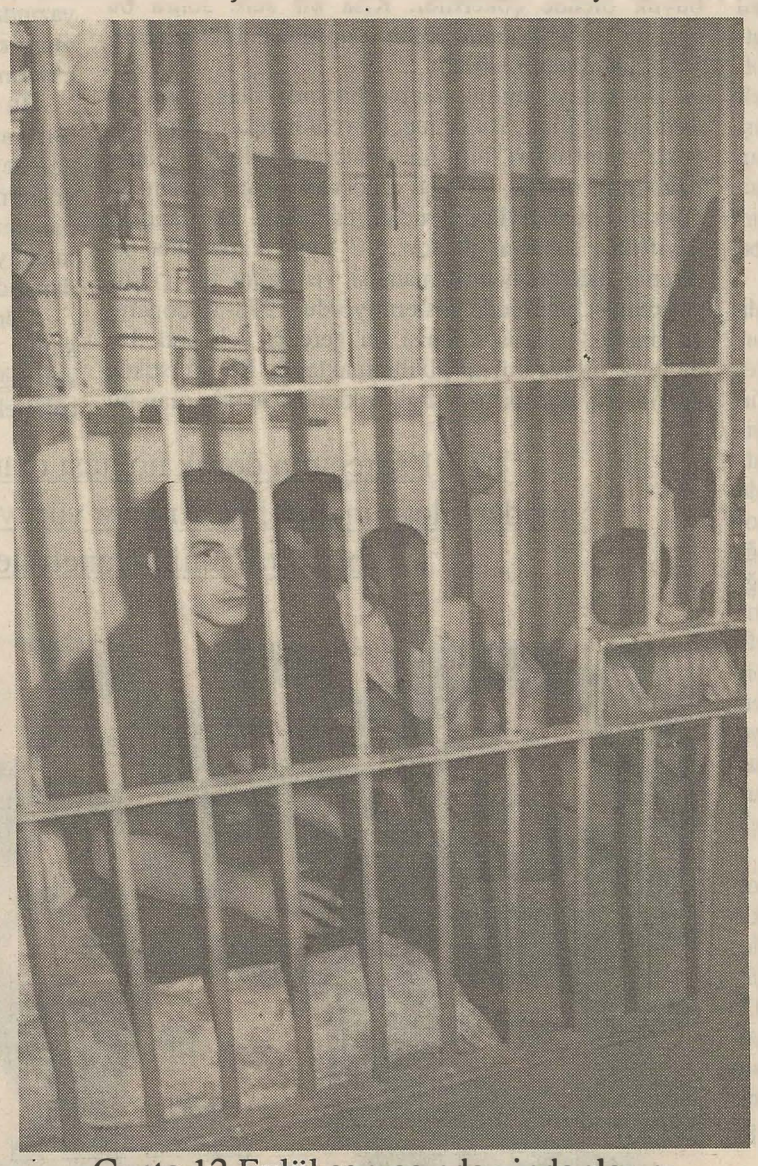
2. Ulusal Kurtuluş Savaşı sırasında işçi sınıfı nicel ve nitel açıdan zayıf bir konumdaydı. Hem sınırlı sayıda işçi vardı, hem de işçileşme süreci yeniydi. İnşaat, tramvay, liman, tütün, gıda, maden vb. gibi sınıf mücadelesinin ve sınıf bilincinin gelişimi açısından elverişsiz sektörlerde yoğunlaşmıştı. Tüm bunlara yukarıda belirttiğimiz iç bölünme, vasıfsızlık, yabancı sermayenin etkisi gibi faktörler eklendiğinde, işçi sınıfının Ulusal Kurtuluş Savaşı'nda bir sınıf olarak devrime katılmak ve bir devrim tecrübesi kazanmak açısından önemli bir birikim elde edemediği sonucuna ulaşmak mümkündür. Bu; Avrupa işçi sınıfının burjuva devrimleri döneminde bir sınıf olarak elde ettiği deneyimden Türkiye işçi sınıfının yoksun olması anlamına gelir. Özellikle Avrupa işçi sınıfı, yalnızca burjuva devrimin mirasına değil, peşisıra, burjuvaziye karşı yürütülen bir dizi proleter devrimci mücadele tecrübesine de sahip olmuştur. Burjuva devriminden 1848'li yıllara kadar Avrupa, bir çok devrim ile sarsılmış, işçi sınıfı tüm bu mücadelelerin içerisinde ve hatta önünde yer almıştır. Kısacası Türkiye işçi sınıfı hiçbir devrim yaşamamış, onun tecrübelerini bir sınıf olarak biriktirememiştir. Bu, önemli bir tecrübe ve birikim eksikliği demektir.

3. Türkiye işçi sınıfının oluşum sürecinin bir başka özelliği; gelişim sürecini dünya genelinde ve ülke özelinde nispeten istikrarlı bir kapitalist gelişmenin yaşandığı bir tarihsel kesitte gerçekleştirmiş olmasıdır. Bu onun mücadelesini ve politizasyonunu engellemese bile, (kapitalizmin esneme imkanlarına bağlı olarak) bu mücadelenin düzen içinde tutulabilmesi imkanlarını artırmıştır. Çok daha önemlisi, sermaye, sınıfın farklı bölümleri karşısında farklı politikalar uygulayabilmiş, böylece sınıfın bir bütün olarak karşısına dikilmesini önemli ölçüde dizginleyebilmiştir. Sermaye iktidarının bu imkandan yararlanarak, KİT işçileri ile özel sektör işçileri arasında uyguladığı ayırımcı politika, sınıf içinde deneyim ve bilinç düzeyi açısından ciddi eşitsizlik ve kopukluklar doğurmuştur. Bu nedenden dolayıdır ki, özel kapitalist işletmelerde çalışan işçiler arasında bağımsız mücadele süreci son derece hızla gelişirken, devlet işletmesinde çalışan işçiler arasında uzun süre en gerici sermaye partileri önemli bir etkinlik alanı bulabilmiştir.

Hükümet partilerinin genellikle sağ sermaye partileri olması, KİT'lere toplumsal bilinç açısından en geri kesimlerden, hatta '70'li yıllarda yoğun bir biçimde MHP tabanından işçi devşirmek gibi bir sonuç doğurdu. Bu durum, büyüme döneminin ve izlenen birikim modelinin imkanlarına bağlı olarak, işçi haklarının nispeten barışçıl bir tarzda elde edilebilmesiyle birleşince, bu işletmelerdeki işçilerin bilinçlenme sürecini oldukça yavaşlattı.

4. İşçi sınıfının oluşum süreci ve gelişim özellikleri hakkında altı çizilmesi gereken bir başka nokta da, Türk burjuvazisinin sınıfa yönelik izlediği politikalardır. Zira Türk burjuvazisinin, bu alanda başlangıçtan itibaren uluslararası burjuvazinin deneyimlerini gözeten "sınıf bilinçli" bir yaklaşımı vardır.

Bilindiği gibi, uluslararası işçi hareketinin gelişim sürecinde sendikalar, sınıf mücadelesinin doğrudan ürünü olarak ortaya çıktı. Bu gelişim sürecinin bir sonucu olarak devrimci ve komünist

Cunta 12 Eylül sonrasında zindanlarını devrimci tutsaklarla doldurdu

hareketle yakın bağları oldu. Çeşitli değişiklikler yaşanmakla birlikte, çok uzun bir süre boyunca bağımsız mücadele örgütleri olma özelliklerini koruduar. Gelişmiş kapitalist ülkelerde bu durum ancak İkinci Emperyalist Savaş ertesinde kesin bir biçimde değiştirildi. Sendikalar içinde sermayenin güdümü ve yönlendirmesi daha belirleyici hale geldi.

Türkiye işçi sınıfı tarihinde bu türden bağımsız işçi örgütlerine Cumhuriyet öncesi dönemde, 1908 ve 1914-21 eylemlilikler sürecinde rastlamak mümkündür. Cumhuriyet tarihinde ise DİSK'in 1967 yılındaki kuruluşuna kadar, devletten bağımsız bu tür bir örgütlenmenin mevcut olmadığını, (1946 yılında bu tür örgütlenmeler kuruldu ancak kısa süre yaşayabildi) görürüz.

Bunun en önemli nedenlerinden biri, Türk burjuvazisinin daha ilk adımda, işçileri kendi denetiminde örgütlemesi ve bu örgütler vasıtasıyla işçi hareketini disipline etmeye, denetlemeye çalışmasıdır. İşçi sınıfının Cumhuriyet'in başlangıç dönemindeki milliyetçi eğilimlerini de bu açıdan bir imkana dönüştüren kemalist burjuvazi, bu işçi örgütlerini sınıf içinde kemalist ideolojinin eğitiminin yapıldığı üslere dönüştürebilmiştir. Aynı bilinçle, kendi denetimi dışında hiçbir işçi örgütlenmesine izin vermemiş, bu örgütleri çeşitli yöntemlerle ezmeye, yoketmeye çalışmıştır.

1924 yılında kurulan Amele Teali Cemiyeti, 1946 yılında kurulan bir dizi yerel sendika bu türden işçi örgütlenmeleridir. Türk burjuvazisinin tavrı, bunları daha ilk adımda ezmek olmuştur. 1967'de kurulan DİSK de benzer yöntemlerle etkisizleştirilmeye çalışılmıştır. Ama bu kez mücadelenin dinamikleri çok daha güçlü olduğu için, Türk burjuvazisi bu çabasında uzun bir süre başarı kazanamamıştır.

5. Türkiye'de işçi sınıfının "haklarını" elde edişi belli özgünlükler taşır. Nitekim bu özgünlük nedeniyledir ki, yıllardır Türkiye'de hakların "yukarıdan mı verildiği, yoksa aşağıdan mı alındığı" ekseninde yoğun bir tartışma yürütülmektedir ve daha uzun süre de yürütülecek gibidir. Bu tartışma yürütüldüğü biçimiyle abartılıdır ve dolayısıyla yanlış bazı sonuçlar üretebilmektedir. Zira hakların yukarıdan verildiğini iddia eden yaklaşımlar, sınıf mücadelesinde yılların oluşturduğu birikimi boşa sayan, sadece hakların somut olarak elde edilmesini önceleyen, konjonktürdeki hareketlilik düzeyini esas alan yaklaşımlardır. Vardıkları sonuç ise "ihsan" teorisidir. Türkiye işçi sınıfının geriliği içeriği üzerine oturan, bildik, yılgın küçük burjuva aydın edebiyatıdır. Hakların aşağıdan mücadeleyle alındığı görüşünü savunanlar ise işçi hareketliliğini abartmakta, böylece hakların elde edilişindeki özgün süreci yok sayarak yanlış bir zeminde tartışmakta ve sonuçta gerçekleri daha da anlaşılmaz hale getirmektedirler.

İşçi sınıfının geçmiş kazanımlarını elde edişinde yılların sınıf mücadelesiyle oluşmuş birikimin ve sözkonusu konjonktürlerdeki sınıf dengelerinin doğrudan etkisi vardır. Burjuvazi sınıfın mücadelesinden ve işçiler ve emekçiler içerisinde o anda biriken tepki ve eylem düzeyinden bağımsız olarak hakları durup dururken, "ihsan" etmiş değildir. Özgünlük şuradadır ki, bu hakların elde edilmesini önceleyen günlerde şiddetli bir sınıf mücadelesi yoktur. Dolayısıyla "haklar", burjuvazinin sıcak bir çarpışma pratiği ile geriletilmesi sonucunda elde edilmemiştir. Kısacası "haklar"ın elde edilmesi sınıf mücadelesinin birikimine, mevcut konjonktürlerdeki sınıf dengelerine, arayışlara ve patlama dinamiklerine dolaysız bağlı olduğu için "aşağıdan" ama bu birikim henüz patlamaya dönüşmeden (ve bunun önünün kesilmesi perspektifiyle de) verildikleri için "yukarıdan" elde edilmişlerdir. Bu sürecin bu şekilde gerçekleşmesini besleyen etmenlerden biri; Türk burjuvazisinin gerek kendi, gerekse uluslararası burjuvazinin deneyimlerine dayanan bir bilinçle hareket edebilmesidir. İkincisi; işçi haklarının aynı zamanda burjuvazinin iç mücadelesinin bir sonucu olarak elde edilmesidir. Üçüncüsü de; iç pazara dayalı sermaye birikim sürecinin ve bu süreçte kapitalist ekonominin nispeten istikrarlı bir büyüme grafiği izlemesinin bu tür politikalara imkan sağlamış olmasıdır.

Nitekim bu özgün gelişme, hakların alınması konusunda işçi sınıfının zihninde 27 Mayıs'ın, Ecevit halkçılığının özel bir yer edinmesini sağlamıştır. Ve bu durum uzun bir süre sınıfın kendi gücünün ve rolünün farkına varmasını zorlaştırmış, şu yada bu burjuva fraksiyona bel bağlama gibi çarpık bir bilincin gelişmesini beslemiştir.

6. İşçi sınıfının dünü ve bugününü anlamak açısından özellikle belirtilmesi gereken bir başka etmen de, sınıfın mülksüzleşme ve politikleşme düzeyi ve bunun zihinlerde geçirdiği evrimdir. Her şeyden önce altı çizilmesi gereken husus şudur: *"Türkiye işçi sınıfı mülksüzleşerek fabrikaya dolmuş bir kitleyi değil, fabrikanın içinde iken süreç içinde mülksüzleşmiş bir kitleyi temsil etmektedir."* (*EKİM 1. Genel Konferansı, Değerlendirme ve Kararlar*, s:146, EKSEN YAYINCILIK) Daha önce belirttiğimiz gibi, Cumhuriyet'in başlangıç dönemlerinde mülksüzleşme düzeyi geri olduğu için işçilik özendirilerek teşvik edilmiştir.

İşçi sınıfının sayısal olarak çoğaldığı, içinde henüz hayli küçük bir kesim de olsa ikinci kuşak işçilerin varolmaya başladığı '60'lı yıllarda bile işçi sınıfının büyük çoğunluğu kırla bağlantısını koruyordu. Kentlerde çalışan işçilerin %40'ı genellikle yılın küçük bir kısmında işçilik yapıyordu. İşçilerin ağırlıkla toplandığı sektörler bu yarı köylü, yarı işçi özelliği besleyen, gıda, maden, inşaat vb. gibi sektörlerdi. İşçiler büyük çoğunlukla küçük ve dağınık işletmelerde çalışıyorlardı. Bütün bunlar Türkiye işçi sınıfının o tarihlerdeki proleterleşme düzeyinin geriliğini göstermektedir.

Bu tabloda son 20 yılda, ama özellikle son 10 yılda önemli değişiklikler yaşanmıştır. Bugün 500-600 bin işçi 1000 veya daha fazla işçi çalıştıran işletmelerde, 400 bin civarında işçi de 2000 veya daha fazla işçi çalıştıran işletmelerde çalıştırılmaktadır. Bugün artık ücretlilerin tarımdan elde ettikleri toplam gelirleri yalnızca % 5-8 gibi bir orana sahiptir. Bu oran kentsel bölgelerde ise %0.8 gibi çok düşük bir rakamdır. Çeşitli araştırmalara göre, kırla toprak sahipliği anlamında ekonomik bağı olan işçilerin, toplam işçi sayısına oranı %4 ile %8 arasında değişmektedir.

Avrupa işçi sınıfının tarihi ile karşılaştırıldığında bu alanda önemli bir farklılık görülmektedir. Avrupa'da işçi sınıfı zorla mülksüzleştirilmiş bir kır kökenli kitleyi de içeriyordu. Kitlesel mülksüzleştirilmenin yarattığı tepki ve nefret, işçi sınıfının saflarının kır kökenli ama devrimci mücadeleye yatkın bir kitleyle genişlemesi anlamına gelmekteydi. Nitekim bu durum, ilk oluşum döneminde işçi sınıfı içinde anarşist, anarko-sendikalist vb. radikal sınıf eğilimlerinin ciddi bir güç bulmasının en önemli nesnel zemini olmaktaydı. Türkiye'de buna benzer bir süreç ancak '50 ve daha çok '60'lı yıllarda başladı. '70 ve özellikle '80'li yıllarda ise yoğunlaştı. Ne var ki '60'lı yıllarda mülksüzleşerek fabrikalara dolmuş kitle açısından bu süreç, fabrika içine bir radikalizasyon taşıma biçimine dönüşmedi. Fabrikaya girmek, bu mülksüzleşmiş kitle için Avrupa'daki gibi fabrikada son derece kötü ücret ve koşullarda, çok uzun süreler ve açık bir baskı altında çalışmak anlamına gelmiyordu. Tersine, fabrikaya girebilmek iyice yoksullaşmış bu kitle için azımsanmayacak düzeyde ve istikrarlı bir gelir elde etmek demekti. Bu yüzden '60'lı ve '70'li yıllarda mülksüzleşerek şehre dolan ama işsiz kalan kitleler önemli bir radikalleşme süreci içerisindeyken, fabrikalara girebilenler işinden gelir elde etme sevinci ile işini kaybetme korkusunu birlikte yaşıyorlardı. Bu kitlenin sınıfa belli bir radikalizasyon taşımadığı gibi, tersine, sınıf hareketini geriye çekici bir etkide bulunduğu da söylenebilir.

Bu gelişim süreci, işçi sınıfının siyasal davranışlarında da yankısını bulmuştur. Devletin sınıf karakterinin kavranmasındaki zaaf, "baba" devlet imajı, burjuva partilerden ve "yukarıdan" bekleme tavrı, bağımsız öz örgütlülük deneyiminin zayıflığı, devrimci mücadele deneyimindeki zayıflık ve bütün devrimci mücadele yöntemlerine yabancılık, hakların reformcu, uzlaşmacı yollarla elde edilebileceği vb. vb., bir kısmı bugün artık aşılmaya başlamışsa da, işçi sınıfı içinde yer edinebilmiş önemli yanılsamalardır.

Tüm bunlar konusunda sınıfı aydınlatabilecek, bu tür yanılsamaları etkisizleştirebilecek tek güç ise komünist bir siyasal örgütlenme olabilirdi. Ne var ki, işçi sınıfının oluşum ve mücadele sürecinin en önemli özelliği, onun tüm tarihi boyunca bu tür devrimci, komünist bir siyasal örgütle hiç tanışmamış olmasıdır.

Geleneksel sol hareketin sınıfa ilgisi, bir iki istisnasıyla son derece sınırlıdır. Yukarıda özetlediğimiz gibi bir ilginin söz konusu olduğu durumlarda ise, bu, burjuva ideolojisinin etkisinden işçi sınıfı hareketini uzaklaştıracak içerikten yoksun bir müdahale olmuştur.

Eğer işçi sınıfı hareketi böyle önemli bir eksiklikle yüzyüze olmasaydı, bugün işçi hareketinin de, sol hareketin de tarihi kuşkusuz başka türlü yazılacaktı. Bu önemli etken gözetilmeden ve anlaşılmadan işçi sınıfının bazı önemli zayıflıkları neden aşamadığı, ve çok daha önemlisi nasıl aşacağı doğru bir temelde anlaşılamaz

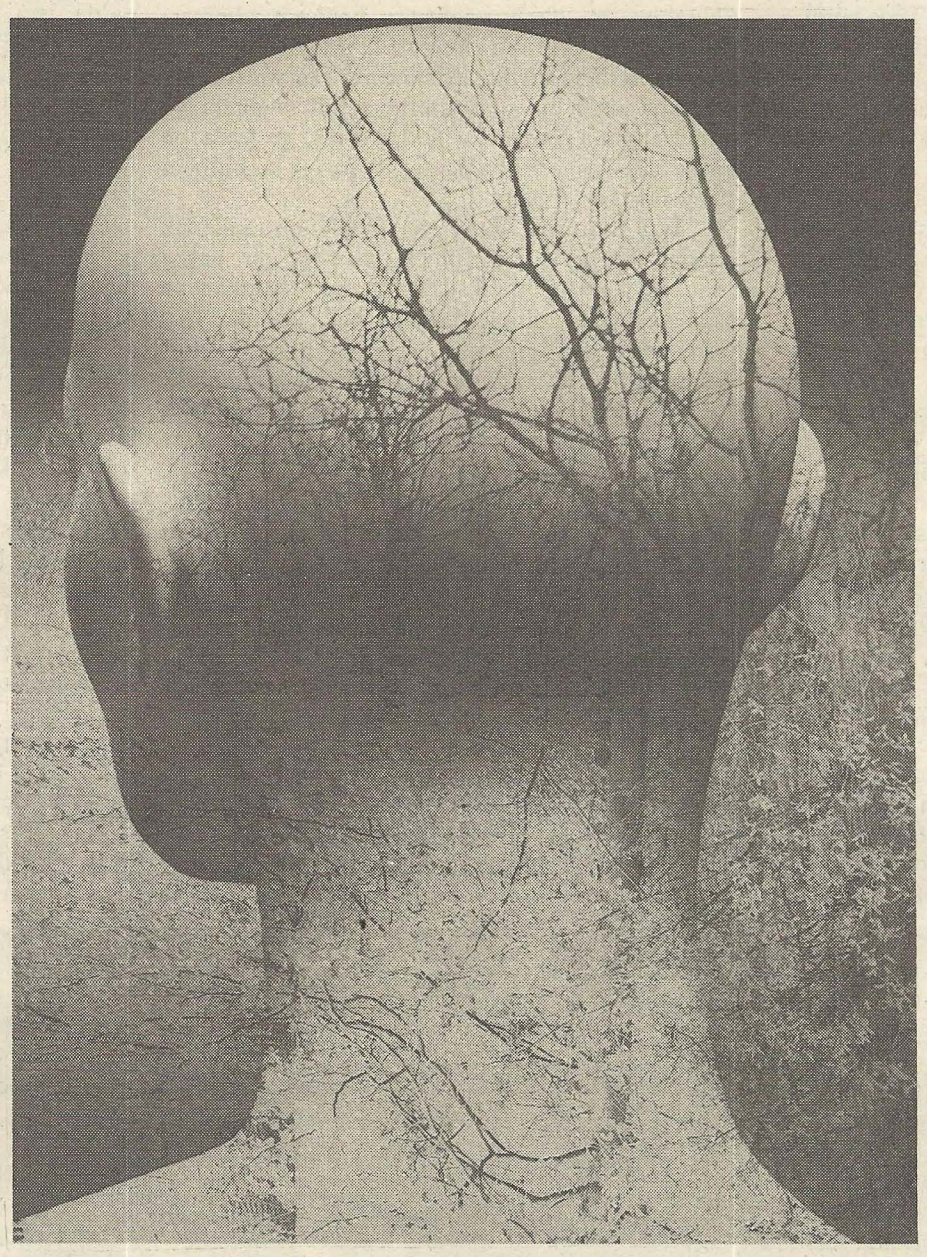
Sayısal olarak çoğaldığı, içinde küçük bir kesim de olsa ikinci kuşak işçilerin varolduğu '60'lı yıllarda bile işçi sınıfının çoğunluğu kırla bağlantısını koruyordu. İşçilerin ağırlıkla toplandığı sektörler mevcut yarı işçi özelliği besleyen, gıda, maden, inşaat vb. gibi sektörlerdi. Çoğunlukla küçük ve dağınık işletmelerde çalışılıyordu. Bütün bunlar işçi sınıfının o tarihlerdeki proleterleşme düzeyinin geriliğini göstermektedir. Bu tabloda son 20 yılda, ama özellikle son 10 yılda önemli değişiklikler yaşanmıştır.

'87-91 döneminde Türkiye işçi sınıfının en yaygın eylemlilikleri yaşandı.

Çevre Sorunu ve Kapitalizm, ya da;

KAPİTALİZM Mİ, ÇEVRE Mİ?

Kapitalist, doğayı korumak üzere önlemler almayı can-ı gönülden isteşe de, ekonominin yapısı onu insanlığın değil, kendisinin varlık nedenlerini koruması yolunda yönlendirir. Acımasız rekabet ortamında varlığını korumaya, karlarını yükseltmeye çalışan kapitalist işletme, kendisini rakiplerinden bir-iki adım geride bırakabilecek duraklamalara, karlarında azalmaya yolaçabilecek masraflara katlanamaz. Eski bir teknoloji kullanarak pazardaki rekabet gücünü koruyabiliyorsa, eskinin kirletici sonuçları dahi olsa, yeni teknoloji kullanmaya heves etmez, edemez.

Çevre Sorunu Nasıl Ortaya Çıktı?

Son 40 yıldır kendisini hissettiren çevre sorunu, yani doğal çevrenin giderek yaşanabilir olmaktan çıkması, geçtiğimiz 20 yıl içinde emperyalist metropollerde Yeşiller Partileri, Green Peace (Yeşil Barış) gibi örgütlerce belli sınırlar içinde de kalsa siyasallaştırılarak ifade edilmeye başlandı. Özellikle '80'li yılların ilk yarısında Batı Avrupa'da kitleler bu alternatif siyasal hareketlere grafiği hızla yükselen bir destek vererek, birçok ülkede onları hatırı sayılır bir sandalye sayısı ile parlamentolara taşıdılar. Yeşil Partiler bir çok yerde en az % 10 oranıyla meclislere girdiler. Batının burjuva toplumlarında giderek hız kazanan bir muhalif akım olarak çevreciler, küçük burjuva bir temelde de olsa kapitalist "tüketim toplumları"na alternatif toplumsal projeksiyonlar üretmeye çalıştılar. Kimisi "sosyalist" bir içerik ile "dışı yeşil içi kızıl" bir politik hattı savunarak "Üçüncü Dünyacı" bir çizgiye otururken kimisi de bugünün "globalleşme" modasının ilk entellektüel temsilcileri oldular. Her şeye rağmen yeşil politika ve "çevre duyarlılığı" 80'li yıllarda Kıta Avrupası'nın politik hayatında önemli bir kanat oluşturdu.

Batıda 20 yıl önce başlayan ve küçük burjuvazinin barışçı, yaşanabilir bir dünya özlemini politik bir hat haline getirmeyi başarmasıyla tırmanan "çevre duyarlılığı", aralarında Türkiye'nin de bulunduğu bağımlı ve az gelişmiş kapitalist ülkelere daha çok "ozon deliği"nin yırtılması sayesinde ortaya çıkan popülarizasyon aracılığıyla girebildi. Çevre sorunu, önce sanayileşmiş emperyalist metropollerde yerel olarak boy gösterdi. Sonra da endüstrileşmenin hızlı yayılması ve sorunun artık global bir "gezegen sorunu" halini alması nedeniyle, daha çok da bu yüzden, az gelişmiş ülkelerin gündeminde yerini aldı.

Bugün dünyada bu sorun etrafında belli bir kamuoyu oluşmuş durumda. Emperyalistler gerek kendi kamuoylarından gelen baskılarla, gerekse de azgelişmiş ülkelerin basıncıyla, daha çok da doğada meydana gelen tahribatın doğrudan dünyayı, yani pazarlarını ortadan kaldıracağı gerçeği yüzünden, sorunun çözümü için uluslararası kuruluşlar örgütlüyor, konferanslar düzenliyorlar. 1972 Stockholm-BM İnsan ve Çevre Konferansı, 1992 Rio de Janerio-BM Çevre ve Kalkınma Konferansı bu çabalarm ürünü olarak ortaya çıktı. Ayrıca, yine BM bünyesinde UNESCO vb. örgütler aracılığı ile doğal ve fiziksel-kültürel çevrenin korunması konusunda faaliyet yürütülüyor. Kapitalist devletler bu tür konferanslar ve kalıcı örgütlenmeler aracılığı ile dünya komuoyuna sık sık yeni çözümler vaadediyorlar.

Bu kamuoyu, bu faaliyetler, konferanslar vb. sorunun çözümü için atılan adımlar olarak gerçek sonuçlar üretmiş midir? Eğer öyleyse bugüne kadar ortaya çıkan sonuç nedir? "Koca bir sıfırdır" demek hiç de abartmak olmaz. Ozon yırtığı her yıl genişlemeye devam ediyor, '92'de % 25 oranında genişledi. Bu, bir önceki yıldan % 10 daha fazladır. İklim sürekli ısınıyor. Ortalama ısı her yıl 0.5 ^{o}C artıyor. Dünyanın oksijen deposu sayılabilecek, ekvator kuşağındaki yağmur ormanları her yıl bir öncekinden 2 kat daha fazla bir hızla yok oluyor. Çöl alanları yılda 6 milyon hektar, (bu ABD'nin % 1'i eder) genişliyor. Her geçen gün birçok hayvan ve bitki türü gezegenimizden silinip gidiyor. Açlık, dünya nüfusunun % 10'u için gerçek bir tehdit olarak varlığını sürdürüyor. Susuzluk, temiz su kaynaklarının giderek yok olması ve buna bağlı hastalıklar Afrika başta olmak üzere tüm üçüncü dünya ülkelerinde yeniden tırmanışa geçiyor. Yılda 14 milyon çocuk susuzluk ya da kirli su kaynaklı, önlenebilir hastalıklardan ölüyor.

Tüm bunlara karşılık olarak, emperyalistler trilyon dolarlara varan silah harcamalarını kısmak bir yana bu silahların kullanılmasıyla yeni çevresel yıkımlar oluşturuyorlar. Gezegenimiz yetmiyormuş gibi uzayı da çöplüğe çeviriyorlar. Fakat, haklarını yememek lazım, uluslararası (siz onu "burjuva devletleri arası" olarak okuyun) konferanslar düzenleyerek sorunun çözümü için büyük(!) çabalar harcıyorlar.

Çaba mı, Gözboyama mı?

'92 Haziran'ında yapılan Rio Konferansı sonuç belgesi açıkça gösteriyor ki, sorunu bir gezegen sorunu haline getirmede başlıca etmen olan gelişmiş kapitalist ülkeler, çözümünde en az katkı ile yeralmak istiyorlar. Sadece İngiliz sanayinin bıraktığı karbon türevi gazlar ozon yırtığının % 15' inden sorumlu. Tek başına Los Angeles bütün Hindistan'dan daha çok enerji ve kaynak tüketiyor. Ayrıca, bugün az gelişmiş ülkeler bir kirlilik üretiyorsa bunun da nedeni, emperyalistlerin kirletici, geri tekno-

Batının burjuva toplumlarında giderek hız kazanan bir muhalif akım olarak çevreciler, küçük burjuva bir temelde de olsa kapitalist "tüketim toplumları"na alternatif projeksiyonlar üretmeye çalıştılar.
Kimisi "sosyalist" bir içerik ile "dışı yeşil içi kızıl" bir politik hattı savunarak "Üçüncü Dünyacı" bir çizgiye otururken kimisi de bugünün "globalleşme" modasının ilk temsilcileri oldular.

lojilerinin bu ülkelere teknoloji transferi adı altında devredilmesidir.

Düz mantık bile bir sorunun ortaya çıkmasından sorumlu olanların, çözümünde de sorumluluğu oranında rol üstlenmesini gerektirir. Emperyalistler bu rolü üstlenmek istemiyorlar. ABD, Rio'da bitki ve hayvan türlerinin korunması için sınai gelişime gerekirse engel olunabileceğini kabul eden "Bio-çeşitlilik" anlaşmasını imzalamıyor. Üstelik Rio'daki hiç bir anlaşma denetime ve yaptırımlara tabi olmadığı halde. Nedeni ise; *"sınai gelişimine bir müdahale, serbest gelişimi tehlikeye sokarak bazı Amerikan vatandaşlarını işsiz bırakabilir"*miş. Böyle söylüyor ABD devleti. ABD'de 40 milyon insan evsizdir, yani sokaktadır ve bu rakam istikrarla artmaya devam etmektedir. Ama ABD Devleti yine de ısrarla silahlanmaya, diğer ülkelerin işlerine burnunu sokmaya, sadece dünyayı değil, uzayı da harabeye çevirebilecek yıldız savaşları vb. projelere ayırır parasını... Elbette ABD devleti bugüne kadar yüzlerine bile bakmadığı bu türden alt sınıflardan Amerikalılardan söz etmiyor. Onun söz ettiği bir grup sömürücü azınlık olan has Amerikan vatandaşları, yani Amerikan tekelci burjuvaları ve onların uşaklarıdır. ABD devleti aslında bunu anlatmak istiyor.

1991 yılında, IMF bir "çevre departmanı" oluşturma önerisini açıkça reddetmişti. IMF'nin emperyalist sistem içindeki işlevi gözönünde tutulduğunda, bu durum, emperyalist devlerin, çok uluslu şirketlerin, bankaların, sermaye tekelleri vb.nin karlarını tehdit edebilecek her türlü şeye karşı olduğu gibi çevre sorununa karşı da mesafesini gösteriyor. Emperyalistlerin yerleri dardır, yer açmaya kalkarsanız yenleri daralır. Devletler arası hukuka göre hiç bir yaptırımı olmayan Rio Konferansı'na dahil bazı antlaşmalar çeşitli gerekçelerle imzalanmamış, sorunun çözümü bir başka bahara kalmıştır.

En küçüğünden en büyüğüne kadar kapitalist devletlerin temsilcileri ve kapitalist tekeller çevre tahribatının sanayi ve kalkınmanın doğal sonucu olarak ortaya çıktığını savunuyorlar. Türkiye de Rio'daki bir diğer anlaşma olan "iklim değişikliği anlaşması"nı imzalamayı ve WHO'nun (Dünya Sağlık Örgütü) hava kirliliği ölçülerine uymayı "sanayi ve kalkınmayı engelleyeceği" gerekçesiyle reddetmişti.

Çevre Tahribatı Sanayi ve Kalkınmanın Doğal Bir Sonucu Mudur?

Sanayinin gelişimi ve kalkınma için çevrenin fedası zorunlu mudur? Kapitalistler böyle olduğunu iddia ediyor, çevre tahbiratını sanayileşme ve kalkınmanın doğal ve kaçınılmaz faturası imiş gibi gösteriyorlar. Kuşkusuz üretimin devasa boyutlarda olması sonucu, artıklar ve atıklar da devasa miktarda olacaktır. Bu bir çevre tahribatını gündeme getirebilir. Ancak önemli olan bu "tahribat"ın niteliği ve niceliğidir. Bugün ortaya çıkan tahribat önlenebilir, boyutları bugünkünden çok çok küçük olabilirdi. Oysa, tam tersine kapitalist uygarlık dünyayı gittikçe üzerinde yaşamanın daha da güçleştiği bir gezegen haline getirmiştir.

Kuşkusuz, üretim doğa ile mücadelenin kendisidir. Ancak, her durumda olduğu gibi, topluma egemen olan sınıf, toplumun bütün olarak doğayla savaşımının ve doğaya hakimiyet, daha geniş bir ifadeyle doğayla ilişki biçiminin öncülüğünü yapar. Bu ilişki egemen sınıfın örgütlediği toplumsal yapı tarafından belirlenir ve sürdürülür. Bunun anlamı şudur: Günümüzde üretimin ihtiyaçları karşılamak için mi yoksa burjuvazinin sınır ve mantık tanımaz, doymak bilmez kar hırsını doyurmak için mi yapılacağı yine burjuva sınıfınca belirlenir. Yani, kapitalist sistem kendi üretim, dolayısıyla doğa ile mücadele anlayışını yaratmış ve 200 yıldır kurumsallaştırmıştır. Bu kurumsallaşma, diğer tüm egemenlik alanlarında olduğu gibi, karın maksimizasyonu anlayışınca belirlenen ve diğer tüm sorunları, açlık, salgın hastalık, doğal afetler gibi insanlığın soyunu doğrudan ilgilendiren sorunlar da dahil, buna tabi kılan bir kurumsallaşmadır. Bu kurumsallaşmanın temel eksenini ise, insanlığın fiziksel-manevi geleceği değil **pazar için üretim mantığı** ve bunun doğal uzantısı olan rekabetçi kapitalizm belirler.

Kapitalizm, kendi üretim, dolayısıyla doğa ile mücadele anlayışını yaratmış ve 200 yıldır kurumsallaştırmıştır. Bu,tüm egemenlik alanlarında olduğu gibi, karın maksimizasyonu anlayışınca belirlenen ve diğer tüm alanları, açlık, salgın hastalık vb. gibi insanlığın soyunu doğrudan ilgilendiren sorunlar da dahil, buna tabi kılan bir kurumsallaşmadır. Temel eksenini ise, insanlığın fiziksel-manevi geleceği değil **pazar için üretim mantığı** ve bunun doğal uzantısı olan rekabetçi kapitalizm belirler.

Bugün dünyada yaşayan 3 milyarı aşkın insan -bu dünya nüfusunun yarısıdır- dünya gelirinin sadece % 5,4'ünü kullanabilmektedir. Bu oran Fransa'nın kullandığı oranla aynıdır. İnsanlığın büyük bir kesiminin "çok az" tükettiği koşullarda bile burjuva uygarlık bir "gezegen sorunu" ortaya çıkartmıştır. Kapitalist ekonominin, pazara dayalı, anarşik ve başıbozuk yapısı, bir yandan kurduğunu öbür yandan yıkmaktadır. Sistemin üretimi gerçek ihtiyaçların yanında medya aracılığı ile körüklenen yapay ihtiyaçları karşılamaya yönelten mantığı (ki bu mantığın görünen sonucu günümüz "tüketim" toplumlarıdır) kar daha çok kar adına bir avuç kanemiciyi lükse boğarken, eşitsizlikleri körükleyerek insanlığın büyük çoğunluğunu sefalet içinde yaşatan bölüşüm yasaları sadece doğanın maddi yıkımından değil, insanlığın manevi bozulmasından da sorumludur.

Bugün çevre ve benzeri sorunlar ortaya çıkıyorsa, bu doğanın ve toplumsal yaşamın kapitalist sermaye birikiminin gelişme (!) yasalarına tabi kılınması yüzündendir.

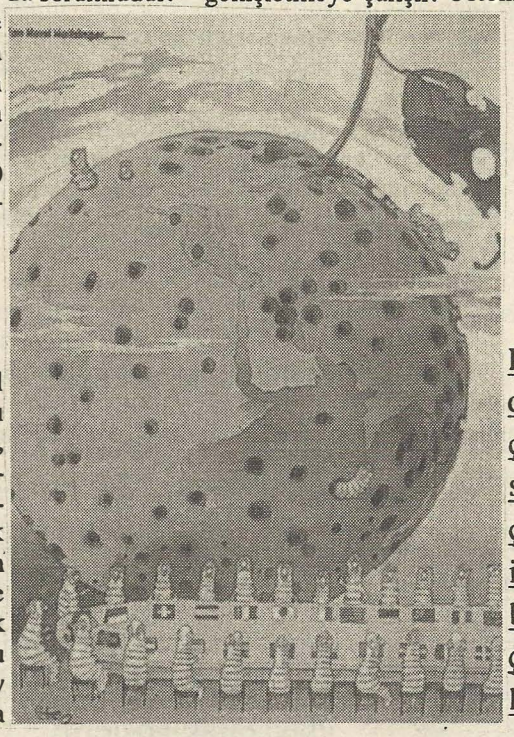
Kapitalizm Çevre Sorununu Çözebilir mi?

Her toplumsal süreç, toplumsallığı gereği, ekonomik, sosyal, siyasal, ekolojik, kültürel belirleyicilerin diyalektik bir bütünüdür. Tüm bunlarla birlikte ele alınmayan ayrı ve tek başına bir çevre sorunu olamaz. Sorun olan şey çevre politikası veya politikasızlığı değil, bir bütün olarak doğayla uyumlu bir toplumsal yaşamın örgütlenemeyişidir.

Kapitalizm ve onun devlet aygıtları ekonomik sistemin işleyişinden dolayı üretimi sağlıklı biçimde yönlendiremez. Kaynak kullanımında rasyonel çözümler üretemez. Ekonomik gelişimin plansız yapısının doğal sonucu olarak sanayiyi geliştirmek adına verimli tarım alanlarını tüketir. Kırkent ilişkisini çelişkiye dönüştürür. Çarpık, plansız kentleşme ile doğanın her alanda canına okur. İşletmelerin karını, sınırsız ufuksuz gelişimini gem altında almaktansa, bir bütün olarak insanlığı yok oluşa doğru sürükler. Ancak, bu sürükleyiş bilinçli bir yönelişin sonucu değil, kapitalist kar ekonomisi mantığının ve vahşi, bireyci, maneviyatı tüketen burjuva toplumsal yaşamın objektif sonucudur.

Kapitalist, doğayı korumak üzere önlemler almayı can-ı gönülden istese de, ekonominin rekabetçi yapısı onu insanlığın değil, kendisinin varlık nedenlerini koruması yolunda yönlendirir. Pazardaki acımasız rekabet ortamında varlığını korumaya, karlarını yükseltmeye çalışan kapitalist işletme, kendisini rakiplerinden bir-iki adım geride bırakabilecek duraklamalara, ya da karlarında azalmaya yolaçabilecek masraflara katlanmaya tahammül edemez. Eski bir teknoloji kullanarak pazardaki canlılığını ve rekabet gücünü koruyabiliyorsa, eskinin kirletici sonuçları dahi olsa, yeni teknoloji kullanmaya heves etmez, edemez.

Kapitalist ekonomi "daha az ambalaj atıklı Vernel", "Eko Lavamat" "dünyayı temizleyen" ancak üretimi sırasında dünyayı kirletip kirletmediğinden bihaber olduğumuz çamaşır makinaları reklamları ile oluşumundan bizzat sorumlu olduğu çevre sorunundan yararlanarak kendisine yeni pazarlar açmaya, ya da pazarlarını genişletmeye çalışır. Üstelik bu "çevre dostu" ürünler diğerlerine göre daha pahalıdır. Sistem her alanda olduğu gibi faturayı çalışanlara çıkarmanın bir yolunu arar. Kurşunsuz benzin kullanmak, geri dönüşlü kağıttan yapılmış bir ambalajı tercih etmek, ozon yırtmayan spreyleri satın almak, çözüm için önemli adımlarmış gibi sunulur. Böylece, bir yandan geniş kitlelerin kendi çaplarında ellerinden geleni yaparak rahatlamaları ve global politikadan uzak durmaları, diğer yandan da yeni bir pazarın hedef kitlelerinin yaratılması sağlanmış olur.

Emperyalist devletler çevre sorununun çözümü için büyük(!) çabalar harcıyorlar.

Kapitalistler insanlığı ilgilendiren her sorunda olduğu gibi bu sorunda da bilinç bulandırmaktan, sorunun üstünü örtmekten başka bir şey yapamazlar. Bu onların bilinçli yönelişinin değil, yarattıkları toplumsal sistemin işleyişinin kaçınılmaz yapısal sonucudur.

Bu toplumsal gerçekliği göremeyen (görmesi de beklenmeyen) Burjuva bilim adam/kadınları çevre sorununun çözümünü hala teknik bir çerçevede tartışmaktadırlar. Burjuva teorisyenlerine göre kapitalist teknolojik gelişimin yarattığı bu ve benzeri sorunları yine kapitalist teknoloji çözecektir. Çünkü, teknolojik gelişme kendi yarattığı sorunların üstesinden gelecek şekilde birkaç adım önden gitmekte, kirletici bir teknolojinin ardından yeni ve daha temiz bir teknoloji ya da bizzat kirliliği ortadan kaldıran bir teknoloji üretilmektedir. Elbette burjuva yasaları satılabilecek her şeyin üretilmesini emreder. Kapitalist uygarlık, doğayla uyumlu olmayan teknolojilerin yarattığı kirliliği temizleyecek olan teknolojileri de ancak alıcı bulabilecekse üretir ve pazara sürer. Bu döngü, sistemin kendi içindeki çözümsüzlüğünü anlamak için oldukça çarpıcıdır. Bu fasit daire içinde bile olsa sorunun çözülebileceğine inananlar olabilir. Ancak sistemin özellikle son bir kaç on yıldır ortaya çıkardığı tahribat öyle bir kaç yılda onarılacak cinsten değildir. Birkaç örnek aktarmak gerekirse;

* Ozon tabakasındaki yırtığın en büyük sorumlusu FCKW (floroklorokarbon) gazının üretimi bugün durdurulsa bile etkileri 100 yıl sürecektir

* 1972'den '92'ye 200 milyon hektar (bu rakam ABD topraklarının % 33'üne eşittir) yağmur ormanı yok olmuştur. Bu büyüklükte bir bitki örtüsü yüzyıllar içinde oluşmaktadır. Ayrıca, bu ormanlarla birlikte yok olan eko-sistemi, nesli tükenen bitki ve hayvanları hangi teknoloji geri getirebilir?

* Karbon türevi gazların atmosferdeki birikimi fazlalaştıkça "sera etkisi" oluşmakta iklim ısınmakta ve buzullar eriyerek denizleri yükseltmektedir. Bunun doğal sonucu, insanlığın % 30'unun yaşadığı ve iktisadi üretimin çok büyük bir bölümünün yapıldığı deniz kenarı yaşamının ortadan kalkmasıdır. Hangi teknoloji oluşumu milyon yıllarla ölçülebilen buzul kıtaları kısa sürede geri getirebilir.

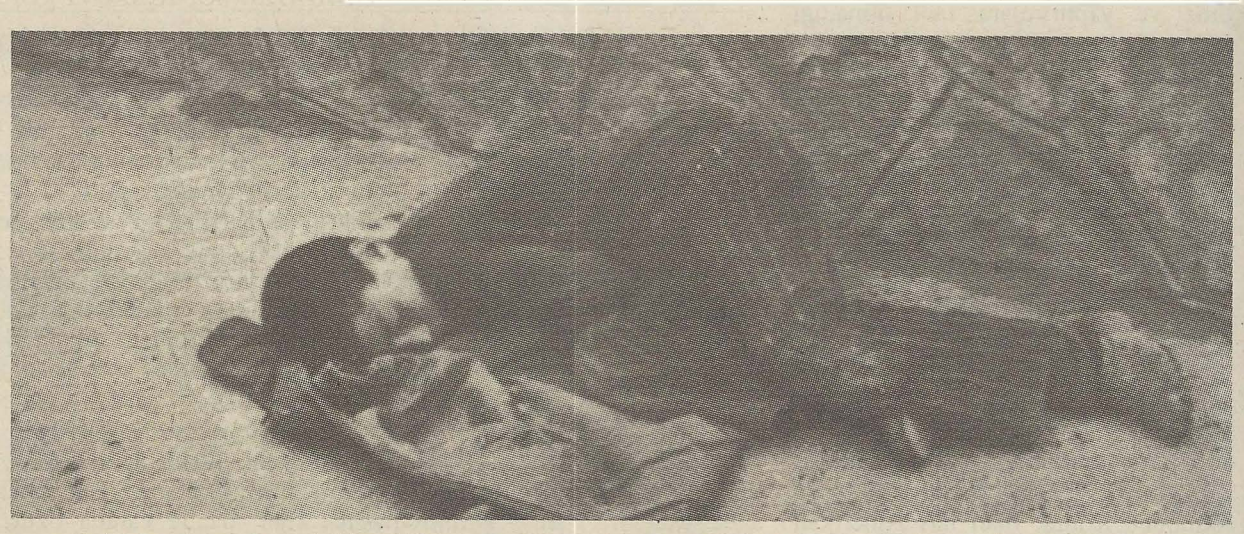
Benzeri örnekler çoğaltılabilir. Bu kadarı bile burjuva bay/bayanların kapitalizmin sınırları içindeki "radikal" teknik çözümlerinin geçersizliğini göstermeye yeterlidir.

Sorunun burjuva toplumunun yasalarıyla ve kapitalist ekonominin varlığı koşullarında çözümsüz olduğu o kadar açıktır ki, kapitalizmin yarattığı insanı/insanlığı tüketen fasit dairesini parçalamadıkça doğayla uyumlu bir yaşam insan soyu için hayal olacaktır.

Kapitalizm Gençliğe Ne Vaat Ediyor?

Parıltılı gelecekten yaldızlı boşluğa...

Kapitalizm, yalan ve vahşet üzerine kurulu bir sömürü düzenidir. Bu sistemde, tüm değerler pazarda alınıp satılan metalar haline getirilmişlerdir. Kapitalistler bireyin bilincini ve duygularını geliştirecek tüm kültürel araçlardan korkarlar. Hele bunların gençlerin eline ulaşmasına hiç tahammül edemezler. Bir yandan açıktan yasaklarlar, yok ederler, diğer yandan da toplumsal sorunlara sırt çevirmiş, içi boş ama dışı yaldızlı kültürel "ürün"ler yaratırlar. Bu ülkenin okullarında Nazım Hikmet'in şiirleri, kitapları yasaktır. Ama basın yayın araçlarının Tarkan'dan söz etmedikleri bir gün yok gibidir. Devrimcilerin ve yurtseverlerin çıkardıkları dergilerin hemen her sayısı toplatılırken, burjuva gazeteleri "Gençlik Dergisi" adı altında ücretsiz ekler verirler. Bu eklerde gençliğin sorunlarından hiç sözedilmez. Tersine okuyucu garip bir hayal dünyasına çekilir.

Gençlik toplumun en diri, dönüşmeye, dönüştürmeye en yatkın kesimini oluşturur. Tam da bu nedenle tarihsel süreç boyunca sömürücü sınıflar gençliğe potansiyel düşman gözü ile bakmışlardır.Türlü yöntemlerle enerjilerini körelterek, onları kendi çıkarları için kullanmaya çalışmışlardır. Kapitalistler gençliğin geri olanı reddeden, ona başkaldıran yanından korkarlar. Gençliğin geleceği yaratma arzusunu kırmak için şiddetin her türlüsünü denerler. Ama esas olarak eğitim kurumları, yarattıkları yoz kültürel değerleri ve sahte ilahları ile gençlerin beyinlerini bulandırmaya, onları uysallaştırmaya çalışırlar.

Ülkemizde işçi sınıfının yarısından fazlasını genç nüfus oluşturmaktadır. Genç işçiler ise sınıfın en yoğun sömürüye maruz kalan kesimidir. Büyük bir çoğunluğu küçük ve orta ölçekli işletmelerin ucuz işgücü kaynağını oluşturur. Kapitalizm koşullarında okula gidebilen şanslı öğrencilerin önemli bir kısmının geleceğin ücretli köleleri olmaktan başka hiçbir alternatifleri bulunmaz. Tüm bunlar kapitalistlerin gençliğe "önem" vermelerinin temel nedenlerini oluşturmaktadır.

Bir avuç asalağın zenginlikler içerisinde yaşaması, kapitalizmin ayakta kalabilmesi için çoğunluğun baskı altında tutulması gereklidir. Bu sistemde gençliğe biçilen rol sömürüye uysalca boyun eğip, sermayenin daha da semirmesini sağlayacak değerleri üretmektir. Gençliğin iş, eğitim vb. gibi en temel ihtiyaçlarını yapısı gereği karşılamaktan uzak kapitalizm ona verdiği "önem"i baskı ve bazı kültürel denetim araçlarını dayatarak gösterir. Okullardaki kışla disiplini, sokaklarda "şüpheli" görülen gençlerin polislerce toplanıp karakollarda dayaktan geçirilmesi bu "önem"in gereğidir.

Kapitalizm için eğitim, burjuvaların karlarını daha çok artırmasına ve düzenin bir süre daha ayakta kalmasına yarayacak bilgilerin verilmesi anlamına gelmektedir. İyi bir yönetici yada bürokrat olmak için gereken bilgi birikimi özel okullar aracılığıyla zengin çocuklarına sunulurken, işçi ve emekçi çocuklarının ya eğitim alma hakkı gaspedilir, yada okullarda eğitim adına itaatkar, düşünmeyen, eleştiremeyen bir kişilik yaratılmaya çalışılır. Verilen teknik bilgiler ise yalnızca kapitalistlerin ihtiyaçlarını karşılamaya yetecek kadardır.

Kapitalizm gençliğin kültürel ve sportif ihtiyaçlarını da karşılayamaz. Bugün ülkemizde bir spor kulübüne kaydolmanın faturası milyonlarca liradır. Sportif bir faaliyette bulunmanın bedeli ise yalnızca bir kulübe kaydolmakla ödenmez. Bunun için gereken malzemelerin faturası da hayli yüksektir. Burjuvalar kendilerine ayrılmış, çevresi duvarlarla çevrili alanlarda spor yapadursunlar, işçi ve emekçi kitleler onbinlerce seyirciyi alabilecek kapasitedeki dev stadyumlara doldurulurlar. Ve onlar için sportif faaliyet bir futbol maçı izlemeye indirgenir. Burjuva aydınlar işçilere özellikle pazar günleri maçlara gitmelerini tavsiye ederler. Çünkü burada rakip takıma bağıran, küfreden seyirciler deşarj olmakta, böylelikle düzene olan öfkeleri törpülenmektedir. Zaman zaman devlet güçleri faşist amigolarıyla bu çoğunluğu genç seyirci kitlesini şovenist, ırkçı emelleri için kullanmaktan geri durmaz.

Kapitalizmin, gençliğin düzen dışı bir kanala akmasını engellemek, onları kendi yörüngesinde tutabilmek için kullandığı bir başka yöntem ise, sahte "kahraman"lar, "önder"ler yaratmaktır. Bu "kahraman"lar üzerinden, düzenin değiştirilemeyeceği, kötü de olsa bu yaşama katlanmak gerektiği, tüm insanların aslında bencil olduğu, okuma ve araştırmanın eski kafalılığın göstergesi olduğu vb. propaganda edilir.

Bu "kahraman"lar burjuva medya aracılığıyla piyasaya sürülürler ve şişirilirler. Toplumsal kötülüklerle tek başına mücadele edebilecek kadar "cesur", "akıllı", herkesten "üstün" vasıfları bulunan, pazıları iyi gelişmiş dövüşçüler yaratılan "kahraman" tiplerinden biridir. İnsanın iyiliği için dövüştüğü iddia edilen bu "üstün" insanlar gerçekte kapitalizmin koruyucusu ve kollayıcısıdırlar. Onların senaryolarında suçlular genellikle düzene şu yada bu şekilde başkaldıranlardan seçilirler. Ulusal kurtuluş mücadelesi veren bir halkın direnişçileri, karşımıza "barışsever" ABD Başkanı'na suikast düzenlemek isteyen bir terörist gurup olarak çıkartılır. Yada işçi mahallelerinin yoksulluk ve sefalet içerisinde kıvranan gençleri "adalet" adına polis kahramanlar tarafından katledilirler. Ve bu başkaldıranlar aptal, çıkarcı ve katıksız kötüdürler vb. Silvester Stallone çevirdiği tüm filmler ve yarattığı Rambo tipiyle ABD emperyalizminin barbarlığının savunucusu rolünü oynamaktadır. Bir "kahraman" haline getirilen Rambo gerçekte bir halk düşmanıdır. Cüneyt Arkın ise Holywood'un piyasaya sürdüğü bu türden "kahraman"ların yalnızca kötü bir versiyonudur.

Kapitalistlere göre mutlu yaşayabilmenin bir yolu bir sevgili bulup, bu dünyanın tüm sorunlarından uzaklaşmaktır. Toplumsal gerçeklerden tümüyle soyutlanmış sevgi kavramı mutluluğun anahtarı olarak sunulur. Oysa medya araçlarının tüm iddialarının aksine bireylerin kendi cennetlerini bu anahtarla da yaratmaları mümkün değildir. Savaşların, işsizliğin, ekonomik krizlerin, açlığın vb. olağan kabul edildiği kapitalizmde bir avuç burjuvanın dışında hiç kimse kendi cennetini yaratamaz. Kapitalist devletler sömürgeci amaçları için yürüttükleri kirli savaşlarda genç insanları halkların üzerine sürerler. Onları sevgililerinden ayırmada hiçbir tereddüt göstermezler. Burjuvalar, kendi çıkarlarının öyle gerektirdiğine inandıklarında, işçileri sokağa fırlatıp atmaktan çekinmezler. Bu sistemde işçilerin sırtında işsizlik demoklesin kılıcı gibi sallanır durur. Ama insanlar çürümüş bir düzende yaşadıklarını belli süreler için unutabilirler, hatta kendilerini mutlu bir dünyanın üyesi sanabilirler. İşte kapitalistlerin el altından gençliğin eline tutuşturduğu uyuşturucu ve alkolun işlevi budur.

Özellikle batılı kapitalist ülkelerde 1968'den itibaren, uyuşturucu kullanımı devlet tarafından teşvik edilmiştir. ABD'li politikacılar 1968'deki gençlik olaylarının önünün kesilmesi ile üniversitelerde uyuşturucu kullanımının yaygınlaşmasının arasında bir bağlantı olduğunu, devletlerin bunu el altından desteklediklerini kabul ederler. Körfez Savaşı sırasında ölüm makinaları haline getirilen ABD askerleri arasında uyuşturucu kullanımının yaygın olduğu bilinmektedir. Bu türden nesneler düşünmeyen, emirlere

Bir avuç asalağın zenginlikler içerisinde yaşaması, kapitalizmin ayakta kalabilmesi için çoğunluğun baskı altında tutulması gereklidir. Bu sistemde gençliğe biçilen rol sömürüye uysalca boyun eğip, sermayenin daha da semirmesini sağlayacak değerleri üretmektir. Gençliğin en temel ihtiyaçlarını yapısı gereği karşılamaktan uzak kapitalizm ona verdiği "önem"i baskı ve bazı kültürel denetim araçlarını dayatarak gösterir.

itaat eden, toplumsal gerçekliklerle bağlarını yitirmiş insan tipini yaratır. Uyuşturucu ve alkol bilincin uyanıklığını yok eder, dahası beyin hücrelerinin ölümüne neden olur, bireyi alıklaştırır. Kısacası tiner, esrar, kokain vb. gibi tüm uyuşturucular kapitalistlerin gençliğe vurduğu en esaslı zincirlerdir.

Atari salonları, futbol, esrar, Michael Jackson, Tarkan vb. gibi araçlar kapitalistlere kar sağlayan tüketim nesneleridir. Örneğin, sanatsal hiçbir değeri olmayan "ezgi"ler öylesine reklam edilirler ki, kasetleri yüzbinler satar. Bunların çok daha önemli işlevleri ise gençliğin düzenin pisliklerine olan tepkilerini dizginlemek, onları gerçek yaşamdan kopartarak, bilinçlerini sahte bir dünyanın içine hapsetmektir. Ülkemizde Kürt halkına yönelen kirli bir savaş sürdürülür, dağ taş bombalanır, vahşi bir katliam uygulanırken, atari salonlarında ekranın üzerindeki hedefi bombalayarak yüksek bir puan elde etmek erdem olur. Oysa savaş ekranlardan oynandığı gibi değildir. Ama bundan da önemlisi vurduğu hedefin miktarı ile övünmeyi öğrenen bir bilinç kapitalistlerin kirli savaşlarında rahatlıkla bir katliam makinasına dönüşebilir.

Burjuvalar yarattıkları "kahraman"ları sık sık değiştirmek zorunda kalmaktadırlar. Çünkü Tanjular, Ferdiler, Cüneytler, Tarkanlar düzenin pisliklerini kalıcı olarak örtmeyi beceremezler. Bir süre sonra sahtekarlıkları, içlerinin boşluğu ortaya çıkıverir, gözden düşerler. O zaman da bir kenara fırlatılıp atılıverirler.

Kapitalizm yalan ve vahşet üzerine kurulu bir sömürü düzenidir. Bu sistemde, tüm değerler pazarda alınıp satılan metalar haline getirilmişlerdir. Kapitalistler bireyin bilincini ve duygularını geliştirecek tüm kültürel araçlardan korkarlar. Hele bunların gençlerin eline ulaşmasına hiç tahammül edemezler. Bir yandan açıktan yasaklarlar, yok ederler, diğer yandan da toplumsal sorunlara sırt çevirmiş, içi boş ama dışı yaldızlı kültürel "ürün"ler yaratırlar. Bu ülkenin okullarında Nazım Hikmet'in şiirleri, kitapları yasaktır. Ama basın yayın araçlarının Tarkan'dan söz etmedikleri bir gün yok gibidir. Devrimcilerin ve yurtseverlerin çıkardıkları dergilerin hemen her sayısı toplatılırken, burjuva gazeteleri "Gençlik Dergisi" adı altında "sanatçı"ların özel yaşamlarını süsleyip püsleyerek yansıtan ücretsiz ekler verirler. Bu eklerde gençliğin sorunlarından hiç sözedilmez. Tersine okuyucu garip bir hayal dünyasına çekilir. Derginin sayfalarının dışında ise yaşamın katı gerçekleri vardır. Bu çelişki bireyde acı bir umutsuzluk yaratır. Oysa kurtuluş hayal değil, gerçektir. Yeter ki ona nasıl ulaşılacağı bilinebilsin.

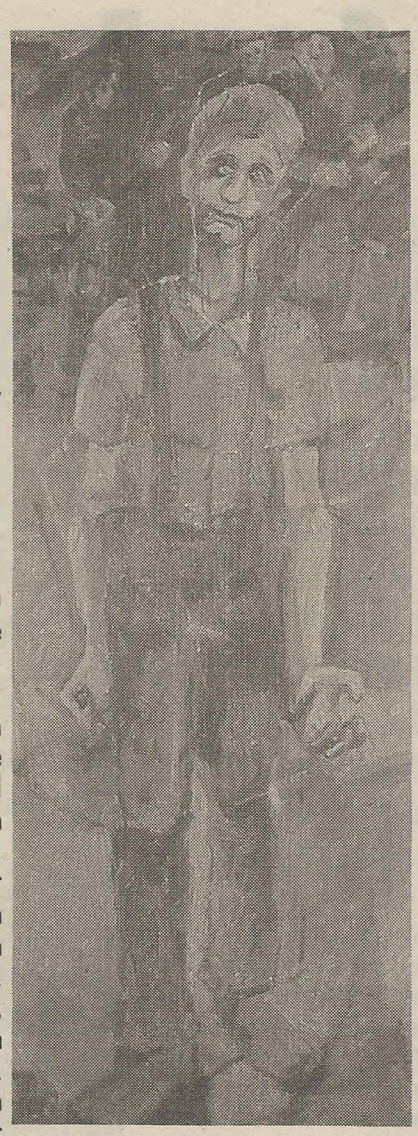
Kapitalizmin tüm pisliklerini yerin yedi kat altına gömme gücünü yalnızca işçi sınıfının önderliğinde gerçekleşecek sosyalist devrim gösterebilir. Fabrikalarda en ağır koşullarda, en düşük ücretle çalıştırılan genç işçiler, okullarda sırtlarından sopa eksik edilmeyen öğrenciler, sömürgeci devletin kirli çıkarları için öldürmek ve yok etmek zorunda bırakılan askerler, kahvehanelerde bir iş bekleyen işsiz gençler sosyalizm mücadelesine omuz vermelidirler. Sosyalizmde üretimin amacı kar değil, toplumsal gereksinimlerdir. Kitleler bir avuç asalağın lüks içinde yaşaması için değil, tüm insanlığın mutluluğu ve refahı için çalışırlar. İşte böylesi bir toplumda düşünen ve yaratan gençlik kültürel yaşamın belirleyicisi de olacaktır.

Bunun için genç işçiler, işsizler, öğrenciler komünistlerle birleşmeli, enerji ve kapasitelerini sınıfın ihtilalci partisinin yaratılmasına ve o en haklı savaşa akıtmalıdırlar.

Staj Bahane!

Kapitalistler Meslek Liselilerin Yaz Tatillerine de Göz Dikti.

Kapitalist sistemde eğitim ve öğretim kurumları, sermayenin kalifiye işgücü ihtiyacını karşılamak işlevini görürler. Özellikle meslek liselerinin görevi fabrikalar için doğrudan nitelikli teknik eleman yetiştirmektir. Ne var ki ülkemizde bu tür liseler bununla da kalmaz. Öğrenciler eğitim ve öğrenim süreleri boyunca fabrikalarda asgari ücretin üçte biri gibi oldukça düşük bir ücretle staj adı altında çalıştırılır. Böylelikle geleceğin ücretli köleleri olarak hazırlanan bu öğrenciler, daha okul sıralarında iken sömürüyü hem de en yoğun bir biçimde yaşamış olurlar. Diğer eğitim kurumları gibi meslek liseleri de gençliğin burjuva ideolojisiyle kuşatılmasında temel rol oynarlar. Meslek derslerinin yanısıra verilen din, tarih, ahlak vb. gibi dersler doğrudan öğrencilerin kafalarının gerici, şoven bilgilerle doldurulmasına, düşünmeyen, tartışmayan, araştırmayan gençlik tipinin yaratılmasına yöneliktir. Gerici faşist kadroların doldurulduğu okullarda saç kontrolü, giysi kontrolü vb. ile öğrenciler bir kışla disiplini altında tutulurlar. Dayak günde lik yaşamın bir parçası haline getirilmiştir. Öğrenciler tüm bunlara bir "meslek edinebilmek" uğruna katlanmak zorunda bırakılmışlardır.

Bu nitelikleriyle meslek liseleri kapitalistler için bulunmaz kuruluşlardır. Patronlar öğrencileri kandırmaca bir ücretle en ağır koşullarda çalıştırırken, sigorta primlerini de devletin, dolayısıyla emekçi halktan toplanan vergilerin sırtına yüklemeyi başarmışlardır.

Öyle görünüyor ki meslek liselerinin sunduğu olanaklar bu haliyle bile kapitalistlerimize yetmiyor. Öğrencilerin yaz tatilleri kapitalistlerimizin gözlerine batıyor. İl çıraklık kurulları toplantılarına katılan sermaye sözcüleri yaz tatillerinde üretimin aksadığı gerekçesiyle "eğitime ara verilmemesini" talep ediyorlar. Böylece bir yönüyle karşılıksız işgücü olan, diğer yönüyle işçiler üzerinde bir tehdit aracına dönüştürülen öğrenciler, tüm yıl boyunca aralıksız çalıştırılmak isteniyor. Kapitalistler için bunda hiçbir sakınca yoktur. Onların mantığı hep daha çok kar üzerine işler. Üstelik bunu eğitime katkı yapıyoruz şeklinde söylemekten de geri durmazlar. Öğrenciler boyunlarını eğdikleri sürece kapitalistler meslek liselerini ucuz işgücü kaynağı olarak görmeye devam edeceklerdir.

Kızıl Bayrak/ADANA

ÖSYS Sonuçları Açıklandı:

Kazanan Kim?

Bir milyon ikiyüz kırkbeş bin öğrencinin başvurduğu üniversiteler için ÖSYS sonuçlarının çeşitli alavere-dalaverelerden sonra açıklanmasıyla, eğitimde fırsat eşitsizliği, üniversite ve gelecek kaygısından oluşan "şeytan üçgeni" yine gündemi işgal etmeye başladı. İşçi-emekçi aileler dersanelere kaptırdıkları milyonlardan sonra, özelleştirmeye bağlı olarak eğitimin paralı olmasından dolayı kazanan çocuklarını nasıl okutacaklarının ince hesaplarına daldılar. Sorunun diğer bir yanını ise kazanamayan öğrenciler oluşturmaktadır. Onları da amacı sermayeye "kar" sağlamak olan Çiller üniversiteleri beklemektedir. Öğrenciler kan ter dökerek geldikleri üniversitelerde sömürü, har(a)ç, yozlaşmış ilişkiler, polis, işbirlikçi vb. gibi sorunlarla karşılaşacaklar. Aradıkları eğitimin A'dan Z'ye yalan olduğunu görecekler.

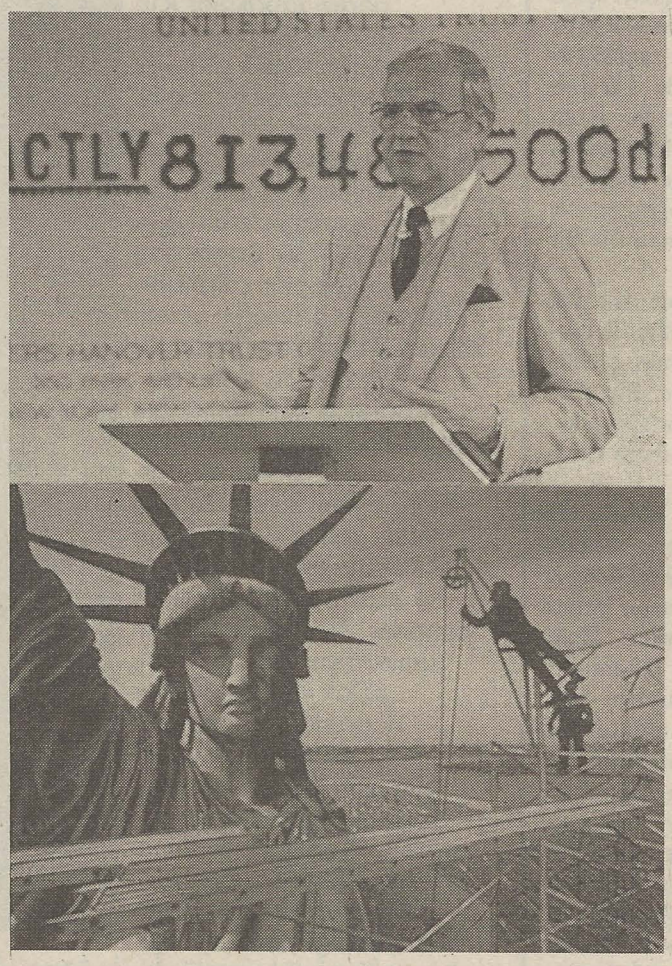
Üniversitelerde okuyabilen az sayıda işçi-emekçi çocuklarının sayısı gitgide azalmaktadır. Özel öğretmenlerle yetiştirilen, özel dersanelerde, okullarda okuyan burjuva çocuklarının sayıları ise aksine devamlı artmaktadır. Bu öğrenciler mezun olduklarında büyük ağabeylerine sorun çıkarmadan hizmet edeceklerdir. Fakat bu defa da işçi-emekçi çocuklarının, yapılan bu haksızlıktan dolayı gelişecek muhalefeti olacaktır. Burada ise görev sermayenin sivil faşist çetelerine, polisine düşecektir.

Kapitalizm çelişkiler yumağıdır. Binlerce işçi-emekçi okuyabilmek için çeşitli engelleri aşmaya çalışmaktayken, doğuştan şanslı olan burjuva çocukları da ailelerinin, işçi-emekçileri sömürerek kazandığı paralarla rahat bir yaşam sürmekte, askere gitmemekte, okuyorsa derslerden muaf tutulmakta ya da Önay Alpago'un oğlu gibi hatır gönül için karşılıksız burs almaktadır. Makyaj tazeleyen SHP'nin çirkin yüzünü örtemediği yeni bakanı Alpago, olayın duyulmasıyla işçi-emekçi çocukları için bir fedakarlık yapmıştır ve burstan vazgeçmiştir. Fakat bu Alpagoların sayılarının hiç de az olmadığı bilinmelidir. Kapitalizm varolan sorunlara çözüm(süzlük)ler üreterek rahatlamaya, soluklanmaya çalışmaktadır. Fakat onu "Alpagoların fedakarlıkları" kurtaramayacak.

Kevgirle su taşımak ne kadar imkansızsa kapitalizmin ayakta kalması da öyledir.

ABD Tekelleri İttifak Arıyor(*)

Dünya, ABD önderliğinde Kuzey Amerika, Almanya önderliğinde Avrupa ve Japonya önderliğinde Doğu Asya olmak üzere üç ekonomik bölgeye/kutuba ayrılmış durumdadır. Her bölgenin tekellerinin kendi çıkarlarını ön plana çıkarması ve değişik bölgelerin farklı sorunlarından dolayı, şu an ki G-7'yi üç kutuplu bir yapı oluşturuyor. Bu üç kutupluluk, ikiye karşı bir ittifak korkusu yüzünden sürekli kısır tartışmalara neden oluyor, kutuplar geçici ikili ittifaklar kurarak üçüncü kutuba saldırmak için sürekli yeni nedenler buluyorlar.

Soğuk savaşın bitmesinin ardından her yıl tekrarlanan emperyalistler arası ekonomik zirve toplantıları, emperyalist birliğin bir simgesi olacaktılar. Fakat tam da bu zirveler (G-7 toplantıları), emperyalistler arası rekabet ve pazar kapma mücadelesinin sürdüğünü, dahası soğuk savaşın ardından bunun bir üst boyutta da devam edeceğinin kanıtı oldular. Dünya bugün, ABD önderliğinde Kuzey Amerika, Almanya önderliğinde Avrupa ve Japonya önderliğinde Doğu Asya olmak üzere üç ekonomik bölgeye/kutuba ayrılmış durumdadır. Her bölge kendi tekellerinin çıkarlarını önplana çıkardığı için ve değişik bölgelerin farklı sorunlarından dolayı, şimdiki G-7'yi üç kutuplu bir yapı oluşturuyor.

Bu üç kutupluluk, ikiye karşı bir ittifak korkusu yüzünden sürekli kısır tartışmalara neden olmakta. Kutuplar geçici ikili ittifaklar kurarak üçüncü kutuba saldırmak için sürekli yeni nedenler buluyorlar.

Bu, İkinci Paylaşım Savaşı'ndan sonra ilk defa, jeopolitiğin kapitalist dünya ekonomisinde kayda değer bir önem kazandığını işaretliyor. Amerikan tekelleri, diğer iki bölgeyle geniş ve organik ilişkiler içinde olmalarından dolayı karmaşık seçimler yapmak zorunda. Çoğu Amerikalı burjuva politikacısı orta yolcu bir pozisyonun alınabileceğini ve alınması gerektiğini belirtiyorlar. Bir kutupla ittifak yapma olanağını bir şantaj malzemesi olarak kullanarak, ancak bunu fiilen hiç bir zaman yapmayarak, sürekli ABD güç ve nüfuzunun genişletilmesi gerektiğini savunuyorlar.

Bu strateji son dönemde, dünyanın hızla değişen koşullarında, giderek olanaksızlaşıyor. Ve bazı Amerikan tekelleri, kuşkusuz kendi çıkarları bunu gerektirdiği için, iki kutuptan birini seçip ittifak yapmanın Amerikan emperyalizmine daha fazla çıkar sağlayacağı görüşünde. Japon tekelleri ile ittifak yapılması gereğinin altını çizenler, Asya'nın yüksek ekonomik büyüme rakamlarına ve büyük ekonomik potansiyeline, Avrupa'daki stagnasyona ve ekonomik küçülmeye dikkat çekiyorlar. Diğerleri Amerika'nın değişen demografik yapısına, etnik yapısının değişmesine, Avrupa kökenli nüfusun azalmasına işaret ediyorlar. Daha başkaları Amerika'nın kültürel ve ticari hayatının artık Avrupa menşeili Doğu kıyısından Batı kıyısına kaydığını ve bundan dolayı da Büyük Okyanus çevresinde yoğunlaşılması gerektiğini söylüyorlar. GATT'ın Uruguay'daki toplantısı Asya lobisinin pozisyonunu kuvvetlendirdi; çünkü bir çok problemli tartışma Amerikan ve Avrupa tekellerinin arasında cereyan etti.

Ancak yukarıdaki iddialar ve olgular ittifak seçimi için tali konumdadır. Eğer Amerikan tekelleri kendi çıkarları doğrultusunda bir ittifak seçmek zorunda kalırlarsa bu seçeneğin Avrupa'dan yana olması gerek. Bunun üç temel nedeni var. Bir; Amerika ile Asya arasındaki ticari hacim büyüyor, ancak öte yandan Amerika ve Avrupa arasındaki toplam ekonomik ilişkiler (ticaretin yanında teknoloji değişimi ve kar transferi) hala Asya'ya göre daha büyük boyutlardadır. İki; Amerikan tekellerinin Avrupa ile yaptığı ticaret, son dönemde bu alandaki kavgaların ilişkileri bulandırmasına rağmen, Asya'ya göre daha karlıdır. Üç; kapitalizmin dünya sistemi olmasıyla birlikte uluslararası ticari trafiğin yeni kurallara tabi kılınması gerekiyor. Eğer Amerika yeni düzenlemenin kendi tekellerinin çıkarlarına tabi olmasını istiyorsa, kendi çıkarına en uygun kutupla ittifak içerisine girmesi gerekecek. Amerika'nın ekonomik ve sosyal olarak Asya'ya göre Avrupa ile ortak yanları daha çoktur.

Asya lobisi, '70'lerin sonundan itibaren, Büyük Okyanus üzerinden gerçekleştirilen ticari hacmin Atlantik Okyanusu'na göre daha büyük olduğunu önplana çıkarıyor. Gerçekten de Asya, Amerikan tekelleri için en büyük ihracat pazarı oldu. Buna karşılık Avrupa da, ABD'den 110 milyar dolarlık mal aldı. Bu Asya'nın aldığı 130 milyar dolardan çok da az bir miktar değildir.

Bu arada dolaysız Amerikan yatırımlarının %49'u Avrupa'ya, sadece %16'sı ise Asya'ya yapılmaktadır. Bu yatırımlar Amerikan tekellerine 730 milyar dolar hasılat bırakıyor. Bu ise neredeyse Amerikan tekellerinin dünyada gerçekleştirdikleri tüm hasılatın üçte ikisini oluşturmaktadır. Bunun yanında, Avrupa tekelleri Japon tekellerine oranla hemen hemen iki buçuk kat daha fazla bir parayı Amerika ekonomisine pompalıyorlar.

Dahası yakın gelecekte Amerika-Asya ve Amerika-Avrupa ekonomik ilişkilerinin köklü bir harmanlanma olasılığı yüksek değil. İlk başta Asya'daki ekonomik büyüme hızının devam etmesi beklenmiyor. Şimdilerde hızlı bir şekilde büyüyen Çin'in parçalanma olasılığı mevcut. Japonya'nın geçtiğimiz on yıl içinde gösterdiği ekonomik performansı sürdürmesi kuşkulu. Bundan dolayı da bu ülkenin Amerika'ya sermaye ihracatının tıkanması mümkün. Asya'nın görece zor ticari ilişkileri ve Japonya'nın giderek artan ekonomik nüfuzunun, Amerikan ihracatının önünde daha yıllarca bir engel oluşturacağı açıktır. Oysa Avrupa ekonomisinde küçük bir büyüme Amerikan ihracatının artmasına neden olabiliyor.

Amerikan tekellerinin Avrupa'yla yaptıkları ticaret bazı özgünlükler taşıyor. Amerikan tekellerinin Atlantik Okyanusu üzerinden yaptığı ticaret Pasifik'ten yapılana göre daha karlı oluyor. Ayrıca, Amerika-Asya ticaret hacmi Amerika-Avrupa'ya göre daha büyük olmasına karşın, birincisi uzun zaman Asya'dan (Japonya, Güney-Kore, Tayvan, Singapur vs.) Amerika'ya doğru tek yönlü olmuştur. Amerikan tekellerini rahatsız eden olgulardan bir başkası da Amerika-Asya ticaret açığının temel endüstri sektörleri (telekomünikasyon, bilgisayar, otomotiv, uçak, teçhizat makinaları ve elektrik üretiminde kullanılan makina sektörleri) tarafından oluşturulmasıdır. Çünkü, bu sektörlerde artı-değeri yüksek ürünler üretilmekte, dolayısıyla dolgun ücretli istihdam olanakları sağlanmaktadır. Buna ek olarak, makro ekonomik kontrol mekanizmaları Amerika-Asya ticari problemlerinde etkisiz kalmış, döviz kurlarındaki değişikliklerin Büyük Okyanus ticaretine etkisi ise önemli olmuştur.

Avrupa ve Asya'nın (çoğu zaman Japonya'nın) Amerika'daki dolaysız yatırımlarında da yukarıdaki tablo göze çarpıyor. Avrupa tekellerinin Amerika'daki yatırımları genelde imalat sanayinde yoğunlaşmakta ve bu tekeller, Amerikan tekellerine göre daha yüksek ücret ödemekteler. Ayrıca bunlar, Japon tekellerine göre ABD'de üretilen parçaları ve ham maddeleri daha fazla kullanmakta, böylece Birleşik Devletler'in ekonomik aktivitesine itki sağlamakta ve şaşırtıcı bir şekilde ticaret açığının fazlaca nedeni olmamaktalar. Ve Amerika'daki Avrupalı tekeller, Asyalılara oranla, on kat daha fazla vergi ödüyorlar.

Amerika'nın Avrupa ve Asya'daki yatırımlarında büyük dengesizlik var. Amerikan tekellerine açık olan Avrupa'nın aksine, Asya pazarları (Japonya ve Güney Kore) görece kapalı. Avrupa'daki Amerikan tekellerinin ABD'ye akıttığı karlar Asya'ya göre daha büyük; yatırım yapılan her dolara göre değerlendirildiğinde durum yine aynı. Avrupa'daki Amerikan tekelleri ABD'den dolaylı olarak 32 milyar dolarlık bir ihracat gerçekleştirirken, Asya'dakiler 7,5 milyar dolarlık bir açığa neden oldular.

Bütün bunların getirdiği sonuç çok açık: Amerikan tekelleri Avrupa'da büyük karlar elde ediyor. Asya'da şimdiye kadar işleri yaver gitmedi. Bu

Dolaysız Amerikan yatırımlarının %49'u Avrupa'ya, sadece %16'sı ise Asya'ya yapılmaktadır. Bu yatırımlar Amerikan tekellerine 730 milyar dolar hasılat bırakıyor. Bu ise neredeyse Amerikan tekellerinin dünyada gerçekleştirdikleri tüm hasılatın üçte ikisini oluşturmaktadır.

sonuç Amerika'nın uluslararası politikasında önemli değişikliklere işaret ediyor.

Amerika ile Avrupa arasındaki ekonomik trafik, aralarındaki bütün çelişkilere rağmen, ikisi için de karlı. İkisinin de ekonomik ve sosyal öncelikleri aynı, pazar oranını ve karı önemli buluyorlar; tüketimin önüne açıktan geçilmiyor.

Bunun yanında, Birleşik Devletler ve Avrupa çoğu alanlarda aynı problemlerle karşı karşıyalar. Problemlerinden bir kısmı şöyle sıralanabilir: Kızışan rekabet, eğitim sektörünün elden geçirilmesi, sağlık sektörünün finansmanı, göçmenlere yapılan harcamaların gelişmekte olan ülkelere yardım fonundan karşılanması, Meksika ve Doğu Avrupa ülkeleri gibi sömürülmekte olan ülkelerle olan sınırların neden olduğu problemler ve (sömürü) olanaklar(ı).

Amerika'nın, gelişen "global ekonomik içiçe geçmişlik ve uluslararasılaşma"yı kendi çıkarları doğrultusunda azami şekilde kullanabilmesi için, Büyük Okyanus'tan çok Atlas Okyanus'unda ittifak arayacağı kesin. Tam da Amerikan tekellerinin ereklerini kendi başına gerçekleştirebilmesinin olanaklarının gitgide azaldığı bir zamanda, kendi başarısı için acilen ittifak yapması zorunludur.

Amerikan ve Avrupa tekellerinin ittifakının önünde engeller yok değil. Amerika ve Avrupa, ticari anlaşmazlıkları uzlaşmazlık sınırında tutuyorlar. Amerika'nın kendi tekelleri lehine Japonya pazarında gedik açmasına Avrupa içerliyor, çünkü Amerikan tekellerinin lehine olan bir gelişme doğal olarak kendi tekellerinin aleyhine olmakta. Amerika ise Avrupa'nın tereddütlerine katılmıyor. ESI'nin (Economic Strategy Institute) araştırmaları, dünya pazarlarının tekellere açılmasının 400 milyar dolarlık bir hacim yaratacağını iddia ediyor.

Ayrıca, Avrupa ve Amerika'nın ittifak kurabilmesi için Amerika'nın Asya ile ittifak kurma şantajını bir kenara bırakması gerekiyor. Çünkü, sermaye ve mal trafiği böyle bir kozun olmadığını gösteriyor.

İki özgül inisiyatifin gerçekleştirilmesi gerekiyor:

Birincisi, Amerika ve Avrupa tekellerinin ekonomik ilişkileri iyileştirmeleri ve derinleştirmeleri gerekli. Ayrıca, diğer bazı ülkeler de, örneğin Şili ve Singapur, bu pazara dahil edilmeli. İttifakın koşullarını kabul eden, buna uyan ülkeler de bu ittifaka katılmalı.

İkincisi, Transatlantik tekelleri kendi hükümetlerini dolaysız etkileyebilecek bir kurum oluşturmalı.

Kendi başına bu yeni ittifak projeleri genelde Amerika'nın uluslararası problemlerini, özelde ise Atlantik ötesi ilişkilerindeki sürtüşmeyi sona erdiremez. Amerikan tekellerinin iki cephede de çıkarlarını güvenlik altına alması, son tahlilde, kendi ekonomik büyüme hızına, toplumsal refahına ve çalışanların politikaya vereceği desteğe bağlıdır. Amerikan ve Avrupa tekellerinin ve sistemin çıkarlarının günübirlik Atlantik ötesi sürtüşmelere heba edilmesi kendi lehine olmaz.

Robin Goster,
North Atlantic Research direktörüdür.
Alan Tonelson,
Economic Strategy İnstute'a bağlıdır.

Çeviren: **S. DURMAZ,**
Kaynak: **NBC Handelsblad**

(*) Çevirinin ABD tekelleri ile ilgili verdiği bilgiler bizim açımızdan anlamlıdır. Ancak makaledeki görüşler Kızıl Bayrağı hiçbir biçimde bağlamaz.

ABD-Suudi Arabistan petrol ittifakı(*)

1991 Körfez Savaşı'ndan beri ABD emperyalizmi, Suudi Arabistan aracılığıyla dünya petrol fiyatlarını belirliyor. ABD, Suudi Arabistan'ın ürettiği petrol miktarını maniple ederek dünya petrol fiyatlarını kendi istediği 1993 ortalaması düzeyinde tutuyor. ABD'nin Suudi Arabistan'ı kullanarak petrol fiyatlarını saptaması, diğer petrol ihraç eden ülkeleri petrol fiyatının belirlenmesinde devre dışı bırakıyor. Bu politika Irak'ın tekrar petrol ihraç etmesiyle etkisini yitirebileceği için, bu ülkenin petrol ihraç etmesi engelleniyor.

Petrol endüstrisine 60'lı yıllarda Amerika emperyalizmi hakimdi. ABD bir yandan yeni petrol alanlarını gaspetmeye çalışırken, öte yandan İngiltere, Fransa ve Hollanda'nın petrol çıkarlarının karşısına dikiliyordu. 1950'lerde Süveyş krizinden sonra, ABD'nin petrol rezervleriyle ilgili politik etkisi, sosyalist olmayan ülkeler dışında; daha da arttı. 1960'ta OPEC'in kurulmasıyla, petrol rezervleriyle ilintili politik güç önemli ölçüde Arap yarımadasına kaydı.

Ancak Körfez Savaşı'ndan sonra bu durum değişti. ABD ve Suudi Arabistan arasındaki petrol ekseni etrafındaki ittifak gerçekleşti. Anlaşmanın bazı önemli unsurları bazı burjuva yazarlarına göre şöyle:

- Washington askeri gücüyle Suudi Arabistan topraklarını (petrol kuyularını) ve gerici Fahd rejimini koruyacak;
- Gerici prensler, 1993 ortalama (düşük) fiyatıyla, Amerika'nın petrol ihtiyacını karşılayacak.
- Amerika, fiyatların 1993 ortalamasından daha da aşağıya çekilmemesine özen gösterecek.

Bunun için en azından, 1995 ortalarına kadar, Irak'ın petrol ihraç etmesi engellenecek.

Amerikan emperyalizmi ve Suudi Arabistan prensleri arasındaki bu ittifak nedeniyle, OPEC bugün petrol fiyatlarını belirlemede tamamen devre dışı kaldı. Eğer fiyatlar yükselecek olursa Suudi Arabistan petrol piyasaya sürerek bunu engelleyecek.

Amerika'nın petrol sektöründe tekrar hegemonya kurması, Suudi Arabistan dışında, petrol endüstrisine yapılan yatırımları sınırlıyor. Çünkü petrol üretimi için yapılan yatırımlar, Amerikan-Suudi Arabistan anlaşmasına ters düşmediği takdirde karlı olabiliyor. Dolayısıyla bu ittifak uluslararası petrol sektörüne yapılan yatırımları da belirliyor.

(*) Amerikan Burjuva Ekonomistleri Robin Gaster ve Alan Tonelson gözüyle...

İsviçre:

Irkçılık Resmileşiyor mu?

Süregelen ekonomik kriz bir çok ülkede kapitalizmin sahte demokrasilerinin gerçek yüzünü ortaya çıkarıyor. Bu ülkelerden biri de demokrasi ve insan hakları söz konusu olunca mangalda kül bırakmayan İsviçre'dir.

18 Mart 1994 tarihinde Bakanlar Kurulu (Bundesrat) tarafından meclise verilen, yabancıların yanısıra muhalefet guruplarını da hedef alan yasa tasarısına göre: İsviçre'de yabancı düşmanlığının resmi kuruluşu olmakla ün salmış, yabancılar polisi denen kurum herhangi bir mahkeme kararı yada savcılık belgesi olmadan bir yabancıyı bir yıla kadar gözetim altında tutabilecek. Yada sığınma başvurusunda bulunan birini, başvurusu sonuçlanıncaya kadar hapse atma yetkisine sahip olacak. Bunları yapabilmesi için birinci durumda; ülke çıkarlarının tehditi, ikinci durumda; başvurusunun red edilmesi halinde ülkeyi terketmeyebilir, gerekçesi yetiyor. Yine bu yasa tasarısına göre; polis arama izni olmadan herhangi bir yabancının yada "illegal yabancıları" barındırdığından şüphe e tiği İsviçreli'nin evini arayabilecek. Sözkonusu yasa önerisine göre, polis herhangi bir bölgeyi bir yabancıya yasaklayabilecek, herhangi bir bölgenin dışına çıkmaması için karar verebilecek. Kısacası Güney Afrika'da zenciler üzerinde beyazların vahşice hakimiyetini ifade eden, o ünlü deyimle "Apratheid" politikası.

Sözkonusu ırkçı yasa tasarısı parlementoda oy çokluğu ile kabul edildi. Yasa önerisi mecliste tartışıldığı dönemde, Sosyal Demokrat Parti (SPS) kamuoyunun beklentilerinin aksine, yasa tasarısının iptali yerine, yumuşatılması doğrultusunda tavır aldı. Kaldı ki bu tavrında bile samimi değildi. Yasa önerisinin sosyal demokratlara rağmen kabul edilmesinden sonra tepkilerini dile getiren çeşitli muhalefet gurupları, yasanın iptali için imza kampanyası başlattı. Başka bir deyişle, "Referandum"a gitmeyi sağlayacak 50 bin imzanın toplanması işine girişildi.

Bu çalışmalar esnasında sosyal demokratların parlementodaki görüşlerinde samimi olmadıklarını bir kez daha görmüş olduk. Referandum hazırlıklarına katılması için kendilerine çağrı yapılmasına rağmen, bu çalışmalara katılmadılar. Katılmadıkları gibi Referandum Komitesi'ni faaliyetlerinden vazgeçirmeye çalıştılar. İddiaları ise şuydu: *"Biz referanduma karşı değiliz, ancak gerekli olan 50 bin imzayı toplayabilmemiz mümkün değil. Bu durumda karşı tarafa, (kendisi hangi tarafsa) 'baksanıza 50 bin imzayı bile toplayamadılar, halkımız yabancıları istemiyor' şeklinde propaganda olanağı sunmuş oluruz."*

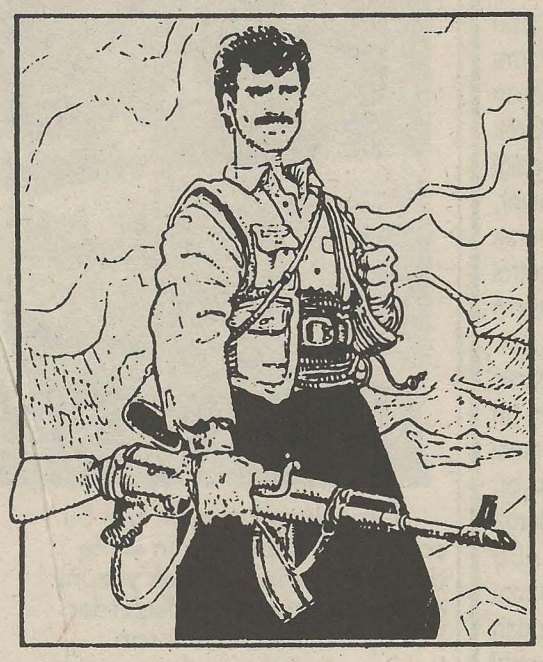
Tüm bu engelleme çabalarına rağmen Referandum Komitesi, sınırlı insan sayısı ve olanaklara rağmen, "50 bin imzayı toplayamazsınız" diyenlere inat, 80 bin imza topladı.
Bu durumda bahsi geçen yasa tasarısı 4 Aralık 1994'te halk oylamasına sunulacak. Bundan sonrası, bir başka deyişle yasa tasarısının yasallaşıp yasallaşmaması komitenin çalışmalarına bağlı.

Sosyal demokratların engelleme çabalarını anlamak zor değil. Ancak bir çok defa kendilerine çağrı yapılmasına rağmen, vurdumduymaz davranan, işin dışında duran Türkiye'li devrimcileri anlamış değiliz. Hele programlarında "İş, Ekmek, Özgürlük" ü aşamayanların, "Sosyalizm perspektifinden uzak sorunlar bizi ilgilendirmez." gibi bilge laflar edip katılmamalarını hiç anlamış değiliz. Umarız "sosyalizm perspektifi olmayan" bu faaliyete perspektif vermek için(!) geç kalmazlar.

Kızıl Bayrak/Basel

Özgürlük mücadelesinin 10. yılı(*)

Özgürlük mücadelesi 10 yıllık bir sürecin ardından bugün bir denge durumunu zorluyor. Fakat bu denge bir tür kilitlenme anlamına da geliyor. Sömürgeci devlet mücadeleyi ezemiyor. Fakat Kürt hareketi de kendi güçleriyle kendi çözümüne gidemiyor. Bu kilitlenmeyi bozacak iki temel kuvvetler alanı, Türk emekçi sınıfları ile emperyalist dünyadır. Birincisi hareketi bir toplumsal devrim doğrultusunda derinleşmeye götürür, ikincisi ise "siyasal çözüm" adı altında Kürt sorununun sistem içi bir çözümü için yolu açar.

15 Ağustos 1984, Kürt halkının ulusal özgürlük mücadelesinde tarihsel bir dönüm noktasıdır. 15 Ağustos 1984, sermaye iktidarının her türlü muhalefeti uzun yıllar için ezdiğini sandığı bir sırada, bir avuç gerillanın şahsında Kürt halkının özgürlük mücadelesinin başladığı tarihtir. Bugün bu mücadelenin 10. yılındayız. Katedilen mesafe gerçekten olağanüstüdür. 15 Ağustos 1984'te sömürgeci egemenliğe başkaldıran bir grup gerillaydı, bugün sömürgeci egemenlik ulusal özgürlük isteminde kararlı bir halkla karşı karşıya. Yaşanan gelişmenin muazzam boyutlarını anlayabilmek için çatışan güçlerin ilişkilerindeki bu değişime bakmak bile yeterlidir.

(...)

Kürt halkının bugünkü mücadelesi onlarca yıllık bir birikimin ürünüdür. Gücü, derinliği, yenilmezliği bu birikimden kök alıyor. Cumhuriyetin ilk döneminden farklı olarak, yeni dönemde bu birikim Kürt emekçi sınıfları içinde oluştu ve mayalandı. Kürt halkının özgürlük isteminin taşıyıcıları bu sınıflar oldular. Modern Kürt ulusal akımları bu sınıflara yakın aydınların önderliğinde şekillendi. PKK da bu akımlardan biriydi. Bugün artık tarihin bir parçası haline gelmiş 10 yıllık mücadele göstermiştir ki, PKK, yeni dönem Kürt ulusal akımları içinde, Kürt halkının ulusal özgürlük birikimini en iyi değerlendiren, onu açığa çıkarmak ve bir özgürlük hareketine dönüştürmek için büyük bir yiğitlik ve tartışmasız bir ustalık gösteren tek hareket olmuştur. PKK'nın muazzam başarısı askeri olmaktan önce politiktir. 15 Ağustos bir askeri çıkıştır fakat politik bir perspektifin ürünüdür. Politik bir çalışmanın üzerinde yükselmiş, Kürdistan'daki köklü politik altüst oluşun yolunu açmıştır.

15 Ağustos'la başlayan büyük özgürlük yürüyüşünün Kürt halk kitlelerinde ve Kürdistan'daki toplumsal ilişkilerde yarattığı büyük sarsıntı ve değişimi değerlendirmek bir güçlük taşımamaktadır. Dün Kürt feodalleri, feodal burjuvaları, aşiret reisleri ve şeyhleri tarafından kontrol edilen ve sömürgeci köleliğe uysallıkla razı edilen bir halk vardı. Bugün modern kimliğe sahip, devrimci bir parti tarafından ulusal özgürlük mücadelesine yöneltilmiş, eşitsizliği ve köleliği reddeden onurlu bir halk var. 10 yıllık mücadelenin Kürt halkında yarattığı muazzam değişimin özeti budur.

Fakat aynı mücadele Türk burjuva egemenlik sistemini ve bir bütün olarak Türk toplumunu da derinden sarsmış ve onda büyük değişimlere yolaçmıştır. '60'lı ve '70'li yılların toplumsal çalkantıları ve devrimci mücadeleleri devletin resmi ideolojisi olan Kemalizm'de büyük gedikler açmış, bu ideoloji artık mevcut haliyle rejimi taşıyamaz hale gelmişti. Ne var ki, 10 yıllık özgürlük mücadelesi, Kürt halkının inkarına dayalı resmi ideolojiye asıl öldürücü darbeyi vurdu ve rejimi bu alanda büyük bir karışıklığa itti. Kürt halkının özgürlük mücadelesi içindeki görkemli doğumu, aynı zamanda 70 yıllık resmi ideolojinin çöküşü anlamına geldi.

Öte yandan, ulusal özgürlük mücadelesinin burjuva egemenlik sisteminin iç yapısında ve işleyişinde yarattığı değişim çok daha dikkate değerdir. Devlet bugün her alanda ve her anlamda tam bir özel savaş aygıtı haline gelmiştir. Özel savaşın karakterine ve gereklerine uygun olarak, kumanda merkezleri mutlak anlamda militarist odakların eline geçmiştir. Hükümet, parlamento, partiler resmi planda MGK eliyle Genelkurmay, MİT ve siyasal polis merkezlerinin tam denetiminde ve hizmetinde hareket etmektedirler. Kontrgerilla bu yapının beyni ve ruhudur. Son bir kaç yılda Türkiye'de zulüm makinasının işleyişi ve icraatı en koyu askeri rejim dönemlerini aratır hale gelmiştir. Kirli bir yoketme savaşı içinde oluşmuş ve günden güne gelişen bu özel aygıt, son on yılın Türkiye'deki sınıflar mücadelesinin seyrini ve geleceğini yakından ilgilendiren en önemli sonuçlarından biri oldu.

Fakat burjuva egemenlik sistemindeki değişim dar anlamıyla devlet aygıtının bu tür bir biçimlenmesiyle sınırlı kalmadı. Basını, üniversiteleri, kısmen sendikaları devlet aygıtının uyumlu ve organik bir parçası haline getirmek planı ve pratiği, 12 Eylül'ün en önemli icraatlarından biriydi. Kürt halkının özgürlük başkaldırısı bu süreci kolaylaştırdı ve hızlandırdı. Kirli savaş aygıtı bu kurumları da kapsayarak büyüyüp genişledi. Genel anlamda burjuva egemenlik sistemi değil, fakat dar anlamda devlet şimdi bütün bunların organik bir toplamı haline gelmiştir.

Son olarak düzen cephesindeki iç bölünme ve çatışmaların, Kürt özgürlük mücadelesine karşıtlık sözkonusu olduğunda tüm anlamını yitirdiğini, sosyal demokratından faşistine, sol kemalistinden şeriatçısına tüm düzen kuvvetlerinin özel savaş aygıtı etrafında ve kirli savaş politikası temelinde bütünleştiklerini de bunlara eklememiz gerekiyor.

10 yıllık özgürlük mücadelesinin Türk halk kitleleri üzerindeki etkisi daha karmaşık bir görünüm taşımaktadır. 70 yıldır inkar edilen bir ulusun varlığını haykırarak ve ulusal eşitlik ve özgürlük talep ederek ayağa dikilmesinin Türk halk kitleleri üzerindeki etkisi çok yönlü oldu. Bir yandan resmi ideoloji ve iddiaların katı gerçeklik karşısında çöküşü, öte yandan misakı milli şovenizminin derin tarihsel etkisi, Türk halk kitlelerini Kürt özgürlük mücadelesi karşısında karmaşık bir ruh hali içine soktu. Kuşkusuz devletin güçlü ve etkili bir aygıtla sürdürdüğü "terör" propagandası, kitlelerin edilgenleşmesinde ve devletin kirli savaş uygulamalarına karşı hayırhah bir tavır içine girmesinde önemli bir rol oynadı. Fakat yine de, tüm çabalarına ve bu doğrultuda MHP'li faşist çeteleri etkin biçimde kullanmasına rağmen, devlet henüz aktif bir kitlesel şoven akım yaratamadı. Yine de, sermaye düzeni tarafından açlığa ve sefalete mahkum edilen emekçi kitlelerin edilgen tarafsızlığı, kardeş bir halka karşı yürütülen kirli savaşı boş gözlerle izlemesi, sermaye iktidarı payına önemli bir başarı sayılmalıdır.

Şunu da kaydedelim ki, kitleler nezdinde çöken yalnızca resmi ideolojinin Kürt ulusal gerçekliğine ilişkin yalanları olmamıştır. En az bunun kadar önemli bir başka olgu, kitleler nezdindeki geleneksel devlet ve ordu imajlarının Kürt halkının yiğit özgürlük mücadelesi karşısında aldığı büyük darbelerdir. Yüzbinlerce mevcudu ve en modern donanımıyla "yenilmez" sayılan sermaye ordusu, 10-15 bin silahlı gerilla karşısında çaresiz kalmış, iflas etmiştir. Bunun kitlelerin bilincinde yarattığı izler gelecekteki mücadeleleri açısından ayrı bir önem taşımaktadır.

Ulusal özgürlük mücadelesinin bugüne kadarki yükünü başta köylülük olmak üzere Kürt alt sınıfları taşıdı ve halen de onlar taşıyor. Bu haklı ve meşru mücadelede işçi sınıfından ve Türk emekçi sınıflarından gerekli desteği hemen hiç alamaması, alt sınıflara dayalı Kürt özgürlük mücadelesinin en temel sorunu olageldi. Kürt mülk sahibi sınıflarıyla günden güne artan yakınlaşma ile uluslararası diplamasiye verilen çok özel ağırlık, aynı zamanda bu temel sorunun yarattığı zaafı dengeleme çabası olarak anlaşılmalıdır.

Özgürlük mücadelesi 10 yıllık bir sürecin ardından bugün bir denge durumunu zorluyor. Fakat bu denge bir tür kilitlenme anlamına da geliyor. Sömürgeci devlet mücadeleyi ezemiyor. Fakat Kürt hareketi de kendi güçleriyle kendi çözümüne gidemiyor. Bu kilitlenmeyi bozacak iki temel kuvvetler alanı, Türk emekçi sınıfları ile emperyalist dünyadır. Birincisi hareketi bir toplumsal devrim doğrultusunda derinleşmeye götürür, ikincisi ise "siyasal çözüm" adı altında Kürt sorununun sistem içi bir çözümü için yolu açar.

10. yılını geride bırakan Kürt hareketi hala da son bir kaç yıldır vardığı yol ayrımında duruyor. Taraflar karşılıklı yükleniyorlar, ama durum değişmiyor. Türkiye işçi sınıfı belirgin bir politik kıpırdanış göstermediği takdirde, bugüne kadar kendi gücüyle çok büyük bir mesafe katetmiş olan Kürt özgürlük mücadelesi bundan sonra ancak sistem içi bir kısmi çözüm başarısına ulaşabilir. Soruna sınıf ilişkilerinden ve mantığından bakıldığı sürece bundan öte bir başarıyı umrnak gerçeklikten kopmaktır.

Şunu da ekleyelim ki, sistem içi çözüm gibi arzu edilmeyecek bir durumun tüm tarihsel sorumluluğu Türkiye işçi sınıfının ve onun temsilcileri olmak iddiasındakilerin omuzlarında olacaktır. Zira on yıllık mücadele Kürt halkının ve özgürlük hareketinin üzerine düşeni fazlasıyla yaptığının da tartışmasız bir göstergesi olmuştur.

(*) Bu yazı yayınevimize posta ile gönderilen EKİM dergisinin 15 Ağustos 1994 tarihli 103. sayısından alınmıştır.

12 EYLÜL KARANLIĞINI YARIP GEÇEN MEŞALE: DİDAR ŞENSOY

12 Eylül faşizmi bir karabasan gibi çökmüştü halkın üstüne. Toplumsal muhalefet azgın bir şiddetle bastırıldıkça Cuntacıların salyaları akıyor, "İnsanlık onurunun son kırıntısı da temizlenene dek, daha fazla kan, daha fazla zulüm, daha fazla şiddet!" diye emrediyorlardı. Yüzbinleri sokağa döken, dergilerinin tirajı onbinleri bulan devrimci hareketler karşı saldırı bir yana, savunmaya bile geçemeden kolay bir yenilgi alıyordu.

Devrimciler katledildi, işkencehanelerde, zindanlarda zulmün her türlüsüne maruz bırakıldı. Dışarıda ise ağır yenilginin suskunluğu yaşanıyor, yaprak kımıldamıyordu. İşte tam da böylesi bir dönemde yüreği sevgi dolu bir meşalenin aydınlığı baskıya, şiddete, zulme meydan okuyarak parladı.

Didar Abla, 1981 Ekimi'nde 50 dolayında tutsak yakını ile açlık grevindeki siyasi tutsakların hakkını aramak için 1. Ordu Merkezi'nin önünde copa, tartaklanmalara tutuklama tehditlerine aldırmıyor, direnişe katılan diğer analara cesaret veriyor, kavgasına tutuklandıktan sonra da aynı kararlılıkla devam ediyordu.

Didar Şensoy yüreğindeki kardeş sevgisi ve devrimci mücadeleye saygısı ile 40 yaşını geçmiş bir abla olarak yola çıktı. Onurlu mücadelesini yalnızca Metris tutsaklarının hakkını aramakla sınırlı tutmadı. Tüm cezaevlerinin Didar Ablası olarak kavga içerisinde yoğruldu. Netaş grevinde "kavganız, kavgamızdır" diyerek işçilerin; YÖK baskısına karşı üniversite önünde açlık grevine girerek öğrencilerin yanındaydı.

Siyasi tutsakların hakkını ömrünün sonuna dek arayan, öteki tutsak yakınlarına umut veren, yol gösteren Didar Abla küçük başarılarla yetinmedi. En son eyleminin öncesinde günlerce süren baskı, takip, dövülmenin de etkisiyle vücut direnci oldukça zayıflamıştı. Açlık grevine girdiği meclis bahçesinde, "çocuklarım serbest bırakılmadan buradan ölümü kaldırabilirsiniz" diyerek ölüme meydan okudu. 1 Eylül 1987 günü, mücadelenin içinde yaşama gözlerini yumdu ama pırıl pırıl yanan bir meşale olarak çevresini aydınlatmaya hep devam etti. Zindanlardaki açlık grevi 23 Eylül 1987'de 41. gününde siyasi tutsaklık statüsünün ve buna uygun düzenlemelerin kabulü ile sona erdi.

Faşist sermaye düzeni bugün de varlığını ancak zorbalıkla sürdürebiliyor. Yürüttüğü kirli savaş ve işçi, emekçi kitlelerine karşı giriştiği topyekün saldırı ile 12 Eylül'ü aratmıyor. DGM'si, MİT'i, Özel Tim'i ve tüm faşist aygıtları ile toplumsal muhalefeti ezmeye, işkencehaneleri, zindanları doldurmaya devam ediyor.

Düzenin saldırılarına karşı saldırılarla cevap verilmediği sürece faşist sermaye düzeni arsızlaşmakta, kavgayla, kanla, ölümle alınan tüm haklara tek tek göz dikmektedir. Bugün zindanlardaki onurlu mücadelenin cezaevleri arası bir eylem birliğine dönüşebilmesi ve yankılarını dışarda da bulabilmesi için tutsak yakınlarının suskunluğunu onun aydınlattığı yolda haykırışa yükseltecek yeni Didar Ablalara ihtiyaç vardır.

Devrimin, Partinin ve Sosyalizmin Kızıl Bayrağı'na Merhaba

İlk çıkışını büyük bir heyecan ve onurla selamladığımız *Kızıl Bayrak*, içeriği, mizanpajı ile devrim toprağında büyük bir heyecan ve coşku yaratmaktadır. İşçi sınıfı iktidarını hedef alan perspektifiyle *Kızıl Bayrak*'ın üçüncü sayısındaki düzeyi, gelişmekte olduğunu göstermektedir. Bugün sorun bellidir. Sorunun çözümünü gösteren ve bu iddiayı taşıyan komünistlerin çabası Türkiye coğrafyasına yayılmaktadır. Komünistler devrimin, partinin, sosyalizmin kızıl bayrağını onurluca en yükseğe çıkarma çabası içindedirler.

Kızıl Bayrak'ı bulmak yaşanan koşullar nedeniyle güç olmaktadır. Öyleyse *Kızıl Bayrak*'ımızı, daha yaygın olarak işçilere, emekçilere, devrimcilere ve yurtseverlere iletmek gibi kaçınılmaz bir görev önümüzde duruyor. *Kızıl Bayrak* ulaştığı her bireyde kıvılcımlar oluşturmalı, sosyalizm için ileri, dedirtmeli, devrim için ayağa kalkmaya zorlamalı, sınıf partisi için komünistlerle birliğe itmelidir.

***Kızıl Bayrak*'ı sınıfın eline tutuşturalım ve o büyük kavgaya sosyalizme koşalım.**

Sınıfın İllegal İhtilalci Partisi İçin İleri

Kahrolsun Kapitalizm,
Yaşasın Sosyalizm!

İstanbul'dan bir Kızıl Bayrak okuru

Güzel Yarınları Umut Et

Bir zamanlar, denizdeki dalgalar sahile vururken, daha canlı ve daha hırçındı. O gün suyun bulanık yüzüne vuran dalgalar, bir iç gerilimle sarsıldı. İşte o gün sanki gökyüzü, yıldızlar, güneş ve ay yeryüzüne küsmüştü ve o gün deniz durgundu. Sonra dalgalar birden yeniden canlandı. Dalgalar artık daha coşkun, daha canlı denize vuracak ve yaşam var oldukça denizle konuşacaktı, büyük bir hırsla ve homurtuyla...

Daha sonra göğün kızıllığında bir tutam ışık belirdi ve umudu oldu tüm ezilenlerin. Esrik ve hafif bir tonla dalgalanan Kızıl Bayrak tüm proleterlerin onuruydu. Kurtuluşun ve umudun sosyalizmde olduğunu müjdeliyordu. Ve Kızıl Bayrak dalgalanarak, insanca yaşamanın zorlu kavgasında hep önde bir klavuz ve geleceğe bir rehber olarak sürekli dalgalanacaktır.

Süleyman NERGİZ/ADANA

Kapitalizm Savaş, Sosyalizm Barış Demektir!

İkinci Emperyalist Paylaşım Savaşı'nın hemen ardından kurulan Birleşmiş Milletler ve buna üye olan emperyalist devletler kendi barbarlık ve vahşiliklerini barışseverlik maskesiyle gizleyebilmek için 1-7 Eylül tarihleri arasında Dünya Barış Haftası'nı kutlamayı kararlaştırdılar. Sanki barış yılda bir hafta kutlamayla gerçekleşecekmiş gibi, sanki bütün bir yılda işgal ettiği, katlettiği insanların günahını bir haftada çıkartacakmış gibi sosyalizmin bir ömür boyu vereceği barışı kapitalizm bir haftaya sığdırıyor. Dünya genelinde Afrika'da, Güney Amerika'da, Meksika'da, Küba ve Haiti'de emperyalizmin terörü esiyor. Diğer yandan Kürdistan'da hergün onlarca insan katledilip, köyler yakılıp yıkılıyor. Her biri bir insan kadar değerli ağaçlar yakılıyor. Bebekler diri diri ateşe atılıyor. Türkiye toprakları üzerinde insanlar yargılı-yargısız infazlarla öldürülüyor. işkencelerden geçiriliyor. En ufak bir toplumsal muhalefete dahi tahammül edemeyip coplarla saldıran kapitalistlerin barıştan ne anladıkları ortadadır. Barışı dillerine pelesenk eden ama çıkardıkları terör yasaları, DGM, özel tim terörü vb. insanların üzerinde demoklesin kılıcı gibi sallanırken dünyada ve Türkiye'de 1-7 Eylül'ü Barış Haftası ilan ediyorlar.

Biz Türkiye işçi sınıfının ve Kürt ulusunun bir haftalık kapitalist barışa ihtiyacı yoktur diyoruz.Biz kapitalistlerle barış değil savaş istiyoruz. Ama kimin yanında? İşçi sınıfının, Kürt ulususun, bütün dünyanın işçileri ve emekçilerinin yanında...Kapitalistler Türkiye, Kürdistan ve dünyadan yok olana kadar savaş istiyoruz. Kapitalizm Savaş, Sosyalizm Barıştır! **Ekimcan /İSTANBUL**

Kızıl Bayrak Dalgalanacak! *Kızıl Bayrak* Susmayacak!

Kızıl Bayrak'ın 7. sayısından Merhaba! *Kızıl Bayrak*'ımız devrim ve sosyalizm mücadelesi yolunda dalgalanmaya devam ediyor, DGM 'de sermayenin kanlı iktidarına bekçilik görevini asla savsaklamıyor. DGM savcıları dergimizin 6. sayısını da toplamayı ihmal etmedi. Ama bu kez neredeyse derginin yarısı toplatmaya gerekçe gösterildi: "Kürt Halkı Devrimci Mücadelede Israr Etmelidir.", "Kirlenen Eller Bizim Ellerimiz", "PKK'nin Ezilmesi Başka Bahara", "DEP Davası:Burjuva Hukuku Çaresiz", "Bir Başka Ulusu Ezen Ulus Özgür Olamaz!" toplatılmaya gerekçe gösterilen yazılar.

Aras Kargo işçilerinin direnişini tam da kendine yaraşır bir biçimde, polis ve asker terörüy e şimdilik bastırmayı başaran devlet, Kargo işçilerine destek verilmesine bile tahammül edemiyor. İzmir'de direnişe destek çıkan işçileri izleyen muhabirimizi gözaltına alacak denli işçilerden, devrimcilerden korkuyor. Korktukça saldırganlaşıyor, saldırganlaştıkça ölüme daha çok yaklaşıyor. Tüm çabası boşuna, kazanan sosyalizm olacaktır.

Kızıl Bayrak Susmayacak!
Kızıl Bayrak Yükselecek!

Kızıl Bayrak, 15 Günlük Sosyalist Siyasal Gazete, Sayı:7, Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Güray ÜLKÜ, EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.
İSTANBUL MERKEZ: Tiryaki Hasan Paşa Cad. Osman Kafkas Han. No: 54/3, Aksaray Telefon/Fax: 0 (212) 632 73 56
ADANA: Cemal Gürsel Cad. Shell Karşısı, Vakıf İşhanı Kat:3 No:306 Telefon: 0 (322) 351 36 84
ANKARA: Tuna Cad. Çanakçı İşhanı No: 11/60, Kızılay Telefon: 0 (312) 433 13 29, **İZMİR:** 853. Sok. Bilen İşhanı No:6/604 Konak Telefon/Fax:0 (232) 445 21 50
BASKI : EKİNCİ Basım Yayım ve Reklamcılık San. ve Tic. Ltd. Şti. İSTANBUL

Bir Devrim Sanatçısı

Yılmaz GÜNEY

"...Benim anladığım sanat, sınıf mücadelesinin en etkili ve ihmal edilmez silahlarından birisidir..."

"...Gerçek devrimci sanatçı, memleketin ekonomik durumuyla yakından ilgilenendir. Kendisini bunun dışında gördüğü an sanatçı niteliğini yitirir. Bir sanatçı eylemin dışında olduğu zaman eski devirlerin sanatçısı olur. Yazar bozar, o kadar!..."

Yılmaz GÜNEY
(1937-9.9.1984)

Düzene karşı derin bir kin, sürekli mücadele ve öğrenme arzusu, her yol ayrımında kendini yenileme, ileriden ve doğrudan yana olma, üretken bir sanatçı kişilik... İşte Yılmaz Güney.

İçinden çıktığı ezilen ve sömürülen yığınlara karşı duyduğu bağlılık ve sorumluluk duygusu yaşamının son anına kadar onu siyasal bir eylem adamı yaptı. Siyasal gericiliğe karşı verdiği mücadelede hep sosyalizm bayrağını taşıdı. Devrime olan inancı onun sanatına da dolaysız yansıdı. Sinemayı devrimci mücadelenin bir aracı olarak ele aldı; yapaylığa, zorlamaya, abartıya başvurmadan ezilenler dünyasını kendine özgü bir dille ifade etti.

Burjuva devlet, onu, öncü devrimci kişiliği yüzünden susturmaya ve etkisizleştirmeye çalıştı. Ancak üstüste verilen hapis cezaları, uygulanan katı sansür ve açılan karalama kampanyaları Yılmaz Güney'i yıldırmadı. Tam tersine mücadelesini keskinleştirdi. Yaşamının en verimli 12 yılını zindanlarda geçirmesine rağmen gerçekleştirdiği yoğun sanatsal üretimle milyonları etkiledi. Devrimci ve yurtsever kamuoyunun sembolü oldu.

Özellikle yaşamının son yıllarında ön plana çıkan Kürt ulusal bilinci, bugün gelinen noktada, onun siyasal mücadelesinin önemini bir kat daha artırdı.

Güney, popülist zeminde de olsa sergilediği devrimci sanatçı kişilik ve militan ruh ile proleteryaya ve sosyalizme aittir.

Kızıl Bayrak
15 Günlük Sosyalist Siyasal Gazete